

Raadsinformatiebrief

Evaluatie minimabeleid

Voor vragen

Telefoonnummer: 14 040
E-mail: gemeente@veldhoven.nl
Datum B en W: 3 oktober 2023
Registratienummer: 23bs00114

Kennisnemen van

Onderzoeksrapport evaluatie effectiviteit minimabeleid gemeente Veldhoven

Inleiding

De gemeente draagt, in samenwerking met het Rijk, een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de armoedebestrijding in Nederland. Om deze verantwoordelijkheid te vervullen, geeft de gemeente Veldhoven uitvoering aan het minimabeleid en schulddienstverlening. Het minimabeleid richt zich op inwoners met een laag inkomen en schulddienstverlening richt zich op inwoners met schulden. Daarbij zijn de mogelijkheden voor de aanpak voor mensen in armoedeproblematiek breder dan schulden of leven van een minimum inkomen beperkt. Desondanks is het voor de gemeente van groot belang om een effectief minimabeleid te hebben.

In 2014 is het minimabeleid 2014-2018 vastgesteld, waarbij enkele wijzingen zijn doorgevoerd om een passend en toereikend beleid te voeren. Echter zijn er verontrustende signalen van een toenemend aantal mensen in armoede. Het Centraal Planbureau heeft aan het begin van 2022 geschat dat het totale aantal mensen in armoede zou stijgen van 1,1 miljoen naar 1,3 miljoen. Deze stijging kan onder andere worden toegeschreven aan de stijgende prijzen van energie, huur en basisvoorzieningen en achterblijvende loonstijgingen. Deze alarmerende signalen hebben ertoe geleid dat de gemeenteraad om een onderzoek heeft gevraagd naar de maatschappelijke en financiële gevolgen van een ophoging van de bijzondere bijstand naar 120/130%. Deze onderzoeksvraag is opgepakt in een breed onderzoek, over alle minimaregelingen. Dit is gedaan omdat het minimabeleid uit meer regelingen dan enkel de bijzondere bijstand bestaat.

Kernboodschap

Doel evaluatie

Onderzoeken of er wijzingen nodig zijn in het huidige minimabeleid om het effectiever te maken voor mensen met een laag inkomen, zodat zij in een financieel lastige situatie (nog meer) in staat worden gesteld maatschappelijk te participeren.

Conclusie en aanbevelingen

De conclusie van het onderzoeksrapport geeft aan dat het minimabeleid van de gemeente Veldhoven in zekere mate effectief is, maar het kan worden verbeterd door aanpassing van bedragen en intensivering van communicatie en samenwerking. Naar aanleiding van deze conclusie zijn aanbevelingen opgesteld.

De aanbevelingen uit het onderzoeksrapport evaluatie effectiviteit minimabeleid gemeente Veldhoven:

Aanbeveling 1: De speerpunten uit het huidige beleidsplan behouden in een volgend beleidsstuk

Uit het onderzoek is gebleken dat de kernaspecten "actieve participatie" en "inclusieve deelname" uit het minimabeleid van de gemeente Veldhoven 2014-2018 nog steeds relevante speerpunten zijn, ook in de huidige tijd. Het voldoet tevens aan de wensen van zowel de coalitie als de gemeenteraad.

Aanbeveling 2: Om de effectiviteit te verhogen, is het raadzaam om de bedragen gekoppeld aan de regelingen op te hogen. Pas daarna zouden de inkomensgrenzen moeten worden verhoogd

In het rapport wordt beschreven dat onderzoek heeft aangetoond dat de grootste behoefte van minima ligt bij de tegemoetkoming van de hoge (structurele) kosten. Uit het onderzoek blijkt dat de bedragen gekoppeld aan de regelingen in Veldhoven aan de lage kant zijn ten opzichte van zowel omliggende gemeenten als gemeenten van eenzelfde schaalgrootte.

Het wordt aanbevolen om de bedragen op te hogen om tegemoet te komen aan de behoefte van minima. Op deze wijze worden inwoners die met de laagste inkomens rond moeten komen geholpen. Daarnaast zou het advies zijn om de regelingen op te hogen die bijdragen aan de tegemoetkoming van hoge (structurele) kosten. Hierbij is te denken aan de individuele inkomens toeslag en de collectieve ziektekostenverzekering.

Wanneer er ruimte is om een ruimhartiger beleid te voeren wordt pas aanbevolen de inkomensgrenzen van de regelingen aan te passen, waardoor een grotere groep gebruik kan maken van de minimaregelingen.

Aanbeveling 3: Mogelijkheden vergoeding mobiliteit voor minima onderzoeken

Om isolement/ uitsluiting als gevolg van financiële armoede tegen te gaan, wordt sterk aanbevolen om de mogelijkheden voor vergoedingen voor openbaar vervoer of de aanschaf van een fiets verder te onderzoeken. Wanneer mensen in financieel kwetsbare situaties betere toegang hebben tot vervoersmiddelen, kunnen ze deelnemen aan sociale activiteiten en contacten onderhouden. Het verminderen van eenzaamheid en het bevorderen van sociale inclusie zijn positieve effecten hiervan.

Aanbeveling 4: Inzetten op communicatie

Het lage bereik van de minimaregelingen maakt het noodzakelijk om intensiever en proactiever te gaan communiceren over de regelingen, om een groter aantal mensen met een minimum inkomen te bereiken. In het rapport worden hieromtrent enkele suggesties gedaan, met als doel om de drempels te verlagen, het stigma te doorbreken en ervoor te zorgen dat alle inwoners die recht hebben op ondersteuning op de hoogte zijn van de beschikbare regelingen.

Aanbeveling 5: Structurele samenwerkingsafspraken opstellen en breed communiceren met een onderzoek naar vestiging van de gemeente in de Veldwijzer

Om de effectiviteit van de samenwerking tussen de gemeente en externe partners te vergroten, is het belangrijk om structurele samenwerkingsafspraken op te stellen en deze breed te communiceren. Deze afspraken moeten duidelijkheid verschaffen over verwachtingen, verantwoordelijkheden en taken van zowel de gemeente als externe partners. Uit het onderzoek blijkt dit in de praktijk nog te ontbreken.

Daarbij wordt aanbevolen dat de gemeente onderzoekt of het mogelijk is om zich op vaste momenten in Veldwijzer te vestigen. Deze centrale locatie kan dienen als ontmoetingsplek voor externe partners en de gemeente, wat de samenwerking versterkt en de toegankelijkheid voor minima verbetert. Vestiging in de Veldwijzer faciliteert ook betere afstemming tussen verschillende instanties in hetzelfde aandachtsgebied, dat zijn: Bureau Sociaal Raadslieden, Stichting Leergeld en De Voedselbank.

Motie verbreding onderzoek bijzondere bijstand

Met deze evaluatie is breed onderzoek gedaan naar de effecten van ons huidige minimabeleid. Uitkomst is om in te zetten op het ophogen van de bedragen, gekoppeld aan de regelingen. Pas wanneer er ruimte is om een ruimhartiger beleid te voeren wordt aanbevolen de inkomensgrenzen van de regelingen aan te passen. Deze uitkomst maakt dat het onderzoek niet verder in gaat op het verbreden van de doelgroep per regeling.

In de aangenomen motie tijdens de algemene beschouwingen 2022 wordt gevraagd om een breed onderzoek naar de effecten van ons minimabeleid, met specifiek de vraag of verhoging van de inkomensgrens van de bijzondere bijstand van 110 naar 120% of 130% significant kan bijdragen aan het verminderen van schuldenproblematiek.

Uit het onderzoek blijkt dat het ophogen van het percentage rechthebbenden weinig bijdraagt aan het verminderen van de schuldenproblematiek. Ter toelichting: Een aanvraag bijzondere bijstand wordt behandeld vanuit het draagkrachtprincipe. Inwoners met inkomen minder dan de inkomensgrens krijgen het bedrag van hun aanvraag volledig vergoed (uiteraard mits zij voldoen aan de voorwaarden). Inwoners met een inkomen daarboven (ongeacht de hoogte van het inkomen) moeten naar rato bijdragen, afhankelijk van de hoogte van de rekening die zij indienen en krijgen de rest vergoed. Kortom het gaat om wel of geen eigen bijdrage, naar rato, op het ingediende bedrag voor de groep waarnaar je verruimt. Het verhogen van de inkomensgrens maakt daarmee geen significant verschil.

Vervolg

De huidige begroting 2023 en de conceptbegroting 2024 geven geen ruimte om met de aanbevelingen vanuit deze evaluatie aan de slag te gaan. Er is geen dekking voor de programma- en uitvoeringskosten die de aanbevelingen voor het minimabeleid met zich meebrengen. Een grove inschatting die hiervoor nodig is, is een bedrag van 450.000 – 500.000 euro. Met dit bedrag kan:

- Een aantal bedragen van de bestaande minimaregelingen structureel worden opgehoogd,
- Een pilot voor vervoer voor minima worden uitgevoerd,
- Actieve communicatie worden ingezet om minima beter te bereiken,
- De samenwerking tussen partners worden geïntensiveerd.

Het verruimen van de inkomensgrenzen van het minimabeleid is hierbij niet opgenomen. Voor deze maatregel is een veel groter budget nodig.

Minimabeleid versus Armoedebeleid

De gemeente Veldhoven kent op het gebied van armoedebestrijding de minimaregelingen en schulddienstverlening. Er is geen brede aanpak voor armoede en schulden.

De Rekenkamercommissie heeft aanbevelingen gedaan in hun rapport over de effectiviteit van het armoedebeleid in Veldhoven. De Rekenkamer pleit voor het opstellen van een nota armoedebeleid met een uitvoeringsprogramma, zodat er een schakel komt tussen strategische en uitvoeringsonderdelen. Daarnaast pleiten zij voor een nieuwe manier van samenwerken zodat de rolverdeling tussen alle spelers helder wordt. Tot slot adviseren zij extra inzet op verborgen armoede en vragen zij aandacht voor kwalitatieve monitoring.

De aanbevelingen van de rekenkamer hebben een sterke overlap met de aanbevelingen uit de evaluatie van het minimabeleid, dit pleit voor het verbinden van deze onderwerpen en om prioriteit te geven aan het opstellen van een nota armoedebeleid.

Communicatie en samenspraak

Dit onderzoeksrapport is tot stand gekomen in samenspraak met intern betrokkenen en de samenwerkingspartners, er zijn interviews gehouden zowel intern als extern met inhoudsdeskundigen. In bijlage V van het onderzoeksrapport vindt u een overzicht en de uitgewerkte interviews.

Wanneer meer duidelijkheid is over het oppakken van de aanbevelingen, kunnen we communiceren in het Veldhovens Weekblad, op de website van de Gemeente en via sociale media.

Bijlagen

Onderzoeksrapport evaluatie effectiviteit minimabeleid gemeente Veldhoven –
7 juni 2023

EVALUATIE MINIMABELEID

DOEN WE
HET GOED?

WAT KAN
BETER?

GEMEENTE
RAAD

BELEID

HELPEN WE
DE DOELGROEP?

Colofon

Titel: Onderzoeksrapport evaluatie effectiviteit minimabeleid gemeente Veldhoven

Ondertitel: Hoe effectief is het minimabeleid van de gemeente Veldhoven?

Auteur: Jet van Beek

Illustraties: De verbeeldende factor – Sandra Heeren

Mailadres: j.vanbeek7@student.avans.nl

Studentnummer: 2157750

Studie: Bachelor Bestuurskunde en Overheidsmanagement
Avans Hogeschool – 's Hertogenbosch
Academie voor Management, Bestuur en Finance

1^e beoordelaar: Maarten Dijk – mc.dijk@avans.nl

2^e beoordelaar: Hanne van Hout – hpm.vanhout@avans.nl

Praktijkbegeleider: Nienke van Eerd – nienke.vaneerd@veldhoven.nl

Plaats: Veldhoven

Datum: 7 juni 2023

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport betreffende de effectiviteit van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven. Dit onderzoeksrapport is geschreven in het kader van de vierdejaars afstudeeropdracht voor de opleiding Bestuurskunde en Overheidsmanagement aan de Avans Hogeschool te 's-Hertogenbosch. Van eind januari 2023 tot en met eind juni 2023 is er aan het onderzoek gewerkt en dit onderzoeksrapport is hier het resultaat van.

Gedurende deze periode heb ik de kans gehad om mij te verdiepen in het gemeentelijk beleid dat gericht is op het ondersteunen van mensen met een laag inkomen. Middels een grondige evaluatie heb ik de effectiviteit van het minimabeleid in kaart weten te brengen en te analyseren. Dit onderzoek heeft mij waardevolle inzichten verschaft in de praktijk van een bestuurskundige.

Graag wil ik mijn dank uitspreken aan mijn praktijkbegeleider, Nienke van Eerd, voor haar waardevolle begeleiding, advies en feedback gedurende deze periode. Haar betrokkenheid heeft mijn onderzoek naar een hoger niveau getild.

Daarnaast wil ik mijn eerste beoordelaar, Maarten Dijk, bedanken voor zijn tijd en expertise. Zijn waardevolle feedback heeft bijgedragen aan de kwaliteit van dit onderzoek.

Ik wil tevens het cluster Participatie bedanken voor de fijne werksfeer, de hulp en de prettige samenwerking gedurende mijn tijd bij de gemeente Veldhoven.

Ook de respondenten die zijn geïnterviewd hebben een belangrijke rol gespeeld in het onderzoek. Bij dezen wil ik hen dan ook graag bedanken voor de tijd en informatie die zij hebben geboden.

Mede door de prettige en vooral leerzame tijd bij de gemeente Veldhoven, ben ik trots op het eindresultaat!

Ik wens u veel leesplezier toe.

Jet van Beek
Veldhoven, 7 juni 2023

SAMENVATTING

Management samenvatting

Volgens het Centraal Planbureau neemt het totaal aantal arme personen, door de inflatie en achterblijvende loonstijging, in Nederland in 2022 toe van 1,1 miljoen naar 1,3 miljoen. Ook in Veldhoven leven er mensen in armoede. De raad wilde een onderzoek naar het minimabeleid, dat onderdeel is van het armoedebeleid. Ook de ambtelijke organisatie wilde graag een evaluatie zodat de uitkomsten kunnen dienen als input voor het nieuw op te stellen beleid. Dit onderzoek is het resultaat van deze twee vragen.

In dit onderzoek is de effectiviteit van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven geëvalueerd gedurende de periode van 30 januari 2023 tot en met 30 juni 2023. Dit evaluatieonderzoek is een reactie op zowel een verzoek van de gemeenteraad als een opdracht van de ambtelijke organisatie om de effectiviteit van het minimabeleid op brede schaal te evalueren.

Het hoofddoel van dit onderzoek was het opstellen van een adviesrapport met een evaluatie van de effectiviteit van het huidige minimabeleid van de gemeente Veldhoven, dat zich richtte op de periode van 2017 tot begin 2023. Met passende aanbevelingen om het beleid te verbeteren waar nodig. De centrale vraag van het onderzoek was dan ook gericht op de mate van effectiviteit van het beleid.

De evaluatie werd uitgevoerd als een meervoudige ex-post effectiviteitsmeting. Om de effectiviteit, ook wel doeltreffendheid genoemd, te analyseren en te beoordelen, is een normenkader vastgesteld voor dit onderzoek. Dit normenkader omvatte gewenste normen die gezamenlijk de effectiviteit van het beleid bepaalden. De analyse vergeleek de feitelijke situatie in Veldhoven met de gewenste situatie volgens het normenkader.

De belangrijkste resultaten uit het onderzoek:

Het minimabeleid van de gemeente Veldhoven bestaat uit zeven regelingen. Dit zijn:

1. Bijzondere bijstand – inkomensnorm 110%
2. Mee-doenvoorziening – inkomensgrens 120%
3. Collectieve ziektekostenverzekering – inkomensgrens 120%
4. Individuele inkomenstoelage – inkomensgrens 110%
5. Energietoelage – inkomensgrens 130%
6. Studietoelage – geen inkomensnorm, wel andere voorwaarden
7. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen – inkomensgrens 100%

De doelgroep van het beleid zijn mensen met een minimum inkomen. De beoogde doelgroep in Veldhoven is als volgt naar voren gekomen tijdens het onderzoek:

Inkomensgrens	110%	120%	130%
Aantal huishoudens	1.300	1.542	1.880
Aantal personen	1.690	2.005	2.444

Uit interviews en een vergelijking met andere gemeenten blijkt dat het pakket aan minimaregelingen redelijk volledig is, maar de bedragen die zijn gekoppeld aan de regelingen zijn aan de lage kant. Een verhoging van de individuele inkomenstoelage kan bijdragen aan de grootste behoeften van minima; tegemoetkoming in de hoge (structurele) kosten.

Hoewel het huidige beleid als redelijk volledig wordt beschouwd, zijn er verbetermogelijkheden. Vereenzaming blijkt een belangrijk indirect effect van financiële moeilijkheden. Het (deels) vergoeden van openbaar vervoer of een fiets voor minima zou waardevol kunnen zijn in Veldhoven.

De effectiviteit van het beleid ligt niet alleen in het aanbod van regelingen, maar vooral in het bereiken van minima en het te doorlopen proces voor een daadwerkelijke toekenning.

Proactieve en intensievere communicatie over het minimabeleid, inclusief succesverhalen en ervaringen van minima, kan helpen om de schaamte rondom het gebruik van minimaregelingen te doorbreken.

Om het beleid effectiever te maken, is bredere communicatie van structurele samenwerkingsafspraken met alle betrokken partijen nodig. Op dit moment is er nog onvoldoende bekendheid over waar men bij elkaar voor terecht kan. Door hierop in te zetten, kan het proces voor minima verbeterd worden wat hopelijk zorgt voor meer vertrouwen en overtuiging wordt gecreëerd om daadwerkelijk een aanvraag te doen.

In conclusie is het minimabeleid van de gemeente Veldhoven in zekere mate effectief, maar kan het worden verbeterd door aanpassing van bedragen en intensivering van communicatie en samenwerking. Naar aanleiding van de conclusie zijn er vijf aanbevelingen opgesteld. Deze worden hieronder verder toegelicht.

Aanbeveling 1: Speerpunten behouden in een volgend beleidsstuk

Uit het onderzoek is gebleken dat de kernaspecten "actieve participatie" en "inclusieve deelname" uit het minimabeleid van de gemeente Veldhoven 2014-2018 nog steeds relevante speerpunten zijn, zelfs in de

huidige tijd. Het is daarom raadzaam om deze essentiële punten te handhaven bij het opstellen van een nieuw beleidskader. Dit komt namelijk overeen met de hedendaagse realiteit en voldoet tevens aan de wensen van zowel de coalitie als de gemeenteraad.

Aanbeveling 2: Om de effectiviteit te verhogen, is het raadzaam om de bedragen gekoppeld aan de regelingen op te hogen. Pas daarna zouden de inkomensgrenzen moeten worden verhoogd

Het onderzoek heeft aangetoond dat de grootste behoefte van minima ligt bij de tegemoetkoming van de hoge (structurele) kosten. Uit het onderzoek blijkt dat de bedragen gekoppeld aan de regelingen in Veldhoven aan de lage kant zijn ten opzichte van zowel omliggende gemeente als referentiegemeente. Het wordt aanbevolen om als eerste de bedragen op te hogen om tegemoet te komen aan de behoefte van minima. Hierdoor zijn de minima die nu al van een laag inkomen rond moeten komen geholpen.

Als er daarna nog ruimte is om een warmhartiger beleid te voeren wordt pas aanbevolen de inkomensgrenzen van de regelingen aan te passen. Daarbij kan het overzicht opties uitbreiding minimabeleid uit de memo opties uitbreiding minimabeleid worden aangehouden. Uit dit onderzoek zou namelijk hetzelfde afwegingskader naar voren komen. Hierbij zou het advies zijn om eerst regelingen op te hogen die bijdragen aan de tegemoetkoming van hoge (structurele kosten). Hierbij is te denken aan de individuele inkomenstoelage en de collectieve ziektekostenverzekering.

Aanbeveling 3: Mogelijkheden vergoeding mobiliteit voor minima onderzoeken

Om de isolatie als gevolg van financiële armoede tegen te gaan, wordt sterk aanbevolen om de mogelijkheden voor vergoedingen voor openbaar vervoer of de aanschaf van een fiets verder te onderzoeken. Deze maatregelen zorgen ervoor dat mensen in financieel kwetsbare situaties betere toegang hebben tot vervoersmiddelen, waardoor ze deel kunnen nemen aan sociale activiteiten en contact kunnen onderhouden. Het verminderen van eenzaamheid en het bevorderen van sociale inclusie zijn positieve gevolgen die voortkomen uit dit initiatief.

Aanbeveling 4: Inzetten op communicatie

Het bereik van de minimaregelingen is op dit moment laag. Om een groter aantal mensen met een minimuminkomen te bereiken, is het essentieel dat de gemeente proactiever en intensiever gaat communiceren. Hierbij volgen de volgende aanbevelingen:

- Communiceer regelmatig over minimaregelingen via verschillende kanalen, zoals de gemeentelijke website, sociale media en lokale kranten. Zorg voor een duidelijke boodschap en benadruk de voordelen van de regelingen.
- Ontwikkel een overzichtelijke folder waarin de verschillende regelingen en voorwaarden worden uitgelegd. Presenteer de informatie helder en gestructureerd. De folder van de gemeente Krimpen aan den IJssel is hier een goed voorbeeld van.
- Onderzoek de mogelijkheid om de folder ook in het Engels aan te bieden, om mensen met een niet-Nederlandse achtergrond te bereiken. Hierdoor worden taalbarrières weggenomen en wordt de toegankelijkheid vergroot.

Door deze aanbevelingen op te volgen, kan de gemeente de communicatie rondom minimaregelingen verbeteren en meer mensen met een minimuminkomen bereiken. Het doel is om de drempels te verlagen, het stigma te doorbreken en ervoor te zorgen dat alle inwoners die recht hebben op ondersteuning op de hoogte zijn van de beschikbare regelingen.

Aanbeveling 5: Structurele samenwerkingsafspraken opstellen en breed communiceren met een onderzoek naar vestiging van de gemeente in de Veldwijzer

Om de effectiviteit van de samenwerking tussen de gemeente en externe partners te vergroten, is het belangrijk om structurele samenwerkingsafspraken op te stellen en breed te communiceren. Deze afspraken moeten duidelijkheid verschaffen over verwachtingen, verantwoordelijkheden en taken van zowel de gemeente als externe partners. Dit blijkt uit het onderzoek nu namelijk nog te ontbreken in de praktijk.

Het maken en communiceren van duidelijke samenwerkingsafspraken verkort de lijntjes tussen de gemeente en externe partners, wat leidt tot een betere en gemakkelijkere samenwerking. Dit bevordert de hulpverlening aan minima door verbeterde afstemming en coördinatie.

Daarbij wordt aanbevolen om als gemeente onderzoek te doen naar de mogelijkheden om zich bijvoorbeeld wekelijks een dagdeel in de Veldwijzer te vestigen, waar het minimaloket van Veldhoven is gevestigd. Deze centrale locatie kan dienen als ontmoetingsplek voor externe partners en de gemeente, wat de samenwerking versterkt en de toegankelijkheid voor minima verbetert. Vestiging in de Veldwijzer faciliteert ook betere afstemming tussen verschillende instanties in hetzelfde gebied.

Door structurele samenwerkingsafspraken op te stellen en breed te communiceren, en door de mogelijkheden van vestiging in de Veldwijzer te onderzoeken, kan de gemeente een belangrijke stap zetten in het versterken van de samenwerking met externe partners en het verbeteren van de dienstverlening aan minima.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Management samenvatting	5
Hoofdstuk 1: Onderzoeksopzet	10
1.1 Inleiding	10
1.2 Aanleiding	10
1.3 Doel van het onderzoek	11
1.4 Centrale vraag	11
1.5 Deelvragen	11
1.6 Onderzoeksmethoden.....	11
1.7 Leeswijzer	12
Hoofdstuk 2: Armoede en het armoedebeleid	14
2.1 Inleiding.....	14
2.2 Armoede	14
2.3 Armoedebeleid	14
2.4 Gedeelde verantwoordelijkheid.....	15
2.5 Aanpak tegen armoede in Veldhoven.....	15
Hoofdstuk 3: Minimabeleid gemeente Veldhoven 2014-2018.....	17
3.1 Inleiding.....	17
3.2 Visie en doelstellingen	17
3.3 Doelgroep van het beleid	17
3.4 Inzicht in de beleidstheorie	17
3.5 Causaliteit van het beleid.....	19
3.6 Uitvoering en samenwerkingen.....	19
3.7 Tussentijdse wijzigingen in het beleid.....	20
3.7.1 Herijking minimabeleid maart 2017	20
3.8 Uitwerking huidige regelingen	20
3.9 Minimabeleid Veldhoven t.o.v. omliggende gemeente	24
3.9.1 Aanbod minimaregelingen t.o.v. omliggende gemeente	24
3.9.2 Overzicht minimaregelingen niet aanwezig in Veldhoven t.o.v. omliggende gemeente	24
3.9.3. Vergelijking inkomensbegrenzings omliggende gemeente	25
3.9.4. Vergelijking hoogte individuele inkomenstoelag omliggende gemeente.....	25
3.9.5 Analyse van de vergelijking met omliggende gemeente	25
3.10 Minimabeleid Veldhoven t.o.v. referentiegemeente	26
3.10.1. Aanbod minimaregelingen t.o.v. referentiegemeente	26
3.10.2. Overzicht minimaregelingen niet aanwezig in Veldhoven t.o.v. referentiegemeente	26
3.10.3. Vergelijking inkomensbegrenzings referentie gemeente	27
3.10.4. Vergelijking hoogte individuele inkomenstoelag referentiegemeente	27
3.10.5 Analyse vergelijking met referentiegemeente	27

Hoofdstuk 4: Normenkader	29
4.1 Inleiding.....	29
4.2 Definitie effectiviteit.....	29
4.3 Onderzoeksvragen doeltreffendheid	29
4.4 Normenkader	29
4.5 Beoordeling normenkader	29
4.6 Het gehanteerde normenkader	29
Hoofdstuk 5: Analyse	32
5.1 Inleiding.....	32
5.2 Analyse.....	32
Hoofdstuk 6: Conclusie	48
Hoofdstuk 7: Aanbevelingen.....	49
Literatuurlijst	52
Bijlagen.....	55
Bijlage I: Overzicht beoordeling normenkader.....	55
Bijlage II: Partners minimabeleid	56
Bijlage III: Organisaties/verenigingen meedoen-voorziening	58
Bijlage IV: Overzicht opties uitbreiding minimabeleid	60
Bijlage V: Overzicht geïnterviewde	64
Bijlage VI: Interviewvragen	65
Bijlage VII: Interviewverslag Yvonne Westerdijk.....	66
Bijlage VIII: Interviewverslag Luuk Smits.....	69
Bijlage IX: Interviewverslag Jeroen de Beer	71
Bijlage X: Interviewverslag Marijn Kastelijn	73
Bijlage XI: Interviewverslag Judith van de Ven.....	75
Bijlage XII: Interviewverslag Anita Ubels.....	77
Bijlage XIII: Interviewverslag Bureau Sociaal Raadslieden	79
Bijlage XIV: Interviewverslag Voedselbank Veldhoven	81
Bijlage XV: Interviewverslag Roos Reurings	83
Bijlage XVI: Interviewverslag Stichting Leergeld Veldhoven de Kempen.....	85
Bijlage XVII: Interviewverslag gebruiker minimaregelingen.....	87
Bijlage XVIII: Interviewverslag gebruiker minimaregelingen	89
Bijlage XIX: Interviewverslag vertegenwoordiger Jeugd Veldhoven aan Tafel.....	91
Bijlage XX: Interviewverslag vertegenwoordiger minima in Veldhoven aan Tafel en zelf `minima'	93
Bijlage XXI: Interviewverslag vertegenwoordiger minima Veldhoven aan Tafel	96

ONDERZOEKSOPZET

Hoofdstuk 1: Onderzoeksopzet

1.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van het onderzoek en de structuur ervan om inzicht te bieden in het belopen proces. De aanleiding van de opdracht wordt besproken, gevolgd door het doel van het onderzoek en de centrale vraag met daarbij behorende deelvragen. Daarna wordt de gebruikte onderzoeksmethoden toegelicht. In de laatste paragraaf is een leeswijzer te vinden die de lezer door het document zal begeleiden. Dit hoofdstuk dient als een informatieve introductie, waarin de belangrijkste aspecten van het gevoerde onderzoek worden beschreven.

1.2 Aanleiding

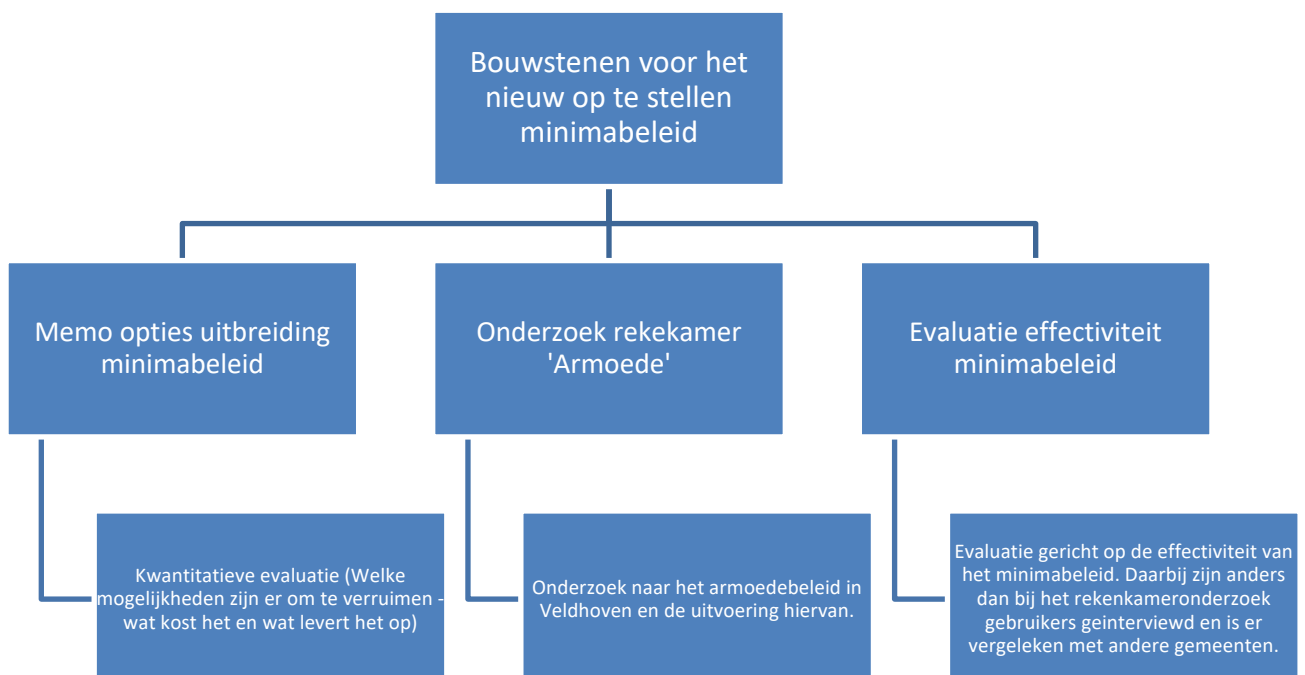
De gemeenteraad van de gemeente Veldhoven diende in november 2021 een motie in met betrekking tot het minimabeleid. Zij wilde namelijk een evaluatie van de bijzondere bijstand. De motie is ingetrokken na de toezegging van de wethouder op te organiseren bijeenkomsten met alle partners die betrokken zijn bij het minimabeleid. In november 2022 is opnieuw een motie ingediend refererend aan de motie van november 2021. Naar aanleiding van deze motie, en de economische ontwikkelingen in 2022, is een evaluatie van de effectiviteit van het minimabeleid toegezegd. Om precies te zijn; 'te onderzoeken wat de effecten kunnen zijn van een verhoging van het maximum inkomen voor de bijzondere bijstand van 110% naar 120%, zowel financieel, maar vooral ook maatschappelijk (wat betekent dit voor de mogelijkheid om mee te doen in de maatschappij voor huishoudens met bijzondere bijstand).

Er is tussentijds geanticipeerd op de motie van de raad met betrekking tot de evaluatie van het minimabeleid. Na de laatste begrotingsbehandelingen is de start van de evaluatie gepland in Q1 2023. Omdat het minimabeleid uit meer dan de bijzondere bijstand bestaat, heeft de opdrachtgever besloten de vraag van de raad breder te trekken, en alle regelingen te bekijken. De bijzondere bijstand is hier een onderdeel van. Deze rapportage gaat over alle regelingen en richt zich op de periode van 2017 tot begin 2023. In 2017 heeft de raad namelijk nog vijf belangrijke besluiten over het minimabeleid genomen.

Door de bestuurlijke opdracht eind 2022 om te onderzoeken hoe minima eenmalig tegemoet konden worden gekomen vanwege de inflatie/energiecrisis is er een voorschot genomen op het kwantitatieve deel van het onderzoek. Daarnaast heeft de rekenkamer van Veldhoven een onderzoek uitgevoerd over het thema armoede, waarbij zij samen met de raad benieuwd waren naar het armoedebeleid in Veldhoven en de manier waarop het wordt opgevoerd. Hieronder valt dus zowel het minimabeleid als het beleidsplan schulddienstverlening 2020-2024. In het onderstaande figuur is te zien hoe de onderzoeken zich tot elkaar verhouden en waar ze zich op richten.

Figuur 1

Overzicht onderzoeken minimabeleid gemeente Veldhoven

1.3 Doel van het onderzoek

De doelstelling voor dit onderzoek luidt:

Aan het einde van dit onderzoek is er een rapport opgeleverd met daarin een evaluatie van de effectiviteit van het minimabeleid, dit bevat een evaluatie van het huidige minimabeleid over de periode van 2017 tot begin 2023, met daarbij waar passend aanbevelingen om het beleid effectiever te maken.

1.4 Centrale vraag

De centrale vraag voor dit onderzoek luidt:

"In welke mate blijkt, na onderzoek, het minimabeleid van de gemeente Veldhoven effectief? En welke verbeteringen kunnen er aan de hand van een evaluatie en goede voorbeelden elders uit het land worden geadviseerd?"

1.5 Deelvragen

Om de centrale vraag te beantwoorden zijn een aantal deelvragen opgesteld die bijdrage aan de beantwoording van de centrale vraag. De deelvragen voor dit onderzoek luiden:

- Wat is de doelgroep en samenstelling van de minima in Veldhoven?
- Welke wettelijke regelingen zijn er voor het minimabeleid? En hoe geeft het beleid van Veldhoven hier invulling aan?
- Welke ontwikkelingen zijn er landelijk en lokaal met betrekking tot het minimabeleid?
- Wat is het financieel en maatschappelijk effect van een verhoging van het maximum inkomen voor de bijzondere bijstand van 110% naar 120%?
- In welke mate is het minimabeleid doeltreffend?
  - o Wat is de doeltreffendheid van het beleid?
  - o Voor wie onder welke omstandigheden werkt het beleid?
  - o Hoe wordt het beleid en de uitvoering door belanghebbenden ervaren en beoordeeld?

1.6 Onderzoeksmethoden

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is er gebruik gemaakt van vier verschillende onderzoeksmethoden, te weten: (1) documentanalyses; (2) interviews met interne en externe actoren; (3) Meedenksessie armoedebestrijding; en (4) interviews met gebruikers van de minimaregelingen.

Documentanalyses

Om een beeld te krijgen van het gevoerde minimabeleid, de gebruikte instrumenten en gekoppelde monitoring en/of evaluaties heeft er documentanalyse plaatsgevonden. Geanalyseerde stukken zijn onder andere de 'Nota: naar een participierend minimabeleid', 'Adviesnota Raad Aanpassen minimabeleid', de 'Memo opties uitbreiding minimabeleid' en de uitwerkingen van de minimaregelingen. In de literatuurlijst zijn alle gebruikte bronnen te raadplegen.

Interviews interne en externe actoren

Om de doeltreffendheid van het minimabeleid te beoordelen zijn er verschillende interviews gehouden met zowel interne als externe betrokken actoren van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven. Intern is gesproken met betrokken ambtenaren en medewerkers van de afdeling werk en inkomen (hierna de uitvoering genoemd). Zij werken namelijk vaak met gebruikers van de minimaregelingen en zijn gezamenlijk onderdeel van de uitvoering van het beleid.

Binnen de betrokken maatschappelijke organisaties is er gesproken met verschillende vrijwilligers- en welzijnsorganisaties. Met de volgende externe actoren zijn diepte-interviews gehouden omdat zij direct betrokken zijn bij de uitvoering van het minimabeleid.

Geïnterviewde externe direct betrokken actoren:

- Bureau Sociaal Raadsleden
- Stichting Leergeld Veldhoven en de Kempen
- Voedselbank Veldhoven

Meedenksessie armoedebestrijding

Op zes april heeft er een meedenksessie armoedebestrijding plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst waren alle betrokken partijen van het minimabeleid aanwezig; raadsleden, direct betrokken organisaties, indirect betrokken organisaties, burgers en experts. Eerst werden de aanwezigen meegenomen in de uitkomsten van het onderzoek van de rekenkamer, een presentatie over de onderzoeksopzet van dit onderzoek en een presentatie van Geldfit. Gevolgd door rondetafelgesprekken over de volgende stellingen:

- Er is meer geld nodig om armoede op te lossen
- Participierend armoedebeleid: iedereen moet mee kunnen doen

- Budget coaching zou een verplichtend karakter moeten hebben
- Hoe verbindingen te versterken binnen het bestaande netwerk?

De relevante uitkomsten van deze dag zullen worden meegenomen in de analyse van dit onderzoek.

Interviews met gebruikers van de minimaregelingen

Om inzicht te verkrijgen in de ervaringen van gebruikers van de minimaregelingen hebben er interviews plaatsgevonden met de doelgroep. In totaal hebben er vijf interviews plaatsgevonden met gebruikers van de minimaregelingen.

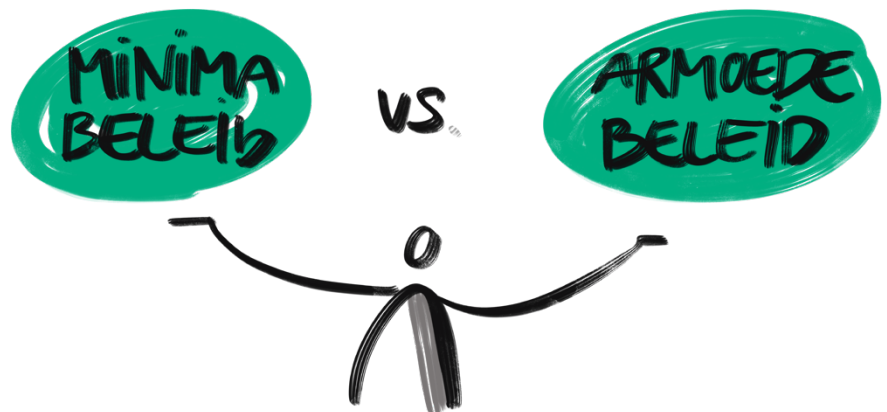
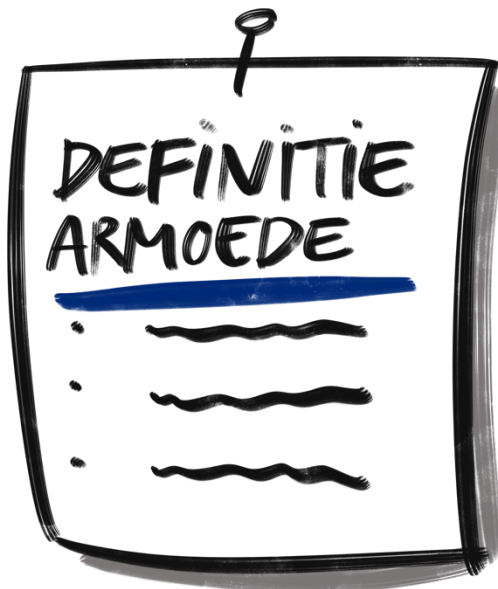
Er is bewust gekozen voor interviews in plaats van een enquête aangezien er in een gesprek diepgaander informatie verschaft kan worden. Daarnaast was de verwachte respons van een enquête erg laag.

1.7 Leeswijzer

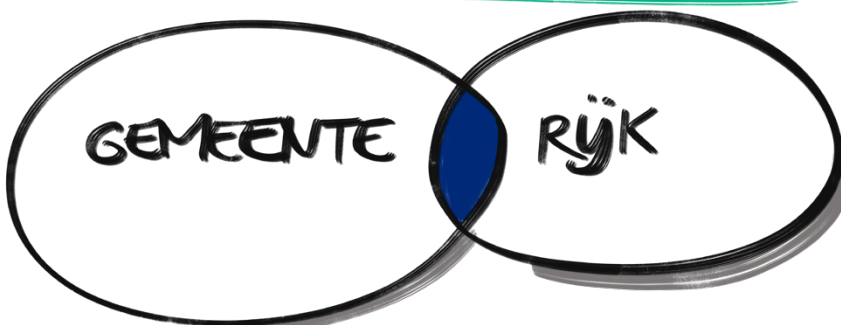
In dit hoofdstuk is een inleiding van het onderzoek gegeven. In hoofdstuk 2 wordt er ingegaan op armoede en hoe de bestrijding hiervan landelijk en lokaal wordt aangepakt. Hoofdstuk 3 biedt inzicht in het minimabeleid en de gekoppelde doelen en ingezette instrumenten. In hoofdstuk 4 wordt vervolgens het normenkader toegelicht dat dient als beoordelingskader in dit onderzoek. Gevolgd door de analyse van de huidige situatie en het normenkader in hoofdstuk 5. Tot slot worden de conclusies van het onderzoek beschreven in hoofdstuk 6 en de aanbevelingen die voortvloeien uit die conclusie in hoofdstuk 7.

ARMOEDE + ARMOEDEBELEID

VERANTWOORDELIJKHEID

Hoofdstuk 2: Armoede en het armoedebeleid

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de context van het beleid, de taak van het Rijk in armoedebestrijding en de taak hierin van de gemeente. Dit om inzicht te bieden hoe dit zich tot elkaar verhoudt, maar ook hoe Veldhoven aankijkt tegen de aanpak van armoede.

2.2 Armoede

Armoede is een complex en wijdverspreid probleem dat mensen over de hele wereld treft. Armoede bestaat al decennia lang en is een diepgeworteld probleem in de samenleving. Ondanks dat Nederland een welvarend land is, leven er 900.000 mensen in armoede, waaronder 221.000 kinderen (Rijksoverheid, 2022).

Armoede is een breed begrip. In de enge zin van het woord gaat armoede over het tekort aan financiële middelen. Maar armoede wordt steeds breder gezien, armoede gaat ook over sociale uitsluiting (Stimulansz, z.d.).

Armoede heeft diverse oorzaken en vergaande gevolgen. Onderzoek heeft aangetoond dat armoede kan voortkomen uit verschillende life-events en onverwachte gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld een scheiding, de impact van de coronacrisis, stijgende energieprijzen, inflatie, faillissement. Maar ook persoonlijke omstandigheden kunnen de oorzaak zijn van het leven in armoede. Hierbij is te denken aan chronische ziekte, mentale gezondheidsproblemen of een licht verstandelijke beperking. Daarnaast zijn er ook structurele factoren die een oorzaak kunnen zijn, zoals ontoereikende uitkeringen, een complex toeslagenstelsel, gebrek aan betaalbare huisvesting, stijgende kosten van levensonderhoud en energie, of lage lonen die niet toereikend zijn om van te kunnen leven (Movisie, z.d.).

Armoede heeft diepgaande gevolgen. Het belemmert onderwijskansen, beïnvloedt de woonsituatie en heeft negatieve effecten op de gezondheid. Schaamte, sociaal isolement, eenzaamheid, stress en depressie komen vaak voor bij mensen in armoede. Daarnaast kan het leven in armoede leiden tot gezondheidsproblemen doordat mensen medische zorg vermijden vanwege de kosten, inclusief eigen bijdragen en niet-vergoede medicijnen.

Chronische stress als gevolg van armoede heeft negatieve invloed op besluitvorming, vergroot het risico op hart- en vaatziekten en leidt tot verminderd denkvermogen en focus op korte termijn. Ook kan het leven in armoede maatschappelijke participatie door beperkte financiële mogelijkheden beperken, wat kan leiden tot isolement, moeilijkheden met mobiliteit, contact leggen en toegang tot informatie.

Kinderen in armoede hebben minder toegang tot buitenschoolse activiteiten, zoals sport en uitstapjes, vanwege financiële beperkingen. Ze nodigen minder vrienden uit en missen vaak school gerelateerde activiteiten zoals schoolreisjes (Armoedefonds, 2023).

Er is veel stille armoede, ook wel verborgen armoede genoemd. Daarmee wordt de situatie bedoeld waarin mensen in armoede leven, maar waarvan het niet direct zichtbaar is voor anderen. Het betreft vaak mensen die moeite hebben om aan hun basisbehoeften te voldoen, zoals het betalen van de huur, het kopen van voldoende voedsel of het bekostigen van essentiële gezondheidszorg. Deze vorm van armoede kan zich voordoen ondanks dat mensen een ogenschijnlijk normaal leven leiden en niet voldoen aan het stereotiepe beeld van armoede. Het is mogelijk dat ze zich schamen, hun problemen verborgen houden of simpelweg niet de mogelijkheid hebben om hun situatie openbaar te maken (Armoedefonds, 2023).

2.3 Armoedebeleid

De overheid ondersteunt mensen in armoede met diverse maatregelen. Een aantal van deze maatregelen zijn landelijk (Rijksbeleid) en een aantal kunnen lokaal vormgegeven worden in het gemeentelijke armoedebeleid.

Inkomensbeleid is expliciet voorbehouden aan het Rijk. Het Rijk bepaalt jaarlijks het sociaal minimum inkomen. Het kabinet streeft naar voldoende en een stabiel inkomen voor haar inwoners zodat iedereen mee kan doen. Omdat er toch nog veel armoede in Nederland is neemt het kabinet extra maatregelen om armoede te verminderen. Het gaat hierbij o.a. om het opheffen van het minimumloon en uitkeringen. Deze maatregelen zijn onderdeel van de landelijke bestrijding van armoede.

Het gemeentelijk schuldhulpplan en minimabeleid zijn ook onderdeel van het armoedebeleid. Het minimabeleid is een gemeentelijk beleidsstuk dat zich specifiek richt op mensen met een laag inkomen. Minimaregelingen zijn dan ook voorliggende voorzieningen voor mensen die moeten rondkomen van een laag inkomen. Het is daarmee een aanvulling op het Rijksbeleid en vormt een vangnet voor mensen die door bijzondere omstandigheden in de knel zitten.

Toch zijn er ondanks de diverse ondersteuningsregelingen inwoners die in armoede leven. Met een flankerend minimabeleid wordt deze armoede niet opgelost. Wel kan het inwoners perspectief bieden op het (in beperkte mate) meedoen in de samenleving.

2.4 Gedeelde verantwoordelijkheid

Gemeente en de Rijksoverheid zijn al lange tijd op zoek naar de juiste balans tot waar de gemeentelijke taak reikt en vanaf waar het een taak voor het Rijk is. De VNG heeft in november 2022 in een brief aan de kamer een kreet geuit over de behoefte van een lange termijn visie op het gebied van bestaanszekerheid. Volgens hen komt het Rijk op dit moment vooral met crisismaatregelen waarvan de uitvoering bij de gemeente terecht komt (VNG, 2022).

2.5 Aanpak tegen armoede in Veldhoven

Het coalitieakkoord genaamd De Veldhovense opgaven 'Investeren voor een duurzame toekomst' 2022-2026 schenkt aandacht aan kansenongelijkheid. Er is oog voor Veldhovense gezinnen en alleenstaande in schulden en armoede en de neerwaartse spiraal die het leven in armoede vaak veroorzaakt. De coalitie zet in op het keren van kansenongelijkheid en creëren van meer kansengelijkheid.

In de gemeenteraad leeft al geruime tijd de wens om mensen met financiële problemen beter te ondersteunen, zodat zij meer gelijke kansen krijgen. Dit is onder andere terug te zien in het feit dat er in november 2022 4 amendementen waren over het armoedebeleid. In de begroting zijn over het minimabeleid enkele doelstellingen en activiteiten opgenomen. Ook het eenmalige initiatief eind 2022 om inwoners snel eenmalig extra te ondersteunen in tijden van enorme inflatie, is hier een voorbeeld van.

In deze evaluatie zal het huidige minimabeleid bezien worden in het licht van ontwikkelingen, de ervaringen van gebruikers, het minimabeleid van enkele regiogemeenten en de 3 referentiegemeente.

MINIMABELEID GEMEENTE VELDHOVEN

Hoofdstuk 3: Minimabeleid gemeente Veldhoven 2014-2018

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk biedt inzicht in het gevoerde beleid. Er wordt ingegaan op de doelstellingen van het beleid, de beoogde doelgroep tijdens het opstellen van het beleid en de beleidstheorie. Daarnaast is een belangrijk onderdeel van deze evaluatie hoe het minimabeleid van de gemeente Veldhoven zich verhoudt ten opzichte van andere gemeente. Dit wordt vanaf Paragraaf 3.9 en 3.10 verder toegelicht.

Het minimabeleid van de gemeente Veldhoven is beschreven in het beleidsstuk genaamd: minimabeleid 2014-2018 gemeente Veldhoven. Het beleidsstuk is in de tussentijd aangepast door een aantal amendementen.

3.2 Visie en doelstellingen

"Iedereen doet telt mee, iedereen doet mee en iedereen draagt bij". – Maatschappelijke participatie 2012-2015" (Gemeente Veldhoven, 2014).

"Er wordt een minima- en armoedebeleid vastgesteld met als uitgangspunt dat inwoners actief kunnen participeren". – Collegeprogramma 2014 – 2018(Gemeente Veldhoven, 2014).

Doel beschreven in Minimabeleid 2014-2018

Gemeenten kregen als gevolg van decentralisaties steeds meer verantwoordelijkheden en beleidsruimte, maar minder budget van het rijk. Dit zorgde er voor dat de relatie tussen de overheid en de burger opnieuw gedefinieerd moest worden. De verzorgingsstaat veranderde namelijk steeds meer in een participatiesamenleving. In de kadernota genaamd 'Maatschappelijke participatie 2012-2015' is de nieuwe relatie tussen de overheid en burger, zoals in Veldhoven voor ogen, beschreven. De ambitie hierin luidt; *iedereen telt mee, iedereen doet mee en iedereen draagt bij*. Tegen deze achtergrond moest het minimabeleid van de gemeente Veldhoven worden herzien. Deze uitgangspunten zijn meegenomen in het minimabeleid, waarin meedoen centraal staat. Daarbij is de voorkeur uitgesproken dat het minimabeleid 2014-2018 minder inkomensondersteunend is en meer bijdraagt aan het 'meedoen' van de burger. Het primaire doel van het minimabeleid 2014-2018 in Veldhoven is dan ook als volgt geformuleerd (Gemeente Veldhoven, 2014):

'Het minimabeleid draagt er aan bij dat inwoners met een laag inkomen kunnen meedoen en worden geprikkeld om mee te doen, aan maatschappelijke activiteiten' (Gemeente Veldhoven, 2014).

De gemeente heeft geen specifieke definitie gegeven aan wat zij verstaat onder 'mee doen'. Volgens de wethouder is dit opzettelijk gedaan, omdat wanneer iemand het gevoel heeft mee te kunnen doen of te kunnen participeren een persoonlijke ervaring is en vaak maatwerk vereist.

3.3 Doelgroep van het beleid

De beoogde doelgroep is voor het opstellen van het beleid bepaald aan de hand van de mate waarin het inkomen voldoet aan het dan voor de betrokkene geldend sociaal minimum inkomen. Het minimabeleid is namelijk een beleidsstuk van de gemeente voor ondersteuning voor inwoners met een laag inkomen.

In Veldhoven is tijdens het opstellen van het beleid het sociaal minimum 110% van de bijstandsnorm gehanteerd. Dat houdt in dat de beoogde doelgroep aan de hand van de Stimulansz scan van 2014 werd geschat op 1.100 huishoudens. Dat zou neerkomen ongeveer 2000 personen waarvan 560 kinderen (Gemeente Veldhoven, 2014).

3.4 Inzicht in de beleidstheorie

Voor een goede evaluatie is het van belang om inzicht te hebben in de beleidstheorie. Het achterhalen van de beleidstheorie bij een evaluatie is belangrijk om de achtergrond en de verwachte resultaten van het beleid te begrijpen. Dit biedt dan ook een raamwerk en geeft inzicht in de doelstellingen van het beleid en de aannames die onderliggen aan de beleidsmaatregelen (Rossi, Lipsey, & Freeman, 2004).

De beleidstheorie omvat een beschrijving van het doel van het beleid en daarbij horende subdoelen. Gevolgd door de instrumenten en activiteiten die zijn bedacht om de doelstellingen te behalen. Tot slot de output van dit proces. De doeltreffendheid van het beleid richt zich op de context tussen de producten en diensten van het beleid en de effecten van het beleid.

De beleidstheorie van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven is eenvoudig weergegeven in de volgende doelenboom.

Figuur 2
Overzicht beleidstheorie

Beleidsstheorie minimabeleid 2014 - 2018

3.5 Causaliteit van het beleid

Om de doelstellingen van het beleid te bereiken, worden verschillende instrumenten ingezet. Elk instrument is gebaseerd op een specifieke denkwijze en veronderstelt de activering van bepaalde causale mechanismen die een beoogde verandering teweeg kunnen brengen. Als er meerdere regelingen zijn kunnen ze elkaar versterken, verzwakken of neutraliseren (Rijksoverheid, 2021).

Ook bij het opstellen van het minimabeleid zijn bepaalde veronderstellingen gemaakt. Men gaat ervan uit dat mensen met een laag inkomen vaak belemmerd worden om volledig deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten en de samenleving als geheel, vanwege een gebrek aan financiële middelen. De minimaregelingen zijn financiële prikkels waarmee wordt verondersteld hen in staat te stellen om mee te kunnen doen en meer te kunnen participeren in de samenleving. Het feit dat er meerdere regelingen zijn, versterkt dit effect, aangezien ze elkaar zouden moeten aanvullen.

3.6 Uitvoering en samenwerkingen

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de uitvoering en samenwerkingen met betrekking tot het minimabeleid. Het beschrijven van de uitvoering en samenwerkingen is van essentieel belang om een volledig begrip te krijgen van de beleidsomgeving rondom het minimabeleid.

Interne uitvoering

Wat betreft de interne uitvoering, valt het minimabeleid onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Mens & Omgeving, specifiek het cluster Werk en Inkomen. Binnen dit cluster bestaat er een team van medewerkers die de uitvoerende krachten vormen achter het beleid, bestaande uit een coördinator, twee juridisch kwaliteitsmedewerkers, klantmanagers inkomen, klantmanagers schulddienstverlening en klantmanagers werk.

Samenwerkingen voor de uitvoering

Er zijn ook belangrijke samenwerkingen betrokken bij de uitvoering van het minimabeleid. Hoewel deze samenwerkingen niet expliciet worden beschreven in het beleid zelf, worden ze wel benoemd in de subsidievoorwaarden van de organisaties die subsidie ontvangen en specifieke activiteiten en prestaties moeten leveren.

De gemeente werkt rechtstreeks samen met Bureau Sociaal Raadslieden en Stichting Leergeld voor de uitvoering van het minimabeleid.

Stichting Leergeld

Stichting Leergeld is verantwoordelijk voor de uitvoering van het minimabeleid voor inwoners tot 18 jaar. De activiteiten van Stichting Leergeld dragen bij aan het bevorderen van een inclusieve samenleving door kinderen de mogelijkheid te bieden deel te nemen aan activiteiten in de samenleving, zelfs wanneer financiële problemen dit bemoeilijken en sociale uitsluiting dreigt. De activiteiten van Stichting Leergeld zijn gericht op preventie voor de jeugd, met als doel de kwaliteit van leven te verbeteren en sociaal isolement te voorkomen.

Bureau Sociaal Raadslieden

Bureau Sociaal Raadslieden heeft als belangrijkste doel de bevordering van zelfredzaamheid van vooral kwetsbare inwoners die afhankelijk zijn van regelingen en voorzieningen, maar niet weten hoe ze hier gebruik van kunnen maken. Hierdoor wordt voorkomen dat burgers (verder) in de problemen komen en vaker specialistische hulp nodig hebben. De activiteiten van Bureau Sociaal Raadslieden omvatten onder andere het bevorderen van zelfredzaamheid en het bevorderen van financiële gezondheid van mensen.

Overige samenwerkingen

De gemeente erkent het belang van het creëren van een uitgebreid netwerk om de behoeften van mensen met een laag inkomen zo goed mogelijk te vervullen en hen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen. Naast de direct betrokken partners die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het minimabeleid, zijn er ook samenwerkingspartners die een belangrijke rol spelen bij het aanpakken van armoede. Cordaad Welzijn en Voedselbank Veldhoven zijn twee van zulke samenwerkingspartners. Hoewel ze geen directe rol hebben bij de uitvoering van het minimabeleid, dragen ze bij aan de bredere aanpak van armoede.

Cordaad Welzijn

De activiteiten van Cordaad bevorderen een inclusieve samenleving door mensen met een afstand tot de samenleving mee te laten doen. Daarnaast werven zij vrijwilligers die bij BSR als budgetcoaches aan de slag gaan. Tot slot speelt Cordaad een belangrijke rol in de vroeg signalering en preventie.

Voedselbank

De voedselbank verstrekt wekelijks een gratis voedselpakket aan mensen die behoeftig zijn en onder de armoedegrens (moeten) leven. De Voedselbank is gevestigd in de Veldwijzer en heeft een subsidierelatie met de gemeente Veldhoven. De voedselbank van Veldhoven is een externe directe actor voor het minimabeleid.

3.7 Tussentijdse wijzigingen in het beleid

Tussentijds zijn, wanneer nodig bleek en gewenst was, tussentijds aanpassingen aan het minimabeleid gedaan. Zo is het minimabeleid in maart 2017, naar aanleiding van een evaluatie, op een 5-tal punten aangepast. Daarnaast is er eind 2022 onderzoek gedaan naar een extra tegemoetkoming voor de doelgroep, waaruit een wijziging is voortgekomen. Beide worden in de volgende paragrafen verder toegelicht.

3.7.1 Herijking minimabeleid maart 2017

Op 28 maart 2017 is het minimabeleid op een 5-tal punten aangepast. Er waren verschillende aanleidingen om het minimabeleid aan te passen. Zo moesten onder andere inwoners van Veldhoven met een minimum inkomen meer in staat worden gesteld om maatschappelijk te participeren. Daarnaast was er een opdracht van het rijk om armoede onder kinderen te bestrijden. Hiervoor waren vanuit het Rijk extra gelden beschikbaar gesteld die nog geen bestemming hadden. Tot slot bleek het beleid niet voor alle doelgroepen passend en toereikend (Gemeente Veldhoven, 2017).

Naar aanleiding van de boven genoemde punten is het minimabeleid van de gemeente Veldhoven op de volgende 5 punten aangepast:

1. De inkomensnorm voor de collectieve ziektekostenverzekering te verhogen van 110% naar 120% van het minimuminkomen;
2. De inkomensnorm voor de mee-doenvoorziening te verhogen van 110% naar 120% van het minimuminkomen
3. De bestrijding van armoede bij kinderen te intensiveren, de dekking hiervoor te vinden in de Klijsmamiddelen en het college de opdracht te geven de subsidie aan Stichting Leergeld te verhogen en de budgetafpraak daarop aan te passen;
4. Een regeling voor chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen te ontwikkelen, de dekking hiervoor te vinden in de Klijsmamiddelen en het college op te dragen de beleidsregels bijzondere bijstand hierop aan te passen
5. Het college op te dragen de preventie en vroeg signalering van financiële problemen te intensiveren en een verkenning te doen naar clientondersteuning en een loket voor mensen met een laag inkomen (Gemeente Veldhoven, 2017).

Gevolgen samenstelling doelgroep (2017)

Voor een tweetal regelingen is de doelgroep verruimd van 110% van het minimuminkomen naar 120% van het minimuminkomen. Dit heeft er toe geleid dat de doelgroep is verbreed. Naar verwachting zou de doelgroep groeien met 35%. Dat zou neerkomen 2936 personen (Gemeente Veldhoven, 2017).

3.7.2. Eenmalige extra tegemoetkoming minima

Op zes december 2022 stemde de raad unaniem in met een verruiming van de inkomensgrens voor de energietoeslag. De aanleiding hiervoor waren signalen dat vanwege de crisis steeds meer mensen in een financieel zorgelijke situatie belanden. Naar aanleiding van deze signalen is er ambtelijke capaciteit vrij gemaakt om inzichtelijk te maken wat het financieel betekent om een tijdelijke uitbreiding te doen binnen het minimabeleid. Hieruit is een verruiming, van 120% naar 130%, voor de energietoeslag tot stand gekomen (Gemeente Veldhoven, 2022).

Gevolgen samenstelling doelgroep (2022)

Met een verruiming van de inkomensgrens werd geschat dat de doelgroep voor deze regeling zou groeien met ongeveer 500 huishoudens. De totale doelgroep werd geschat op in totaal 2.222 huishoudens (Gemeente Veldhoven, 2022).

3.8 Uitwerking huidige regelingen

Om het doel van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven te verwezenlijken worden er een 7-tal minimaregelingen ingezet. Sommige regelingen zijn een verplichting van het rijk, andere een bevoegdheid of aanbeveling.

Hieronder zal per regeling worden toegelicht wat de regeling inhoudt en wat het doel van de regeling is, gevolgd door het aantal aanvragen en toekenningen, en de voorwaarden waaraan men moet voldoen om in aanmerking te komen voor de regelingen.

De gemeente Veldhoven kent de volgende minimaregelingen:

1. Bijzondere bijstand

Verplichting van het Rijk maar invulling is op veel fronten vrij.

Toelichting:

- De bijzondere bijstand is voor onvoorziene, noodzakelijke, bijzondere kosten die door omstandigheden niet door de aanvrager zelf (volledig) kunnen worden betaald. De bijdrage bijzondere bijstand is geen vast bedrag, maar is afhankelijk van de hoogte van de te maken kosten en het eigen inkomen.

Doel: vergoeding voor bijzondere, onverwachte kosten om te voorkomen dat mensen hierdoor schulden opbouwen (Gemeente Veldhoven, 2014).

Voorwaarden voor een toekenning van de bijzondere bijstand:

- Ouder dan 18 jaar
- Rechtmatig woonachtig in Nederland
- U inkomen is lager dan 110% van de voor u geldende bijstandsnorm
- Niet meer vermogen dan men voor bijstand mag hebben. Vermogen is spaargeld en andere bezittingen min mogelijke schulden.
- De kosten zijn bijzonder: het gaat om kosten die normaal niet gemaakt worden
- De kosten zijn noodzakelijk
- De kosten zijn onverwacht: men heeft er niet voor kunnen sparen
- De kosten mogen al gemaakt zijn: bijzondere bijstand kan worden aangevraagd binnen 2 maanden nadat deze kosten zijn gemaakt.
- De kosten nergens anders vergoed krijgen (Gemeente Veldhoven, z.d.).

Tabel 3.1

Aantal aanvragen en toekenningen bijzondere bijstand Veldhoven 2017-2022 (Gemeente Veldhoven, persoonlijke communicatie, 24 maart 2023).

Peildatum van gegevens 1 januari van het betreffende jaar

<i>Bijzondere bijstand</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
<i>Aantal aanvragen</i>	487	448	478	453	449	488
<i>Aantal toekenningen</i>	430	327	365	385	359	369

2. Mee-doenvoorziening

Bevoegdheid.

Toelichting:

- Met een bijdrage uit de mee-doenvoorziening kunnen inwoners met een inkomen tot 120% van het minimum meedoen aan activiteiten, lid worden van de bibliotheek en een internetbijdrage ontvangen.
  - In bijlage 2 zijn alle verenigingen en stichtingen die zijn aangesloten bij de mee-doenvoorziening, met de daarbij behorende vergoeding, beschreven.

Doel: Inwoners met een laag inkomen financieel steunen zodat zij in staat zijn om deel te nemen aan welzijnsactiviteiten op het gebied van cultuur, sport, recreatie en educatie (Gemeente Veldhoven, 2014).

Voorwaarden voor een toekenning van de mee-doenvoorziening:

- U bent ouder dan 18 jaar
- Uw inkomen is lager dan 120% van de bijstandsnorm. Woont u in een instelling via de Wet langdurige zorg? Dan geldt voor u een andere inkomensgrens. Informeer ernaar bij de gemeente.
- U heeft niet méér vermogen dan u voor deze Meedoen-voorziening mag hebben. Vermogen is de optelsom van spaargeld, spullen en schulden. Meer informatie hierover staat op het aanvraagformulier (Gemeente Veldhoven, z.d.).

Hoogte:

- Een maximaal bedrag van 250,- per aanvrager

Tabel 3.2

Aantal aanvragen en toekenningen mee-doenvoorziening Veldhoven 2017-2022 (Gemeente Veldhoven, persoonlijke communicatie, 24 maart 2023).

Peildatum van gegevens 1 januari van het betreffende jaar

<i>Mee-doenvoorziening</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
<i>Aantal aanvragen</i>	443	390	383	276	305	355
<i>Aantal toekenningen</i>	399	364	355	282	309	304

3. Collectieve ziektekostenverzekering Bevoegdheid.

Toelichting:

- Inwoners met een inkomen tot 120% van het minimum kunnen gebruik maken van een ziektekostenverzekering met collectiviteitskorting. Boven op de korting betaalt de gemeente een bijdrage in de premie afhankelijk van het door de inwoner gekozen ziektekostenpakket.

Doel: verzekert inwoners met een laag inkomen tegen vaak voorkomende ziekte- en zorgkosten. Hierdoor zijn inwoners niet (langer) afhankelijk van bijzondere bijstand voor bepaalde kosten (Gemeente Veldhoven, 2014).

Voorwaarden voor een toekenning van de collectieve ziektekostenverzekering:

- Uw inkomen is lager dan 120% van de voor u geldende bijstandsnorm
- U heeft niet meer spaargeld of vermogen dan u voor de bijstand mag hebben
- U bent verzekerd bij VGZ of CZ of stapt per 1 januari over naar een van deze zorgverzekeraars (Gemeente Veldhoven, z.d.).

Tabel 3.3

Aantal nieuw verzekerden en totaal aantal verzekerde collectieve ziektekostenverzekering Veldhoven 2017-2022 (Gemeente Veldhoven, persoonlijke communicatie, 24 maart 2023).

Peildatum van gegevens 1 januari van het betreffende jaar

<i>Collectieve ziektekostenverzekering</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
<i>Aantal nieuw verzekerden</i>	<i>57</i>	<i>50</i>	<i>51</i>	<i>61</i>	<i>74</i>	<i>34</i>
<i>Totaal aantal verzekerden¹</i>	<i>471</i>	<i>517</i>	<i>553</i>	<i>584</i>	<i>598</i>	<i>628</i>

4. Eenmalige energietoeslag 2022

Toelichting:

- Tegemoetkoming voor de hoge energielasten

Doel: Mensen met een laag inkomen deels compenseren voor de gestegen energieprijzen (Gemeente Veldhoven, 2014).

Voorwaarden voor een toekenning van de collectieve ziektekostenverzekering:

- Ouder dan 21 jaar
- Een inkomen niet hoger dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm

Hoogte:

- 800,00 voor een huishouden
- 200,00 voor een kamerbewoner

Verruiming van de eenmalige energietoeslag in Veldhoven

De raad van de gemeente Veldhoven heeft besloten de inkomensgrens voor de eenmalige energietoeslag te verruimen naar 130% van de toepasselijke bijstandsnorm in plaats van 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. Wanneer men in 2022 al energietoeslag had ontvangen, ontvangen zij automatisch 200,- extra van de gemeente.

De eenmalige energietoeslag is een aparte regeling t.o.v. de andere regelingen. Daarom wordt hieronder alleen het aantal toekenningen weergegeven. Omdat het een (tot nu toe) eenmalige tegemoetkoming was is het alleen in 2022 verstrekt.

Tabel 3.4

Aantal toekenningen energietoeslag Veldhoven 2017-2022 (Gemeente Veldhoven, persoonlijke communicatie, 24 maart 2023).

Peildatum van gegevens 1 januari van het betreffende jaar

<i>Energietoeslag</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
<i>Aantal toekenningen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2019²</i>

5. Individuele inkomenstoeslag

Verplichting – hoogte van het bedrag is wettelijk bepaald

Toelichting:

- Een geldbedrag van de gemeente voor burgers die geen reserve achter de hand hebben voor een onverwachte uitgaven.

Doel: Mensen die al langere tijd van een inkomen op bijstandsniveau leven iets achter de hand laten hebben (Gemeente Veldhoven, 2014).

¹ Per 1 januari van het genoemde jaar

² De energietoeslag is 800 keer ambtshalve toegekend

Voorwaarden voor een toekenning van de individuele inkomenstoelage:

- Ouder dan 21 jaar maar nog niet met pensioen.
- Al 3 jaar of langer een minimuminkomen. En het inkomen is lager dan 110% van de voor geldende bijstandsnorm.
- Niet meer vermogen dan men voor bijstand mag hebben. Vermogen is spaargeld en andere bezittingen min mogelijke schulden.
- Geen uitzicht op hogere inkomsten.
- Geen student of scholier.
- Woonachtig in Veldhoven (Gemeente Veldhoven, z.d.).

Tabel 3.5

Hoogte individuele inkomenstoelage Veldhoven (Gemeente Veldhoven, 2023).

Gezinssituatie	Toelage
Alleenstaand	375,-
Alleenstaande ouder	500,-
Gehuwd of samenwonend	550,-

Tabel 3.6

Aantal aanvragen en toekenningen individuele inkomenstoelage Veldhoven 2017-2022 (Gemeente Veldhoven, persoonlijke communicatie, 24 maart 2023).

Peildatum van gegevens 1 januari van het betreffende jaar

Individuele inkomenstoelage	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal aanvragen	300	329	336	327	351	357
Aantal toekenningen	277	287	297	306	294	277

6. Studietoelage

Toelichting:

- o De studietoelage is een geldbedrag voor scholieren en studenten die door een beperking niet in staat zijn te werken naast hun studie. Het is een steuntje in de rug om toch een opleiding te volgen of af te maken. De studietoelage is geen lening die men moet terugbetalen.

Doel: Men hoeft minder geld te lenen en heeft daardoor minder schuld (Gemeente Veldhoven, 2014).

Voorwaarden voor een toekenning van de studietoelage:

- U heeft een structurele ziekte of beperking
- U heeft recht op studiefinanciering of tegemoetkoming in de schoolkosten
- U bent niet in staat om te werken naast uw studie, vanwege uw ziekte of beperking
- U heeft geen Wajong
- U woont in Veldhoven (Gemeente Veldhoven, z.d.).

Tabel 3.7

Hoogte studietoelage Veldhoven (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, februari 2023).

Leeftijd in jaren	Nettobedrag studietoelage per maand
21 en ouder	€ 328,59
20	€ 262,87
19	€ 197,15
18	€ 164,30
17	€ 129,79
16	€ 113,36
15	€ 98,58

Tabel 3.8

Aantal aanvragen en toekenningen studietoelage Veldhoven 2017-2022 (Persoonlijke communicatie, ...)

Studietoelage	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal aanvragen	1	1	1	5	6	2
Aantal toekenningen	1	1	1	5	6	2

7. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Bevoegdheid

Toelichting:

- o Als de gemeentelijke belastingen niet betaald kunnen worden, kan men vragen om kwijtschelding.

Doel: minder kosten door kwijtschelding van gemeentelijke belastingen (Gemeente Veldhoven, 2014).

- Voorwaarden voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen³
- Men heeft geen vermogen boven de grens van het vrij te laten vermogen
  - Men heeft geen betalingsachterstanden bij andere instanties
  - Men heeft een inkomen op of onder het bestaansminimum (Gemeente Veldhoven, z.d.).

Tabel 2.9

Aantal aanvragen en toekenningen kwijtschelding gemeentelijke belastingen Veldhoven 2017-2022 (Gemeente Veldhoven, persoonlijke communicatie, 24 maart 2023).

Peildatum van gegevens 1 januari van het betreffende jaar

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal aanvragen	712	668	684	668	602	641
Aantal toekenningen	604	543	549	537	507	510

3.9 Minimabeleid Veldhoven t.o.v. omliggende gemeente

Het doel van deze vergelijkende paragraaf is om te onderzoeken hoe het minimabeleid van de gemeente Veldhoven zich verhoudt tot het minimabeleid van omliggende gemeenten, namelijk de gemeente Eindhoven, de Kempen gemeenten en de gemeente Waalre. Zij hebben de volgende ambities of doelstellingen voor hun minimabeleid:

Visie minimabeleid gemeente Eindhoven;

"Zorgen en stress over geld hebben vaak een grote impact. We vinden het belangrijk dat iedereen naar vermogen mee kan doen, ook inwoners met een laag inkomen. We willen daarom financiële problemen zoveel mogelijk voorkomen door er snel bij te zijn. Als er financiële problemen zijn dan bieden we op een praktische manier passende hulp. Dat doen we met onze ketenpartners in drempelloze en efficiënte samenwerking zodat onze inwoners snel de deskundige hulp krijgen die nodig is. We vinden dan een duurzame oplossing met perspectief op financiële zelfredzaamheid" (Gemeente Eindhoven, 2020).

Doel minimabeleid Kempengemeenten;

"Het doel van het minimabeleid is het bevorderen van deelname aan de maatschappij, het voorkomen van sociale uitsluiting en het voorkomen van uitsluiting van gezondheidsvoorzieningen" (Samenwerking Kempengemeente, 2017).

Doel minimabeleid gemeente Waalre;

"Het doel van het minimabeleid is om mensen met een laag inkomen te ondersteunen, zodat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Het minimabeleid van de gemeente is er dan ook op gericht om armoede en sociale uitsluiting te voorkomen en te bestrijden (Gemeente Waalre, z.d.)."

3.9.1 Aanbod minimaregelingen t.o.v. omliggende gemeente

In de volgende tabel is een overzicht te zien van het aanbod van minimaregelingen in omliggende gemeente t.o.v. Veldhoven.

Tabel 3.10

Vergelijking aanbod minimaregelingen Veldhoven t.o.v. omliggende gemeente

Minimaregeling	Veldhoven	Eindhoven	Kempen Gemeente	Waalre
Bijzondere bijstand	Ja	Ja	Ja	Ja
Individuele inkomenstoelag	Ja	Ja	Ja	Ja
Collectieve ziektekosten verzekering	Ja	Ja	Ja	Ja
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Ja	Ja	Ja	Ja
Participatieregeling 18+	Ja ⁴	Ja ⁵	Ja	Ja ²
Stichting Leergeld	Ja	Ja ⁶	Ja	Ja ⁷
Studietoelag	Ja	Ja	Ja	Ja
Energietoelag	Ja	Ja	Ja	Ja

3.9.2 Overzicht minimaregelingen niet aanwezig in Veldhoven t.o.v. omliggende gemeente

In de tabel op de volgende pagina is een beschrijving te vinden van minimaregelingen in omliggende gemeente die Veldhoven niet heeft.

³ Het gaat hierbij om de voorwaarde die in op het moment van het onderzoek (voorjaar 2023 gelden). Er is een nieuwe verordening opgesteld maar die moet nog worden vastgesteld, dit is deze is dus nog niet meegenomen in de uitwerking.

⁴ In Veldhoven de mee-doenvoorziening

⁵ In Eindhoven en Waalre de meedoenbijdrage

⁶ Stichting Leergeld Eindhoven

⁷ Stichting Leergeld Valkenswaard en Waalre

Tabel 3.11

Overzicht minimaregelingen niet aanwezig in Veldhoven ten opzichte van omliggende gemeente

Minimaregeling	Gemeente	Omschrijving
Vergoeding openbaar vervoer bij meedoenbijdrage	Eindhoven	In Eindhoven kunnen minima die gebruik maken van de meedoenbijdrage gratis met de bus reizen met het abonnement 'Dalvrij Eindhoven'.

3.9.3. Vergelijking inkomensbegrenzings omliggende gemeente

In de onderstaande tabel is een vergelijking te zien van de inkomensbegrenzings per minimaregeling in omliggende gemeente.

Tabel 3.12

Vergelijking inkomensbegrenzings minimaregelingen

Minimaregeling	Veldhoven	Eindhoven	Kempen gemeente	Waalre
Individuele inkomensvoet	110%	103% ⁸	105%	100% ⁹
Bijzondere bijstand	110%	Niet bekend ¹⁰	120%	115%
Collectieve ziektekostenverzekering	120%	130%	120%	115%
Energietoeslag	130%	120%	-	130%
Participatieregeling/ mee-doenvoorziening	120%	120%	120%	115%

3.9.4. Vergelijking hoogte individuele inkomensvoet omliggende gemeente

In de onderstaande tabel worden de bedragen van de individuele inkomensvoet vergeleken.

Tabel 3.13

Vergelijking hoogte individuele inkomensvoet

Gemeente	Hoogte bedrag alleenstaande	Hoogte bedrag alleenstaande ouder	Hoogte bedrag Gehuwd of samenwonend
Veldhoven	375,00	500,00	550,00
Eindhoven	569,00	685,00	747,00
Kempen gemeente	375,00	500,00	550,00
Waalre	525,00	635,00	694,00

3.9.5 Analyse van de vergelijking met omliggende gemeente

Bij de analyse van het minimaalbeleid van de gemeente Veldhoven in vergelijking met omliggende gemeenten, namelijk Eindhoven, de Kempen gemeente en Waalre, zijn verschillende aspecten onderzocht. Een belangrijk aspect dat naar voren kwam, is de overeenkomende kernaspecten in de visie en ambitie van deze gemeenten met betrekking tot participatie en deelname aan de samenleving.

Wat betreft het aanbod aan regelingen blijkt dat de gemeente Veldhoven vergelijkbare regelingen heeft als de omliggende gemeenten. Echter, in Eindhoven wordt ook de vergoeding van het openbaar vervoer onderdeel van de regelingen. Dit geeft inwoners van Eindhoven een extra voordeel ten opzichte van de andere gemeenten.

Wat betreft de inkomensgrenzen vertonen de regelingen van de gemeente Veldhoven over het algemeen gelijkenissen met die van de omliggende gemeenten. Er zijn echter kleine verschillen waar te nemen, waarbij sommige regelingen in Veldhoven een iets lagere inkomensgrens hanteren en andere regelingen juist een iets hogere inkomensgrens hebben.

Een opvallend verschil dat naar voren is gekomen tijdens de analyse is het bedrag van de inkomensvoet in Veldhoven in vergelijking met Waalre en Eindhoven. Het bedrag van de inkomensvoet in Veldhoven blijkt significant lager te zijn. Er blijkt namelijk een verschil van meer dan 100 euro ten opzichte van Waalre en Eindhoven.

Al met al toont de analyse van het minimaalbeleid van de gemeente Veldhoven in vergelijking met omliggende gemeenten enkele belangrijke bevindingen. Hoewel er overeenkomsten zijn in het aanbod aan regelingen en de algemene inkomensgrenzen, zijn er ook specifieke verschillen, met name op het gebied van de vergoeding van openbaar vervoer in Eindhoven en de hoogte van de inkomensvoet.

⁸ Afwijkende voorwaarde Eindhoven t.o.v. Veldhoven: men komt in aanmerking als; 23 jaar of ouder en voorafgaand aan de aanvraag 5 jaar onafgebroken een minimuminkomen.

⁹ Afwijkende voorwaarde Waalre t.o.v. Veldhoven: 5 jaar ononderbroken een inkomen niet hoger dan 100% van de bijstandsnorm.

¹⁰ Welke regels er gaan gelden voor bijzondere bijstand in verband met energiekosten 2023, is nog niet bekend.

3.10 Minimabeleid Veldhoven t.o.v. referentiegemeente

Naast de omliggende gemeente is het relevant inzicht te hebben in hoe het minimabeleid van Veldhoven zich verhoudt tot referentiegemeente. Onder referentiegemeenten wordt verstaan: gemeente die op verschillende criteria, zoals de grootte van de gemeente, de bevolkingsdichtheid en sociale structuur (KPMG, 2018). Intern is er onderzoek gedaan en blijken de gemeente Barendrecht, Dronten en Houten het meeste op de gemeente Veldhoven (Persoonlijke communicatie, 21 april 2023). Deze drie gemeenten zijn onderzocht en worden in deze paragraaf beschreven. Zij hebben de volgende ambities en doelstellingen met betrekking tot het minimabeleid:

Ambitie minimabeleid gemeente Barendrecht:

"We bieden de inwoner hulp door middel van een integrale en actieve benadering. Dit doen we in samenwerking met onze lokale partners. We optimaliseren onze dienstverlening en creëren een toegang waarbij burgers zich gehoord voelen en actief geweest worden op de voorzieningen van de gemeente en het Rijk, en daarbij ook geholpen wordt als de burger het zelf niet kan" (Gemeente Barendrecht, 2021).

Doel minimabeleid gemeente Dronten:

"Het doel is om inwoners die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn (financieel) te ondersteunen, zodat zij weer grip krijgen op hun situatie, volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving en uiteindelijk weer zelfredzaam worden. De maatschappelijke participatie en toegankelijkheid (toegankelijkheidsbijdrage) is een onderdeel van het gemeentelijk minimabeleid" (Gemeente Dronten, 2022).

Ambitie gemeente Houten:

"De gemeente Houten streeft ernaar om mensen met een laag inkomen te ondersteunen, zodat zij niet in armoede hoeven te leven en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Het minimabeleid van de gemeente is gericht op het bieden van financiële ondersteuning en het stimuleren van zelfredzaamheid en participatie van mensen met een laag inkomen" (Gemeente Houten, z.d.).

3.10.1. Aanbod minimaregelingen t.o.v. referentiegemeente

In onderstaande tabel is de aanwezigheid van minimaregelingen in referentiegemeente ten opzichte van de gemeente Veldhoven weergegeven.

Tabel 3.14

Vergelijking aanbod minimaregelingen Veldhoven t.o.v. omliggende gemeente

	Gemeente Veldhoven	Gemeente Barendrecht	Gemeente Dronten	Gemeente Houten
Bijzondere bijstand	Ja	Ja	Ja	Ja
Individuele inkomensvoetingsregeling	Ja	Ja	Ja	Ja
Collectieve ziektekostenverzekering	Ja	Ja	Ja	Ja
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Ja	Ja	Ja	Ja
Mee-doenregeling	Ja	Ja ¹¹	Ja ¹²	Ja ¹³
Stichting Leergeld	Ja	Ja	Ja	Ja
Studietoelage	Ja	Ja	Ja	Ja
Energietoelage	Ja	Ja	Ja	Ja

3.10.2. Overzicht minimaregelingen niet aanwezig in Veldhoven t.o.v. referentiegemeente

Hieronder zijn de minimaregelingen beschreven en toegelicht die in referentiegemeente aanwezig zijn maar niet in Veldhoven.

Tabel 3.15

Overzicht minimaregelingen niet aanwezig in Veldhoven ten opzichte van omliggende gemeente

Minimaregeling	Gemeente	Toelichting
Jeugd pas sport en cultuur Houten	Gemeente Houten	Wil u zich eerst oriënteren op sport of cultuur? Laat uw kind dan deelnemen aan een aantal oriëntatielessen via de Jeugdpas Sport en Cultuur. Een cursus via de Jeugdpas Sport en cultuur kost € 8,00. Stichting Leergeld kan deze kosten voor u betalen.

¹¹ In de gemeente Barendrecht regeling meedoen genoemd.

¹² In de gemeente Dronten de maatschappelijke participatie en toegankelijkheidsbijdrage genoemd.

¹³ In gemeente houten de U-pas.

U-pas	Gemeente Houten	De U-pas is een pas waar tegoe op staat dat kan worden besteed om mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten en men krijgt korting bij o.a. musea, bioscopen en toeristische attracties. Er zijn 1.400 activiteiten, dus het is nog veel breder dan de meedoen voorziening en het is in de vorm van een pas. De vergoeding onder 18 jaar is in Houten 225,- en boven 18 jaar is de vergoeding 100,-.
-------	-----------------	---

3.10.3. Vergelijking inkomensbegrenzings referentiegemeente

In de onderstaande tabel is een vergelijking te zien van de inkomensbegrenzings per minimaregeling in de referentie gemeente.

Tabel 3.16

Vergelijking inkomensbegrenzings minimaregelingen

	Gemeente Veldhoven	Gemeente Barendrecht	Gemeente Dronten	Gemeente Houten
Individuele inkomens toeslag	110%	120%	110%	110%
Bijzondere bijstand	110%	120%	-	100%
Collectieve ziektekostenverzekering	120%	120%	130% ¹⁴	120% ¹⁵
Energietoeslag	130%	120%	120%	120%
Mee-doenregeling	120%	120%	110%	110%

3.10.4. Vergelijking hoogte individuele inkomens toeslag referentiegemeente

In onderstaande tabel wordt de hoogte van de individuele inkomens toeslag vergeleken.

Tabel 3.17

Vergelijking hoogte individuele inkomens toeslag

Gemeente	Hoogte bedrag alleenstaande	Hoogte bedrag alleenstaande ouder	Hoogte bedrag Gehuwd of samenwonend
Veldhoven	375,00	500,00	550,00
Barendrecht	450,00	575,00	682,00
Dronten	300,00	500,00	Zonder ten laste komende kinderen: 400,00 Met ten laste komende kinderen: 500,00
Houten	437,00	437,00	624,00 ¹⁶

3.10.5 Analyse vergelijking met referentiegemeente

Aan de hand van de analyse van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven in vergelijking met een referentie gemeente, zijn verschillende aspecten onderzocht. Daarbij vallen de volgende punten op:

Het aanbod van regelingen blijkt over het algemeen gelijk te zijn, met één opmerkelijke uitzondering: de meedoen voorziening in de referentie gemeente Houten, is uitgebreider en biedt een groter scala aan mogelijkheden voor participatie. Dit kan betekenen dat inwoners van Houten meer opties hebben om actief deel te nemen aan diverse activiteiten en evenementen.

Wat betreft de inkomensgrenzen toont de vergelijking aan dat deze in Veldhoven niet significant laag zijn ten opzichte van de referentie gemeente. Over het algemeen komen de inkomensgrenzen vrijwel overeen, hoewel er kleine verschillen te vinden zijn. Sommige regelingen in Veldhoven hanteren een iets hogere inkomensgrens, terwijl andere regelingen juist een iets lagere inkomensgrens hebben in vergelijking met de referentie gemeente.

Bij het analyseren van de bedragen van de verschillende regelingen valt op dat alleen de referentie gemeente Dronten, lagere bedragen hanteert. In de overige gemeenten is er een verschil van minimaal 75 euro te zien met betrekking tot de hoogte van het bedrag voor alleenstaanden. Alleenstaande ouders ontvangen over het algemeen in Veldhoven een bedrag dat niet laag is t.o.v. de referentie gemeenten. Voor gehuwden of samenwonenden is het bedrag in Veldhoven wel weer laag t.o.v. referentie gemeenten.

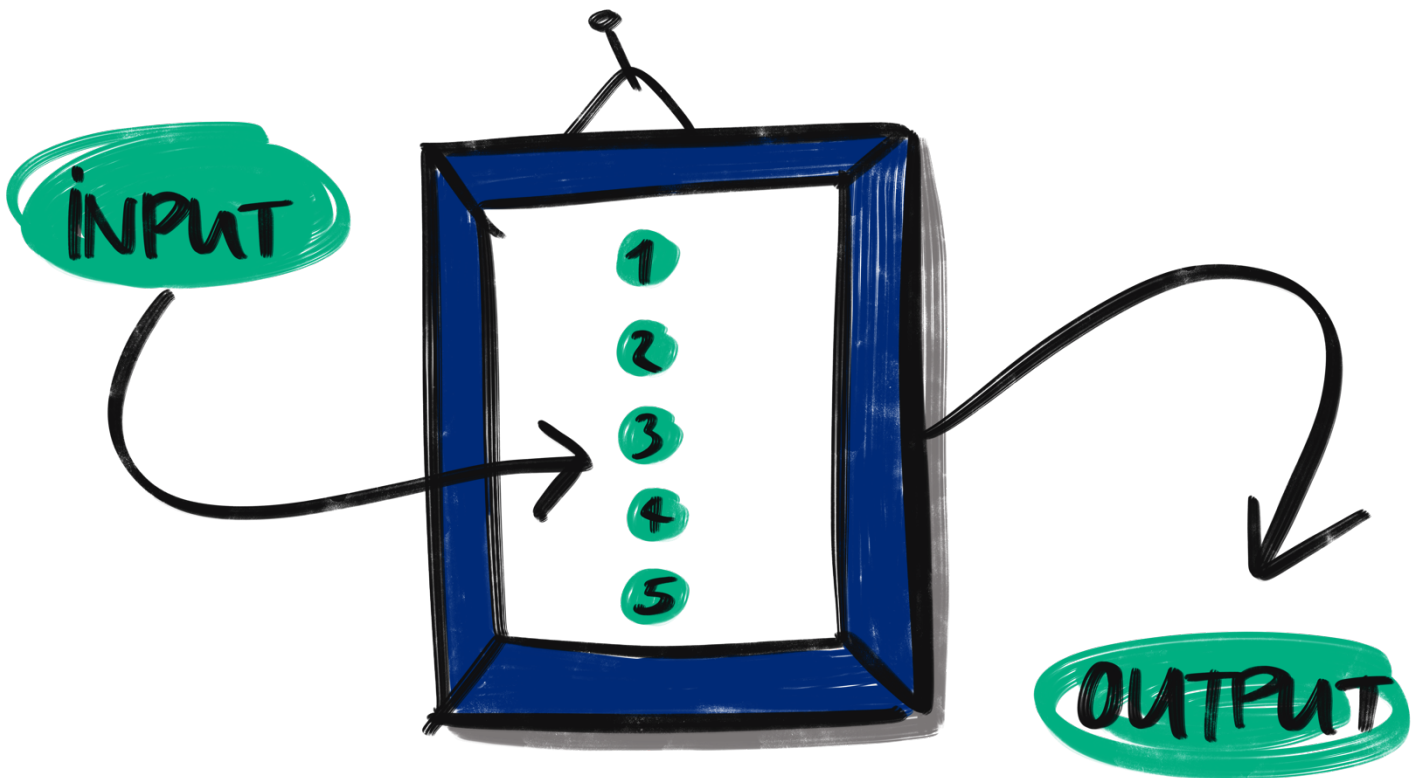
Al met al toont de analyse van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven in vergelijking met de referentie gemeente enkele belangrijke verschillen. Hoewel het aanbod van regelingen grotendeels overeenkomt, is er een verschil te zien in de uitgebreidheid van de meedoen voorziening in Houten. Daarnaast zijn de inkomensgrenzen in Veldhoven vergelijkbaar met die van de referentie gemeente, met kleine variaties. Wat betreft de hoogte van de bedragen zijn er enkele opvallende verschillen, deze zijn namelijk ten opzichte van twee referentiegemeenten in twee gevallen aan de lage kant.

¹⁴ Als het (gezamenlijk) inkomen lager dan 110% is krijgt men in Dronten meer korting.

¹⁵ Houtenaren met een inkomen tussen de 120% en 150 % van de bijstandsnorm kunnen meedoen aan de verzekering, maar ontvangen géén gemeentelijke bijdrage

¹⁶ Voor de Inkomens toeslag wordt de kostendelersnorm gebruikt in gemeente Houten

NORMENKADER

Hoofdstuk 4: Normenkader

4.1 Inleiding

Om de centrale vraag te beantwoorden, wordt in dit onderzoek gebruik gemaakt van een normenkader. In dit hoofdstuk wordt de totstandkoming van het normenkader, het definitieve normenkader en de beoordeling ervan toegelicht. Het doel hiervan is om inzicht te bieden in het kader dat tijdens de analyse gebruikt zal worden.

Het normenkader fungeert als leidraad bij het inventariseren en analyseren van het onderzoeksmateriaal. Het vormt het fundament voor het formuleren van conclusies en biedt richting voor de aanbevelingen.

4.2 Definitie effectiviteit

Dit onderzoek richt zich op de effectiviteit van het minimabeleid. Onder effectiviteit wordt doeltreffendheid verstaan.

Effectiviteit = doeltreffendheid: de mate waarin de gewenste prestaties en de beoogde maatschappelijke effecten of gestelde doelen van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald (Aalborg, 2019).

4.3 Onderzoeksvragen doeltreffendheid

- Hoe ziet het minimabeleid van de gemeente Veldhoven eruit?
- Is de doelgroep en hun problematiek goed in beeld?
- Wat zijn de doelstellingen en beoogde effecten? Zijn de doelstellingen SMART geformuleerd? En passen de doelstellingen nog bij de huidige maatschappij?
- Zijn de inzetbare instrumenten helder omschreven en is er een logisch verband tussen de te bereiken doelen en instrumenten?
- In welke mate is het beleid doeltreffend?
- Hoe ziet de communicatie van omtrent het minimabeleid eruit? En bereikt het de doelgroep?
- In hoeverre wordt het beleid gemonitord?
- Met welke partijen werkt de gemeente samen en hoe verloopt deze samenwerking?
- Heeft de raad een actieve rol gehad in de totstandkoming van het minimabeleid? En heeft de raad voldoende instrumenten om vervolgens kader stellend en controlerend te opereren?

4.4 Normenkader

Het normenkader is tot stand gekomen naar aanleiding van een studie van gehanteerde normenkaders gebruikt bij andere beleidsonderzoeken. Het normenkader voor dit onderzoek is een combinatie van de normenkaders die ter inspiratie zijn onderzocht. Dit heeft geresulteerd in een zo volledig mogelijk normenkader voor de gemeente Veldhoven. In dit onderzoek beoordeeld in hoeverre de feitelijke situatie hiermee overeenkomt, het normenkader wordt daarbij dus als beoordelingskader gezien. Een norm kan betrekking hebben op datgene dat feitelijk geverifieerd kan worden. Anderzijds kunnen normen betrekking hebben op meningen, ervaringen en belevingen van betrokkenen

4.5 Beoordeling normenkader

De normen van het opgestelde normenkader zullen in de analyse beoordeeld worden aan de hand van een puntverdeling. De puntverdeling is als volgt:

Tabel 4.1

Overzicht beoordeling normenkader

Punten	Omschrijving
1	Ontbreekt volledig of levert geen enkel inzicht
2	Nauwelijks aanwezig, of zonder dat het echt wat meerwaarde levert
3	Enigszins aanwezig, levert enig inzicht (maar er is behoorlijke verbetering mogelijk)
4	Behoorlijk aanwezig, levert behoorlijk inzicht (maar nog verbetering mogelijk)
5	Is voldoende aanwezig, levert veel inzicht

Wanneer er onvoldoende inzicht is om een norm te beoordelen zal dit worden aangegeven.

4.6 Het gehanteerde normenkader

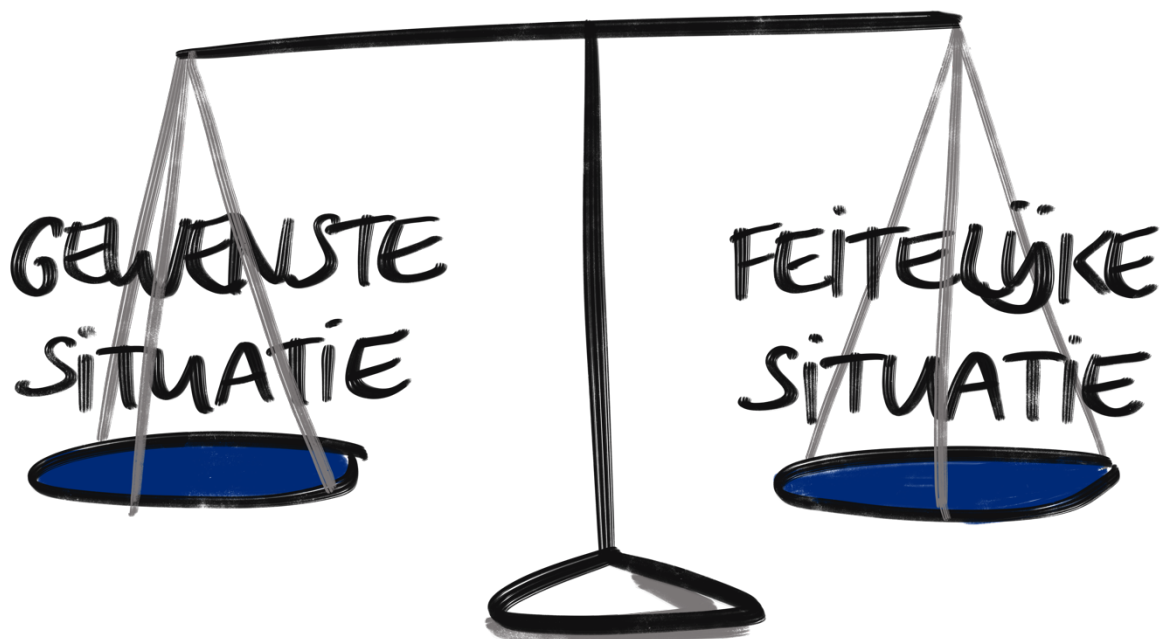
Op basis van de geformuleerde doelstelling en centrale vraag met de daarbij behorende deelvragen is het volgende normenkader opgesteld voor het minimabeleid van de gemeente Veldhoven:

Tabel 4.2*Normenkader onderzoek effectiviteit minimabeleid.*

Onderwerp	Vragen	Normenkader doeltreffendheid
1. Beleid	Hoe ziet het minimabeleid van de gemeente Veldhoven eruit?	1a. Aan het onderzoek ligt beleid ten grondslag dat door de gemeenteraad is vastgesteld.
2. Doelgroep	Is de doelgroep en hun problematiek goed in beeld?	2a. Er is een duidelijk beeld van de omvang en samenstelling van de doelgroep. 2b. De gemeente heeft zicht op de aard en omvang van de problemen van de doelgroep van het minimabeleid.
3. Doelstellingen	Wat zijn de doelstellingen en beoogde effecten? Zijn de doelstellingen SMART geformuleerd?	3a. De gemeente formuleert doelen in het beleidskader en (eventueel) de programmabegroting. 3b. De relatie tussen de doelen en activiteiten is in voldoende mate helder. 3c. De doelen zijn SMART geformuleerd en hierdoor in voldoende mate evalueerbaar. 3d. De doelstellingen zijn passend en nog actueel.
4. Instrumenten	Zijn de inzetbare instrumenten helder omschreven en is er een logisch verband tussen de te bereiken doelen en instrumenten?	4a. In het beleid zijn de in te zetten instrumenten helder beschreven. 4b. Er is een logisch verband tussen de te bereiken doelen en de in te zetten instrumenten.
5. Doeltreffendheid	In welke mate is het beleid doeltreffend?	5a. Betrokkenen en gebruikers ervaren het beleid als doeltreffend. 5b. Afwijkingen van de realisatie, alsmede ontwikkelingen, zijn opgevolgd door verbetervoorstellen en bijsturing.
6. Communicatie	Hoe ziet de communicatie omtrent het minimabeleid eruit? En bereikt het de doelgroep?	6a. De gemeente communiceert actief en op passende wijze over de minimaregelingen. 6b. De doelgroep is bekend met de minimaregelingen en maakt hier ook daadwerkelijk gebruik van.
7. Monitoring	In hoeverre wordt het beleid gemonitord?	7a. Er is concreet uitgewerkt op welke wijze en met welke frequentie de uitvoering van het beleid wordt gemonitord.
8. Samenwerking	Met welke partijen werkt de gemeente samen en hoe verloopt deze samenwerking?	8a. De gemeente heeft duidelijk benoemd met welke partners zij wil samenwerken in de uitvoering van het beleid. 8b. Er zijn heldere afspraken gemaakt met deze partners over hun rol in de ondersteuning aan minima. 8c. De partners ervaren de samenwerking met de gemeente als effectief en doelmatig.
9. Sturing en verantwoording	Heeft de raad een actieve rol gehad in de totstandkoming van het minimabeleid? En heeft de raad voldoende instrumenten om vervolgens kaderstellend en controlerend te opereren?	9a. De raad heeft een actieve rol gehad in het opstellen van het nieuwe minimabeleid. 9b. De raad heeft voldoende keuzemogelijkheden gehad bij het opstellen van het minimabeleid. 9c. De raad ontvangt periodiek een vastgestelde set informatie ten aanzien van de mate van realisatie van de doelstellingen en de oorzaken van eventuele afwijkingen hiervan.

ANALYSE

OVEREENKOMSTEN
VERSCHILLEN

Hoofdstuk 5: Analyse

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de analyse beschreven, waarbij de verzamelde informatie wordt gebruikt om een vergelijking te maken tussen de feitelijke situatie in Veldhoven en de gewenste situatie. Deze analyse vormt het fundament en de uitgebreide onderbouwing voor de uit de analyse voortvloeiende conclusies en aanbevelingen.

5.2 Analyse

Beleid

Norm 1a: Aan het onderzoek ligt beleid ten grondslag dat door de gemeenteraad is vastgesteld

Het is van belang dat beleid is vastgesteld door de raad omdat de raad de vertegenwoordiging is van de inwoners van de gemeente. Door het vaststellen van beleid door de raad wordt ervoor gezorgd dat er democratische controle is op het beleidsproces. De raadsleden hebben de taak om te luisteren naar de wensen en behoeften van de inwoners en op basis daarvan beslissingen te nemen die het algemeen belang dienen.

Het minimabeleid gemeente Veldhoven 2014 – 2018 is in oktober 2014 vastgesteld door de raad. Om deze reden krijgt deze norm vijf punten; het is voldoende aanwezig, levert veel inzicht.

Tabel 5.1

Beoordeling norm beleid

Norm	Beoordeling norm
1a. Aan het onderzoek ligt beleid ten grondslag dat door de gemeenteraad is vastgesteld.	5 punten

Doelgroep

Het is van cruciaal belang om voor beleid een duidelijk beeld van de doelgroep te hebben, omdat het beleid moet worden ontwikkeld om de behoeften van die doelgroep te vervullen. Het begrijpen van de doelgroep kan helpen bij het bepalen van de juiste strategieën en benaderingen om hun behoeften te begrijpen en aan te pakken.

Norm: 2a. Er is een duidelijk beeld van de omvang en samenstelling van de doelgroep.

Het hebben van een duidelijk beeld van de doelgroep kan ook helpen bij het evalueren van de effectiviteit van beleidsmaatregelen. Door te weten wie de doelgroep is en wat hun specifieke behoeften en uitdagingen zijn, kan het succes van het beleid nauwkeuriger worden gemeten en kunnen eventuele problemen of inefficiënties beter worden geïdentificeerd en aangepakt. Het begrijpen van de doelgroep is dus van essentieel belang voor het ontwikkelen van doeltreffende beleidsmaatregelen en het bereiken van de gewenste resultaten.

Omvang doelgroep

Minimaregelingen zijn voorliggende voorzieningen voor mensen die moeten rondkomen van een laag inkomen. De doelgroep, en bekende cijfers, zijn dan ook gebaseerd op inwoners met een laag inkomen.

Het bepalen van de doelgroep bleek niet eenvoudig. Een deel van de doelgroep kan worden bepaald aan de hand van de mensen die in beeld zijn. Maar men weet dat er ook nog een (grote) groep is, die mede door schaamte, niet in beeld is maar wel onder de doelgroep valt. Voor de gehele omvang van de doelgroep zijn het dus vooral schattingen.

De gehele doelgroep van het minimabeleid is gebaseerd op 130% van het minimum inkomen. Deze groep kan namelijk gebruik maken van de energietoeslag. Er zijn ook regelingen voor inwoners met een inkomen tot 120% en 110% van het sociaal minimum. Eerst zal de gehele doelgroep beschreven worden, gevolgd door de toespitsing van 120% en 110% van het sociaal minimum.

Uit de Stimulansz minimascan, die is gebaseerd op cijfers van het CBS, wordt het aantal huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum in Veldhoven in 2019 geschat op 2.222 huishoudens wat zou neerkomen op 2.888 personen (Stimulansz, 2019).

De gemeente Veldhoven denkt mede door de energietoeslag een heel groot deel van de minima in beeld te hebben. Daaruit komt een doelgroep bepaling van ruim 2000 inwoners met een inkomen tot 130% van het geldend sociaal minimum (Persoonlijke communicatie, 16 maart 2023).

Op basis van het gemiddelde van deze cijfers kan worden gesteld dat de doelgroep van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven, dat gebaseerd is op 130% van het sociaal minimum inkomen, naar schatting uit ongeveer 2.444 personen bestaat. Dit aantal vertegenwoordigt ongeveer 5,4% van de totale bevolking van Veldhoven. Het moet echter benadrukt worden dat dit een schatting betreft.

Er zijn ook regelingen waar inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum aanspraak op kunnen maken. Deze doelgroep wordt door de minimascan van 2019 geschat op 1.700 huishoudens, wat neerkomt op ongeveer 2.210 personen. De gemeente denkt net zoals bij 130%, een goed beeld te hebben van de groep inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Zij schatte deze groep op ongeveer 1.800 inwoners

De doelgroep met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum komt neer op een gemiddelde van 2.005 inwoners.

Voor de regelingen tot 110% kan de geschatte doelgroep alleen beschreven worden aan de hand van de minimascan 2019. Daarin wordt **het aantal inwoners dat in Veldhoven een inkomen tot 110% van het sociaal minimum geschat op 1.300 huishoudens, dat neerkomt op 1.690 personen.**

Samenvattend volgt hieronder een tabel met daarin een overzicht van het aantal huishoudens per inkomensgrens zoals uit het onderzoek naar voren gekomen.

Tabel 5.2

Overzicht aantal huishoudens en inkomens per inkomensgrens zoals uit het onderzoek naar voren gekomen.

Inkomensgrens	110%	120%	130%
Aantal huishoudens	1.300	1.542	1.880
Aantal personen	1.690	2.005	2.444

Neemt het aantal mensen met een minimum inkomen in Veldhoven toe?

Hieronder is een overzicht te zien van de meest recente minimascans van Stimulansz.

Tabel 5.3

Cijfers aantal huishoudens met een minimascan % van het sociaal minimum

	110%	120%	125%	130%
Juli 2017	1.599	2.134	2.403	Niet bekend
Juli 2018	1.299	1.737	1.960	2.193
Juli 2019	1.300	1.700	Niet bekend	2.222

Op basis van deze gegevens kan geen definitieve conclusie worden getrokken over een toename van het aantal mensen met een laag inkomen in Veldhoven. Het aantal inwoners met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum is afgenomen, evenals het aantal inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Er lijkt echter een lichte toename te zijn van het aantal inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.

Het is belangrijk op te merken dat de cijfers tussen 2019 en 2022 niet bekend zijn, waardoor het moeilijk is om een volledig beeld te krijgen van eventuele veranderingen in het aantal mensen met een laag inkomen. Op basis van de beschikbare gegevens kan echter worden gesteld dat er geen significante toename heeft plaatsgevonden van het aantal mensen met een laag inkomen in Veldhoven tussen 2017 en 2019.

Landelijk ziet men een trend in het aantal mensen in Nederland in armoede

In het nieuws wordt veel aandacht besteed aan de groeiende armoedeproblematiek in Nederland. Het Centraal Planbureau schatte in augustus 2022 dat het aantal mensen in armoede in Nederland, door de inflatie en achterblijvende loonstijgingen, toeneemt van 1,1 miljoen mensen naar 1,3 miljoen mensen (SCP, 2022). Het is echter van belang om te realiseren dat mensen die in armoede leven niet per se een laag inkomen hebben. Vanwege de inflatie en daarmee samenhangende hoge (structurele) kosten, blijft er weinig besteedbaar inkomen over. Dit leidt tot een leven in armoede. Daarom kan dit ook een verklaring zijn voor het feit dat er geen significante toename te zien is in het aantal minima in Veldhoven, aangezien deze groep mensen in armoede niet altijd duidelijk zichtbaar is in die cijfers.

Samenstelling van de doelgroep

Het is voor gemeentelijk beleid gewenst dat zij zicht heeft op de samenstelling van de doelgroep, omdat dit kan helpen bij het ontwikkelen van beleid dat aansluit bij de behoeften en wensen van de betreffende groep. Door te begrijpen wie de doelgroep is en wat hun kenmerken en behoeften zijn, kunnen gemeenten gerichtere en effectievere beleidsmaatregelen nemen (Berkhout & Otten, 2018).

De grootte van de doelgroep is vooral gebaseerd op schattingen, hierdoor kan er ook geen duidelijk beeld worden geschetst over de samenstelling van de doelgroep in de gemeente

Veldhoven. Voor sommige regelingen wordt er echter een onderscheid gemaakt tussen alleenstaande, alleenstaande ouder en gehuwd of samenwonend. Hiermee lijkt de gemeente in ieder geval die doelgroepen te voorzien. Maar om echt een duidelijk beeld van de samenstelling van de doelgroep te krijgen, zal hier nader onderzoek naar moeten worden gedaan.

In de analyse interviews met alle geïnterviewde voor dit onderzoek is er een trend te zien in een aantal groeperingen binnen de doelgroep waar extra aandacht voor wordt gevraagd. Het gaat hierbij om kinderen, anderstalige en ouderen.

Kinderen

Opgroeien in armoede heeft gevolgen voor de ontwikkeling van een kind. De Rijksoverheid heeft extra budget vrijgemaakt voor het tegengaan van armoede onder kinderen. In Veldhoven voert Stichting Leergeld het minimabeleid uit voor jongeren onder de 18 jaar. Zij helpen op dit moment 600 kinderen.

De vertegenwoordiger van Jeugd in Veldhoven aan Tafel zei hierover:

"Armoede is niet alleen vreselijk om mee te maken als kind, maar beschadigt kinderen ook op alle gebieden voor je hele leven. Fysiek: ondervoeding zorgt voor ontwikkelingsachterstanden, ziekte en stagneert de hersengroei.
Mentaal: niet alleen schaamte en weinig zelfvertrouwen. Maar ondervoeding beschadigt kinderen tot in zijn of haar zijn. Zij kunnen namelijk niet gelukkig leven.
Kansen: als je geen toegang hebt tot voedsel zijn er voor kinderen maar heel weinig kansen. De kans om te groeien, gezond te zijn, gelukkig te zijn en onderwijs te volgen e.d. zijn er niet. Kansen die in Nederland als vanzelfsprekend beschouwd worden, krijgen deze kinderen in armoede niet. Dat moeten we ons als maatschappij veel meer realiseren (Persoonlijke communicatie, 13 april 2023)".

Anderstalige

Aantal anderstalige, vallen niet onder de doelgroep, maar volgens betrokken organisaties komen ze wel vaak in aanmerking met deze doelgroep. Een boodschap in de Nederlandse taal kan niet overgebracht worden en als hij wel over wordt gebracht wordt hij niet altijd begrepen. Daarom wordt er extra aandacht voor gevraagd.

Ouderen

Er wonen veel ouderen in Veldhoven. Tijdens meerdere gevoerde interviews voor dit onderzoek kwam naar voren dat deze doelgroep extra aandacht verdient. Men denkt dat er verborgen armoede heerst binnen deze doelgroep. Daarnaast dienen via andere kanalen benaderd te worden dan de jongeren generatie.

Hoewel er enige inzichten worden geboden over de doelgroep, is er nog aanzienlijke ruimte voor verbetering op dit gebied. Op dit moment worden alleen schattingen gebruikt om een indicatief beeld te krijgen, maar er ontbreken concrete cijfers over de omvang van de doelgroep. Dit gebrek aan nauwkeurige gegevens resulteert in een gebrek aan duidelijkheid over de omvang en samenstelling van de doelgroep, waardoor inzicht in de doelgroep behoefte wordt beperkt. Het is daarom van belang om de beschikbare schattingen verder te verfijnen om een beter begrip te krijgen van de omvang en samenstelling van de doelgroep. Op deze specifieke aspecten valt er nog veel winst te behalen om een helder beeld te verkrijgen. Daarom wordt deze norm 3 punten toegekend; hoewel enigszins aanwezig, biedt het slechts beperkt inzicht (Er is aanzienlijke ruimte voor verbetering).

Norm: 2b. De gemeente heeft zicht op de aard en omvang van de problemen van de doelgroep van het minimabeleid.

Voor een gemeente is het van belang om goed zicht te hebben op de aard en omvang van de problemen van haar inwoners. Dit vormt namelijk de basis voor effectief beleid en het nemen van beslissingen die de kwaliteit van leven van de inwoners kunnen verbeteren (SCP, 2021). Een gemeente kan op basis van de problemen van haar inwoners beleid ontwikkelen dat gericht is op het verbeteren van de situatie van de inwoners (VNG, 2021). Ook kan een gemeente haar budgetten effectiever inzetten en prioriteiten stellen door inzicht te hebben in de omvang en aard van de problemen (SCP, 2021).

Daarnaast kan een gemeente door de problemen van haar inwoners goed in kaart te brengen, de effecten van haar beleid en maatregelen monitoren en bijsturen waar nodig (VNG, 2021). Het hebben van zicht op de problemen van haar inwoners kan bijdragen aan de legitimiteit van een gemeente en het vertrouwen van de inwoners in de lokale overheid versterken (SCP, 2021).

De gemeente Veldhoven probeert op verschillende manieren input op te halen bij de doelgroep. Minima hebben een plek in de participatieraad van Veldhoven genaamd Veldhoven aan Tafel.

Daarnaast vinden er meedenksessie 's plaats over het armoedebeleid van de gemeenten. Hierbij is iedereen uitgenodigd, van minima tot raadsleden en experts. Op deze manier probeert de gemeente input op te halen over wat er speelt en waar men kansen en mogelijkheden ziet. Tot slot werkt de gemeente Veldhoven met Wijkraden. Hierin kunnen inwoners en vertegenwoordigers van organisaties uit de wijk meedenken over beleidsbeslissingen en de uitvoering daarvan (Gemeente Veldhoven, z.d.).

Echter geven de minima die gesproken zijn voor dit onderzoek aan dat ze zich niet altijd begrepen voelen. Hiermee kan niet worden geconcludeerd dat alle minima in Veldhoven dit zo ervaren, maar het is wel iets dat opvalt.

Een minima zei hier over:

"Soms heb ik het idee dat ze op het gemeentehuis niet door hebben hoe het voor mensen in armoede echt is, en waar ze mee geholpen zouden zijn. Ik neem het ze niet kwalijk, want als je niet in deze situatie zit is het lastig voor te stellen (Persoonlijke communicatie, 11 april 2023)."

De gemeente heeft over het algemeen zicht op de aard en omvang van de problemen van de doelgroep van het minimabeleid. Dit wordt onderbouwd door de inspanningen van de gemeente om input van en over de doelgroep te verkrijgen, zoals de verschillende mogelijkheden die zij hiervoor bieden en organiseren. Hierdoor kan gesteld worden dat er aanzienlijke inzichten worden verkregen. Echter, is er nog ruimte voor verbetering met betrekking tot het begrip dat minima daadwerkelijk ervaren. Daarom wordt er aan deze norm vier punten toegekend. Het is van belang dat de gemeente streeft naar een situatie waarin minima zich niet alleen gehoord voelen, maar ook begrepen.

Tabel 5.4

Beoordeling normen doelgroep

Norm	Beoordeling norm
2a. Er is een duidelijk beeld van de omvang en samenstelling van de doelgroep.	3 punten
2b. De gemeente heeft zicht op de aard en omvang van de problemen van de doelgroep van het minimabeleid.	4 punten

Doelstellingen

Doelstellingen zijn beschrijvingen van gewenste situaties waar men naar toe wil werken in de toekomst. Het is van belang dat voor het minimabeleid concrete doelstellingen zijn opgesteld zodat er

Norm: 3a. De gemeente formuleert doelen in het beleidskader en (eventueel) de programmabegroting

Doelstellingen in het beleidskader

De doelstelling in het beleidskader is afgestemd op de ambitie uit de kadernota maatschappelijke participatie 2012-2015. De ambitie hierin luidt; iedereen telt mee, iedereen doet mee en iedereen draagt bij. Het primaire doel voor het minimabeleid is vervolgens geformuleerd als;

Het minimabeleid draagt er aan bij dat inwoners met een laag inkomen kunnen meedoen en worden geprikkeld om mee te doen, aan maatschappelijke activiteiten.

Dit primaire doel is vervolgens uiteengezet in een 2-tal subdoelen, namelijk;

- Inwoners nemen zelf de regie in handen.
- Burgers kunnen meedoen, meetellen en bijdragen aan maatschappelijke participatie (Gemeente Veldhoven, 2014).

Doelstellingen in de programmabegroting

In de programmabegrotingen wordt binnen het sociaal domein ook aandacht besteed aan het minimabeleid. De doelstellingen zijn in de jaren op verschillende onderdelen van het beleid gericht.

Omdat de gemeente in zowel het beleidskader als in de programmabegroting doelstellingen heeft geformuleerd worden er vijf punten toegekend aan deze norm.

Norm: 3b. De relatie tussen doelen en activiteiten is in voldoende mate helder

Het is belangrijk dat de relatie tussen beleidsdoelen en beleidsactiviteiten in voldoende mate helder is, omdat dit de effectiviteit van het beleid kan vergroten (Van Buuren & Van Twist, 2018). Als de activiteiten niet gericht zijn op het bereiken van de beleidsdoelen, kan het beleid ineffectief zijn en kunnen middelen worden verspild. Bovendien kan het gebrek aan helderheid over deze relatie leiden tot verwarring bij belanghebbenden en inwoners.

In het geval van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven lijkt er een redelijk heldere relatie te bestaan tussen beleidsdoelen en activiteiten. Het beleidskader van de gemeente Veldhoven¹⁷ geeft aan dat het minimabeleid is gericht op het ondersteunen van huishoudens met een laag inkomen en het voorkomen van armoede en sociale uitsluiting (Gemeente Veldhoven, 2014). Het beleidskader specificeert ook verschillende doelstellingen, zoals het vergroten van de inkomensondersteuning voor huishoudens met een laag inkomen en het verbeteren van de toegang tot voorzieningen en regelingen.

De programmabegrotingen van de gemeente Veldhoven concretiseren deze doelstellingen verder door middel van specifieke activiteiten en maatregelen (Gemeente Veldhoven, 2021). Er zijn activiteiten uitgevoerd om de toegang tot deze regelingen te verbeteren, zoals het beter informeren van burgers over de beschikbare regelingen. Ook is deze evaluatie opgenomen in de programmabegroting van 2023.

Over het algemeen lijkt het minimabeleid van de gemeente Veldhoven dus een redelijk heldere relatie te hebben tussen beleidsdoelen en beleidsactiviteiten. Er zijn doelstellingen en activiteiten gepland om deze doelstellingen te bereiken, en deze activiteiten worden verder geconcretiseerd in de programmabegroting. Om deze redenen krijgt deze norm vier punten.

Norm: 3c. De doelen zijn SMART geformuleerd en hierdoor in voldoende mate evalueerbaar

Om de voortgang en het succes van een doel te bepalen is het van belang om deze SMART te formuleren. Op deze manier zijn er meetbare criteria vastgesteld. Doelen zijn SMART geformuleerd als ze Specifiek, Meetbaar, Acceptabel¹⁸, Realistisch en tijdsgebonden zijn.

Op de volgende pagina vindt een beoordeling plaats van de criteria voor SMART doelen voor de gestelde doelen van het minimabeleid. Hierin is rood onvoldoende, oranje matig (er is dus verbetering mogelijk) en groen goed.

Tabel 5.5

Beoordeling doelen SMART

	Specifiek	Meetbaar	Acceptabel	Realistisch	Tijdsgebonden
Doel beleidskader: Het minimabeleid draagt er aan bij dat inwoners met een laag inkomen kunnen meedoen en worden geprikkeld om mee te doen, aan maatschappelijke activiteiten.	Kunnen mee doen en maatschappelijke activiteiten zouden verder gespecificeerd kunnen worden.	Geen meetbare criteria vastgesteld.			Er is geen specifieke tijdperiode vastgesteld waarbinnen het doel bereikt moet worden.
Subdoel 1 beleidskader: Inwoners nemen zelf de regie in handen.			Niet voor iedere inwoner haalbaar om zelf de regie in handen te nemen.		
Subdoel 2 beleidskader: Burgers kunnen meedoen, meetellen en bijdragen aan maatschappelijke participatie.	Meedoen, meetellen en bijdragen zouden verder gespecificeerd kunnen worden.				
Doel programmabegroting 2023: Vergroten van financiële zelfredzaamheid.					

Zoals hierboven te zien zijn de doelen nog niet SMART geformuleerd en daardoor niet in voldoende mate evalueerbaar. Vooral door het feit dat de doelen niet meetbaar en tijdsgebonden zijn. Omdat de doelen enig inzicht bieden, maar er nog veel ruimte voor verbetering is wordt er aan deze norm drie punten toegekend.

Norm: 3d. De doelstellingen zijn passend en nog actueel

Het beleidskader minimabeleid 2014-2018 is nog steeds de leidraad voor het minimabeleid. Het is van belang dat de doelstellingen uit het beleid nog aansluiten bij de tijd van nu en dus passend en actueel zijn.

¹⁷ Nota minimabeleid 2014-2018 gemeente Veldhoven

¹⁸ Hiermee wordt haalbaar bedoeld.

Zijn de doelstellingen nog passend en actueel?

De doelstellingen uit het beleid richten zich op de speerpunten participeren en meedoen. Gezien het speerpunt van de huidige coalitie met betrekking tot het creëren van kansengelijkheid en de wens van de raad om inwoners met financiële problemen beter te ondersteunen zodat zij gelijke kansen krijgen, sluiten de speerpunten uit het beleid nog aan bij de tijd van nu. De ambitie is nog steeds hetzelfde. Daarbij blijkt uit vergelijkingen met omliggende en referentiegemeente dat de ambitie van de gemeente Veldhoven vergelijkbaar is met de ambitie van deze gemeenten. Om deze redenen wordt deze norm vijf punten toegekend.

Tabel 5.6

Beoordeling normen doelstellingen

Norm	Beoordeling norm
3a. De gemeente formuleert doelen in het beleidskader en (eventueel) de programmabegroting.	5 punten
3b. De relatie tussen doelen en activiteiten is in voldoende mate helder.	4 punten
3c. De doelen zijn SMART geformuleerd en hierdoor in voldoende mate evalueerbaar.	3 punten
3d. De doelstellingen zijn passend en nog actueel.	5 punten

Instrumenten

Beleidsinstrumenten zijn de middelen die worden ingezet om het beleid uit te voeren en de doelstellingen te bereiken. De minimaregelingen zijn de instrumenten van het minimabeleid.

Norm: 4a. In het beleid zijn de in te zetten instrumenten helder beschreven

Het is van essentieel belang dat beleidsinstrumenten helder worden beschreven in beleidsdocumenten, omdat ze een cruciaal onderdeel vormen van de implementatie van het beleid. Dit is van belang voor een eenduidige interpretatie en uitvoering van het beleid (WRR, 2018).

Een belangrijk onderdeel van het beleidsdocument over het minimabeleid van de gemeente Veldhoven is de toelichting van de regelingen. In het beleidsstuk is vooral beschreven wat ze inhouden en welk doel ze hiermee voor ogen hebben. De specificering van de regelingen, met name de voorwaarde, zijn beschreven in beleidsregels.

Norm: 4b. Er is een logisch verband tussen de te bereiken doelen en de in te zetten instrumenten

Om een doelstelling te kunnen behalen is het van belang dat er instrumenten beschikbaar zijn die ingezet kunnen worden om bij te dragen aan de realisatie van de doelstelling. De selectie van instrumenten binnen het minimabeleid is nauwkeurig gemaakt om bij te dragen aan de realisatie van de doelen op het gebied van maatschappelijke participatie. Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de visie van de gemeente, die streeft naar een inclusieve samenleving waarin alle inwoners kunnen meetellen, meedoen en bijdragen.

Om ervoor te zorgen dat inwoners met een laag inkomen kunnen meetellen, worden diverse instrumenten ingezet. Een voorbeeld hiervan is inkomensondersteuning, zoals bijstandsregeling. Deze regelingen zijn bedoeld om mensen met een laag inkomen de nodige financiële ondersteuning te bieden, zodat ze niet worden buitengesloten van essentiële voorzieningen en activiteiten. Het doel is om ervoor te zorgen dat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving en niet worden beperkt door hun financiële situatie.

Daarnaast zijn er instrumenten zoals de meedoen-voorziening, die gericht zijn op het bevorderen van de mogelijkheid om deel te nemen. De vergoedingen voor welzijnsactiviteiten zorgen ervoor dat mensen met een laag inkomen kunnen deelnemen aan sociale en recreatieve activiteiten, waardoor hun sociale inclusie wordt bevorderd.

Bovendien sluiten de uitgangspunten van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid aan bij het stimuleren van participatie en bijdrage van inwoners met een laag inkomen. De instrumenten binnen het minimabeleid zijn erop gericht om mensen in staat te stellen hun eigen leven vorm te geven en verantwoordelijkheid te nemen voor hun financiële situatie.

Kortom, de gekozen instrumenten binnen het minimabeleid van Veldhoven zijn logisch verbonden met de te behalen doelen. Ze zijn zorgvuldig geselecteerd om inwoners met een laag inkomen in staat te stellen om mee te tellen, mee te doen en bij te dragen aan de samenleving. Bovendien bevorderen deze instrumenten zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Op basis van de aanwezigheid en het inzicht dat deze instrumenten bieden, worden vijf punten toegekend, aangezien ze voldoende aanwezig zijn en het veel inzicht levert.

Tabel 5.7
Beoordeling normen instrumenten

Norm	Beoordeling norm
4a. In het beleid zijn de in te zetten instrumenten helder beschreven.	4 punten
4b. Er is een logisch verband tussen de te bereiken doelen en de in te zetten instrumenten.	5 punten

Doeltreffendheid

Een doeltreffend beleid zorgt er voor dat het probleem waarvoor het beleid is ontworpen wordt aangepakt en dat de beoogde resultaten worden behaald. Doeltreffendheid van beleid wordt beoordeeld aan de hand van de mate waarin een beleidsmaatregel de beoogde doelstelling behaalt. In het geval van het minimabeleid is de doelstelling:

'Het minimabeleid draagt er aan bij dat inwoners met een laag inkomen kunnen meedoen en worden geprikkeld om mee te doen, aan maatschappelijke activiteiten' (Gemeente Veldhoven, 2014).

De doeltreffendheid wordt onderzocht aan de hand van de vragen passend bij de effectiviteitsmeting zoals beschreven in de toolbox van de Rijksoverheid. Dit onderdeel is maar een deel van de beoordeling van de doeltreffendheid van het beleid. Alle onderdelen uit het normenkader richten zich, en beoordelen mede, de uiteindelijke mate van doeltreffendheid van het beleid.

Norm 5a: Betrokkenen en gebruikers ervaren het beleid als doeltreffend

Het waarborgen van doeltreffendheid in gemeentelijk beleid is van essentieel belang, omdat het de effectiviteit van de overheid vergroot en de levenskwaliteit van burgers verbetert. Effectief beleid draagt bij aan het verminderen van problemen en het vergroten van kansen. Wanneer beleid niet doeltreffend is, kan dit leiden tot verspilling van middelen en geld.

Wat is de doeltreffendheid van het beleid?

De doeltreffendheid, ofwel effectiviteit, van beleid wordt beoordeeld op basis van de mate waarin een beleidsmaatregel de beoogde doelstellingen bereikt. Een voorwaarde om de effectiviteit van het beleid te beoordelen is de aanwezigheid van heldere doelen. In het geval van het minimabeleid van Veldhoven zijn er doelen opgesteld en die als volgt zijn geformuleerd: "Het minimabeleid draagt bij aan de mogelijkheid voor inwoners met een laag inkomen om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten en prikkelt hen om dit ook daadwerkelijk te doen" (Gemeente Veldhoven, 2014). Gezien de nadruk op het vergroten van kansengelijkheid in het coalitieakkoord 2022-2026, ligt de focus voornamelijk op de mogelijkheid om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten en participeren in de samenleving. De minimaregelingen van de gemeente Veldhoven vormen de beleidsmaatregelen binnen het minimabeleid.

De interviews met minima vormen een waardevolle bron van informatie, omdat ze inzicht bieden in de ervaringen, percepties en meningen van individuele minima. Hoewel het aantal geïnterviewde minima beperkt is tot zes, kan hun input nog steeds nuttige inzichten verschaffen. Om de betrouwbaarheid en validiteit van de verzamelde informatie te vergroten, wordt de input van de direct betrokkenen meegenomen. Dit zijn de uitvoering en maatschappelijke organisaties die direct betrokken zijn bij het minimabeleid en in nauw contact staan met de doelgroep. De input van deze direct betrokkenen kan dienen als aanvulling op de interviews met minima en kan het beeld verder verfijnen, valideren of zelfs kanttekeningen plaatsen bij de input van de gesproken minima. Naast de interviews vormen kwantitatieve gegevens een aanvullende bron van informatie die het beeld verder onderbouwt. Hoewel deze gegevens geen diepgaand inzicht bieden in de individuele ervaringen van minima, geven ze wel een overzicht van algemene trends en ontwikkelingen.

Zorgt het minimabeleid van de gemeente Veldhoven er voor dat minima mee kunnen doen?

Tijdens het onderzoek zijn de meeste gesproken minima het erover eens dat de regelingen binnen het minimabeleid een positieve bijdrage leveren aan hun mogelijkheid om deel te nemen aan de samenleving. Dit geldt echter alleen als ze op de hoogte zijn van deze regelingen, daadwerkelijk een aanvraag indienen en deze aanvraag wordt goedgekeurd. Met name de meedoenvoorziening wordt genoemd als een regeling die invloed heeft op de maatschappelijke deelname van minima, omdat zij via deze regeling een vergoeding ontvangen voor sportieve en culturele activiteiten. Desalniettemin betwisten veel van de gesproken minima of zij zich mentaal al kunnen richten op het deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. Zij geven aan dat hun voornaamste prioriteit nog steeds ligt bij het kunnen betalen van hun rekeningen (hier wordt later verder op in gegaan). Een minima gaf het volgende aan:

Een minima zei hierover;

"Ik vergelijk de situatie altijd met een zwembad. Je kan je net vasthouden aan de kant om net niet te verdrinken, maar je hebt geen stevige hand op de rand om je comfortabel vast te houden om niet te verdrinken, laat staat dat je jezelf een klein beetje op de kant kan trekken (Persoonlijke communicatie, 17 april 2023)."

Het blijkt dat de beeldvorming van de direct betrokken, zoals de uitvoering en betrokken maatschappelijke organisaties, overeenstemming vertoont met het beeld van de minima. Direct betrokkenen schetsen namelijk ook het beeld dat de regelingen binnen het minimabeleid minima enige mogelijkheden bieden om deel te nemen aan de samenleving wanneer zij van deze regelingen gebruik maken. De direct betrokkenen maken daarbij ook een belangrijke kanttekening. Ze twifelen eraan of minima mentaal en emotioneel al in staat zijn om zich volledig te richten op maatschappelijke activiteiten. Ze benadrukken dat de primaire behoefte van minima nog steeds gericht is op het kunnen betalen van hun essentiële kosten. Het lijkt erop dat geld nog steeds de voornaamste zorg is voor minima, waardoor de mogelijkheden om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten mogelijk op de achtergrond raken.

In 2021 en 2022 is er een groei waargenomen in het aantal aanvragen en toekenningen van de meedoen voorziening ten opzichte van 2020. Hier volgen de kwantitatieve gegevens over het aantal aanvragen en toekenningen in de genoemde jaren:

- 2020: 276 aanvragen en 282 toekenningen
- 2021: 305 aanvragen en 309 toekenningen
- 2022: 355 aanvragen en 304 toekenningen

Het is interessant op te merken dat het jaar met het hoogste aantal aanvragen en toekenningen zich in 2017 bevond, met respectievelijk 443 aanvragen en 399 toekenningen. Het is mogelijk dat de afname in 2020 verband houdt met de invloed van de COVID-19-pandemie, waarbij mensen mogelijk terughoudender waren om deel te nemen aan sportieve en culturele activiteiten.

Het is echter bemoedigend om te zien dat na het jaar 2020 er weer een stijgende lijn zichtbaar is in het aantal aanvragen. Deze gegevens suggereren dat minima, ondanks de uitdagingen van de pandemie, geleidelijk hun interesse in en mogelijkheden voor maatschappelijke participatie herstellen.

Op basis van de verzamelde gegevens kan worden geconcludeerd dat de regelingen van de gemeente minima in staat stellen om deel te nemen aan de samenleving. Het feit dat er een eenduidig beeld naar voren is gekomen, versterkt de representativiteit van deze conclusie. Hoewel er aanvankelijk twijfels waren over de emotionele en mentale bereidheid van minima om zich te richten op maatschappelijke activiteiten, blijkt uit de gestage toename van het aantal aanvragen voor deze regelingen dat deze twijfels enigszins weerlegd kunnen worden. Dit suggereert dat de gemeente met haar beleid op een positieve manier bijdraagt aan het stimuleren van participatie onder minima.

Brede blik op doeltreffendheid van het beleid

Doeltreffendheid van het beleid is meer dan alleen het toetsen van het doel. De context die plaatsvindt tussen de beleidsprestaties en de beleidseffecten zijn van belang. Voor de context van het beleid volgt een beschrijving van de hoogste prioriteit/ behoeften van de doelgroep en de indirecte effecten die komen kijken bij het leven in een financieel lastige situatie.

Hoogste prioriteit/ behoeften van de minima

De gesproken minima, interne uitvoering en maatschappelijk betrokken organisaties zijn bevraagd over de hoogste prioriteit/ behoeften. Daaruit kwam een eenduidig beeld naar voren, welke kunnen worden samengevat in de volgende twee punten:

Vertrouwen

Volgens een deel van de respondenten is vertrouwen de grootste behoefte van minima. Dit betreft vertrouwen in medewerkers van de gemeente of maatschappelijke organisaties om hun verhaal te kunnen doen en een luisterend oor te vinden. Vertrouwen van de gemeente en maatschappelijke organisaties in de minima dat zij daadwerkelijk hulp nodig hebben en geen fraudeurs zijn. Daarnaast speelt vertrouwen een rol in het creëren van een gevoel van veiligheid.

Financiële tegemoetkoming

Volgens een ander deel van de respondenten is de grootste behoefte van minima financiële middelen, met name om vaste lasten te kunnen betalen en te kunnen voorzien in hun basisbehoeften. Deze behoefte wordt weerspiegeld in het aantal verzekerden via de collectieve ziektekostenverzekering van de gemeente. In 2017 waren er namelijk 471 inwoners die

gebruikmaakten van deze verzekering, terwijl dit aantal in 2022 is gestegen tot 628. Dit wijst op een groeiende behoefte aan ondersteuning bij de bekostiging van deze structurele vaste lasten voor mensen met een laag inkomen.

Indirect effect van het leven in een financieel lastige situatie

Uit onderzoek van de organisatie "Een tegen eenzaamheid" blijkt dat mensen in een financieel lastige situatie vaak geen sociale activiteiten kunnen veroorloven, wat leidt tot gevoelens van buitengeslotenheid en sociaal isolement (Een tegen eenzaamheid, z.d.). Minima blijven vaker thuis omdat ze de kosten van het openbaar vervoer niet kunnen betalen. Dit blijkt ook uit de gesprekken met minima in Veldhoven. Uitstapjes en sociale activiteiten vragen vaak om een financiële bijdrage. Hoewel de mee-doenvoorziening in Veldhoven minima in staat stelt om deel te nemen, blijkt uit de gesprekken dat niet iedereen in een financieel lastige situatie hiervan gebruikmaakt.

Om vereenzaming tegen te gaan is in de gemeentes Tilburg, Rotterdam, Nijmegen en Amstelveen voor (een deel van de) minima openbaar vervoer gratis in daluren. Op deze manier hopen de gemeentes dat de kosten voor openbaar vervoer minima niet tegenhoudt om de deur uit te gaan. Stichting Leergeld biedt kinderen, wanneer nodig blijkt, een fiets om zich te kunnen verplaatsen (Persoonlijke communicatie, 7 april 2023).

Voor wie onder welke omstandigheden werkt het beleid?

Soms kan er passend beleid zijn, met de juiste beleidsinstrumenten, wat toch niet het gewenste resultaat oplevert. Er kunnen indirecte factoren zijn die van invloed zijn op de beleidsuitkomst. In het geval van het minimabeleid is schaamte onder de doelgroep een belangrijke indirecte factor die invloed heeft op het beleid.

Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat schaamte een veelvoorkomend gevoel is onder minima in Nederland. Mensen in een financieel lastige situatie voelen zich vaak beschaamd over hun financiële situatie. Bovendien kunnen ze zich schamen omdat er geen financiële mogelijkheid is om deel te nemen aan activiteiten (SCP, 2021).

Een belangrijke oorzaak voor schaamte onder minima is volgens het SCP-rapport het gevoel van falen en het idee dat men niet voldoet aan de verwachtingen van de maatschappij. In het rapport wordt benadrukt dat het van belang is om stigma's en vooroordelen over mensen in armoede te verminderen zodat zij zich minder schamen en open staan voor hulp (SCP, 2021).

Schaamte leidt vaak tot een verminderd gevoel van eigenwaarde en isolement, wat weer kan leiden tot een terughoudende houding voor het zoeken van hulp en het deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. Volgens het SCP-rapport is een belangrijke oorzaak van schaamte onder minima het gevoel van falen en het idee dat ze niet voldoen aan de verwachtingen van de maatschappij (SCP, 2021).

Ook heeft de toeslagen affaire bijgedragen aan de argwaan ten opzichte van de overheid. Dit is ook in het onderzoek meermaals naar voren gekomen. Inwoners zijn wantrouwend en bang dat ze op een later moment voor onverwachte kosten komen staan op het moment dat ze ooit geld hebben ontvangen van de gemeente.

Uit de gesprekken met de minima blijkt dat zij vermoeden dat minima mogelijk aarzelen om minimaregelingen aan te vragen vanwege het feit dat ze hun financiële situatie moeten blootgeven. Ze zijn vaak niet trots op hun situatie. Daarom kan gesteld worden dat het minimabeleid werkt voor inwoners die voldoen aan de geldende voorwaarden voor de regeling(en) en bereid zijn hun financiële situatie te delen.

Hoe wordt het beleid en de uitvoering door belanghebbenden ervaren en beoordeeld?

Er komt een vrij eenduidig beeld naar voren over de ervaringen en beoordelingen van belanghebbenden over de doeltreffendheid van het minimabeleid.

Het aanbod van regelingen wordt als volledig en doeltreffend ervaren op het moment dat de minima ook daadwerkelijk gebruik maakt van de regelingen. Maar veel minima, die recht zouden hebben op regelingen, maken nog niet daadwerkelijk gebruik van de regelingen. Hier zou verbetering in kunnen komen door in te zetten op communicatie en het verstevigen van de samenwerking zodat de minima beter bereikt wordt en vervolgens ook overtuigd is om de regeling daadwerkelijk aan te vragen. Op dit moment heerst er namelijk ook nog een zekere terughoudendheid, veroorzaakt door onder andere schaamte, argwaan t.o.v. de overheid en een drempel, om de aanvraag daadwerkelijk te doen. Alle betrokkenen zijn het er na genoeg over eens dat op het moment dat minima gebruik maken van de regelingen, ze er ook daadwerkelijk bij geholpen zijn.

De energietoeslag is opvallend meer aangevraagd dan andere regelingen. De veronderstelling is dat dit komt omdat er veel landelijk en lokaal gecommuniceerd is over de energietoeslag dat er toe heeft geleid dat het stigma om het aan te vragen is doorbroken.

Norm 5b: Afwijkingen van realisatie, alsmede ontwikkelingen, zijn opgevolgd door verbetervoorstellen en bijsturing.

We leven in een dynamische wereld. Voor beleid is het van belang om in te spelen op ontwikkelingen. Daarnaast kan het beleid anders uitpakken dan verwacht, afwijkingen van de verwachtingen kunnen worden bijgestuurd door wijzigingen in het beleid aan te brengen.

Beide hebben zich voor gedaan m.b.t. het minimabeleid. In 2017 is er een evaluatie uitgevoerd waaruit bleek het beleid niet toereikend voor alle doelgroepen. Hier is toen op ingespeeld door het beleid aan te passen.

In 2022 deden zich zorgelijke ontwikkelingen voor. Prijzen liepen steeds verder op waardoor steeds meer mensen in een financieel lastige situatie kwamen. Ook hier speelde de gemeente op in door het beleid aan te passen.

Toch vindt het grootste gedeelte van de gesproken klantmanagers van de interne uitvoering dat de gemeente meer kan doen om in te spelen op ontwikkelingen en afwijkingen van realisatie. Zij zouden het een positieve ontwikkeling vinden als de gemeente vaker evalueert. Sommige gemeente doen dit volgens hen bijvoorbeeld jaarlijks.

Daarnaast kwam vanuit zowel de gebruiker, als de maatschappelijke organisaties, als de uitvoering naar voren dat de bedragen gekoppeld aan de regelingen sinds de invoering van het beleid niet opgehoogd zijn. In de vergelijking met omliggende en referentie gemeente is te zien dat de bedragen in Veldhoven aan de lage kant zijn t.o.v. sommige andere gemeente.

Tabel 5.8

Beoordeling normen doeltreffendheid

Norm	Beoordeling norm
5a. Betrokkenen en gebruikers ervaren het beleid als doeltreffend.	3 punten
5b. Afwijkingen van realisatie, alsmede ontwikkelingen, zijn opgevolgd door verbetervoorstellen en bijsturing.	3 punten

Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel van het beleid. Communicatie moet er toe leiden dat beleidsinformatie aankomt bij de burger. Door de inzet van diverse communicatiekanalen en -middelen moet de boodschap op de juiste manier worden overgebracht naar de verschillende doelgroepen.

Norm: 6a. De gemeente communiceert actief en op passende wijze over de minimaregelingen.

Het is van belang dat de gemeente actief en op passende wijze over de minimaregelingen communiceert zodat burgers op de hoogte zijn van de minimaregelingen die beschikbaar zijn. Daarnaast is het van belang dat de communicatie over de regelingen goed toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen is, ongeacht achtergrond of opleidingsniveau, zodat mensen niet worden benadeeld.

Communicatie over het minimabeleid in de gemeente Veldhoven

De gemeente Veldhoven communiceert via verschillende communicatiekanalen en -middelen over haar minimabeleid. Burgers kunnen informatie over de minimaregelingen vinden op de gemeentelijke website, op de pagina uitkering, werk en bijstand. Ook heeft Veldhoven een Steunwijzer. In deze Steunwijzer wordt het aanbod in ondersteuning en zorg in Veldhoven overzichtelijk in beeld gebracht

Wanneer een burger zich meldt bij de afdeling werk en inkomen ontvangen zij een informatiemap waarin ook informatie over de minimaregelingen te vinden is.

Daarnaast plaatst de gemeente af en toe publicaties in het Veldhovens weekblad over de minimaregelingen. Tot slot is de gemeente Veldhoven aangesloten bij NSR¹⁹ en Geldfit. Zij hebben een persteam dat regelmatig zorgt voor landelijke en lokale nieuwsberichten die worden versterkt met onlinecampagnes.

¹⁹ Nederlandse Schuldhulprouwe

Actieve communicatie

"Er is in Veldhoven veel maar het wordt niet op de toonbank gelegd" (Persoonlijke communicatie, 5 april 2023).

Het Nederlandse Instituut voor Marketing (NIMA) definieert actieve communicatie als: "Het proactief verstrekken van informatie aan de doelgroep, zonder dat deze daar expliciet om gevraagd heeft, om hen op de hoogte te brengen van belangrijke ontwikkelingen" (NIMA, z.d.). De 'Rule of Seven', is een marketingprincipe dat stelt dat een boodschap gemiddeld 7 keer moet worden gecommuniceerd voor het aankomt.

De gemeente Veldhoven probeert proactief te communiceren met de burger via het weekblad en de campagnes van Geldfit. Via deze kanalen wordt de burger namelijk geïnformeerd zonder dat men daar naar vraagt of naar op zoek is. Maar gezien de Rule of Seven zou de gemeente, om de boodschap echt over te laten komen, nog vaker de burger proactief mogen informeren over de minimaregelingen.

Communicatie op passende wijze

Niet iedere burger wil op dezelfde manier benaderd worden. Daarom is het van belang dat er op passende wijze wordt gecommuniceerd zodat zo veel mogelijk mensen uit de doelgroep worden bereikt. De gemeente Veldhoven probeert al via verschillende middelen te communiceren om zo veel mogelijk burgers te bereiken. Denk hierbij aan het Veldhovens Weekblad en online campagnes van Geldfit.

Toch zou er volgens betrokkenen nog meer ingespeeld kunnen worden op de communicatie met de doelgroep. Er zijn verschillende groeperingen te onderscheiden binnen de doelgroep voor het minimabeleid. Zoals eerder benoemd onder de samenstelling van de doelgroep wordt er door betrokkenen extra aandacht gevraagd voor ouderen en anderstalige. Daarnaast is er voor de communicatie over de regelingen ook aandacht gevraagd voor laagopgeleiden. Hieronder zal worden toegelicht hoe er nog meer op passende wijze met deze groeperingen zou kunnen worden gecommuniceerd.

Ouderen

De Nederlandse samenleving digitaliseert in toenemende mate. Steeds meer aspecten van ons leven zijn verbonden met digitale technologie. Voor ouderen kan het een uitdaging zijn om bij te blijven met de technologische ontwikkelingen. Het is daarom van belang dat deze doelgroep op voor hen passende wijze wordt gecommuniceerd. Vaak wordt hierbij gedacht aan het weekblad.

Anderstaligen

Een deel van de Veldhovense samenleving is anderstalig. Sommige van hen beheersen de Nederlandse taal in beperkte mate. Vooral BSR merkt dat het lastig communiceren is met mensen die de taal beperkt beheersen. De hulpvraag is niet altijd te achterhalen en de boodschap komt niet altijd over. BSR, alsmede een aantal medewerkers binnen de uitvoering in de gemeente, Stichting Leergeld en de Voedselbank, zien een toegevoegde waarde in een informatiefolder over de minimaregelingen in het Engels.

Laagopgeleiden

Men voorziet in de doelgroep van het minimabeleid ook laagopgeleide. Voor hen is het van belang dat informatie ook voor hen op een begrijpelijke manier wordt gecommuniceerd. Binnen de gemeente Veldhoven is er een projectgroep die zich bezighoudt met het toetsen toegankelijkheid van communicatie, maar het is van belang dat eenieder binnen de organisatie hier extra aandacht voor heeft.

Norm: 6b. De doelgroep is bekend met de regelingen en maakt hier ook daadwerkelijk gebruik van.

Als de doelgroep bekend is met de minimaregelingen en er ook gebruik van maakt betekent dit dat de minimaregelingen relevant zijn voor de doelgroep en dat de communicatie over deze regelingen effectief is. De mate van bekendheid van de regelingen onder de doelgroep kan bijdragen aan het bepalen van het succes en de effectiviteit van het beleid.

Kanttekening:

Het is belangrijk om hier nogmaals te vermelden dat de volgende analyse niet gebaseerd is op een uitgebreide bevraging onder de gehele doelgroep, maar enkel onder de gesproken respondenten. Hierdoor kunnen de resultaten niet worden beschouwd als een harde conclusie. De bevindingen moeten worden geïnterpreteerd met een zekere mate van voorzichtigheid, aangezien de steekproefgrootte niet representatief is voor de gehele doelgroep. De analyse is enkel een beschrijving van de trend die te zien is onder de gesproken respondenten. Deze

kanttekening is bij deze norm extra van belang omdat de input van de minima, net als bij de doeltreffendheid, extra zwaar meeweegt.

De doelgroep is bekend met de regelingen

Gezien het ontbreken van een uitgebreid onderzoek naar de bekendheid van de minimaregelingen onder de doelgroep, is het niet verantwoord om te stellen dat de doelgroep wel of niet bekend is met de regelingen. Er kunnen alleen enkel voorzichtig een aantal opvallende punten die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen worden beschreven. Het minimabeleid wordt vaak enkel geassocieerd met de bijzondere bijstand, terwijl er ook andere regelingen zijn die onder het minimabeleid vallen. Betrokkenen en gebruikers van de minimaregelingen denken dat de meeste informatie over de minimaregelingen door mond-tot-mondreclame plaatsvindt.

De doelgroep maakt gebruik van de regelingen

In welke mate de doelgroep gebruikt maakt van de regelingen is te bepalen aan de hand van het aantal aanvragen van de regeling in verhouding met de beoogde doelgroep. De energietoeslag is het meest aangevraagd en toont een bereik van ongeveer 83% van de doelgroep. De individuele inkomenstoelag is het minst aangevraagd en toont een bereik van ongeveer 18% van de doelgroep. Hierbij kan worden geconcludeerd dat niet de gehele doelgroep die recht zou hebben op een minimaregeling gebruikt maakt van (een van de) regeling(en).

Zijn er redenen in het onderzoek naar voren gekomen waarom men geen gebruik maakt van de regelingen terwijl zij daar wel recht op hebben?

Tijdens de gesprekken met gebruikers van de regelingen en met betrokkenen is er bevraagd of men een beeld heeft van de redenen waarom iemand die recht heeft op een regeling hem niet aanvraagt. Hieronder een opsomming van de redenen die volgens gesproken betrokken en gebruikers hier invloed op hebben:

- De toeslagen affaire; de toeslagen affaire heeft voor wantrouwen in de overheid gezorgd.
- Angst om te moeten terug betalen; minima zijn bang dat wanneer ze iets aanvragen ze later geconfronteerd worden geconfronteerd met terug te betalen kosten.
- Schaamte: zoals bij de doeltreffendheid van het beleid benoemd heerst er veel schaamte onder de doelgroep. Dit houdt hen tegen om een aanvraag te doen.

Tijdens de interviews geopperde ideeën om de doelgroep nog beter te bereiken:

- Eenvoudige, overzichtelijke folder met informatie over de minimaregelingen. Deze folder kan door de gemeente (i.p.v. informatiemap) worden verspreid en door maatschappelijke partners.
- Vindbaarheid van de informatie op de gemeentelijke website verbeteren.
- Burgers proactiever en vaker benaderen " Rule of Seven"
- Mocht dit nog niet genoeg opbrengen zou de voorzieningenwijzer iets kunnen zijn maar voor nu zijn er nog voldoende andere knoppen om aan te draaien om de communicatie te verbeteren

Tabel 5.9

Beoordeling normen communicatie

Norm	Beoordeling norm
6a. De gemeente communiceert actief en op passende wijze over de minimaregelingen.	3 punten
6b. De doelgroep is bekend met de minimaregelingen en maakt hier ook daadwerkelijk gebruik van.	Bekendheid is niet te beoordelen. Gebruik: 3 punten

Monitoring

Het monitoren van beleid is een essentieel onderdeel van het beleidsproces. Monitoring maakt het mogelijk om inzicht te krijgen in de uitvoering van het beleid en de resultaten die worden behaald (Boyd, 2012). Hierdoor kan worden vastgesteld of de doelstellingen van het beleid worden behaald en of er knelpunten zijn die bijsturing nodig maken (Van Belle et al., 2014).

Norm: 7a. Er is concreet uitgewerkt op welke wijze en met welke frequentie de uitvoering van het beleid wordt gemonitord.

Monitoring van het beleid vindt plaats binnen de gemeente Veldhoven plaats in verschillende producten van de Planning & Control (P&C) cyclus. Deze cyclus omvat verschillende documenten en rapportages die regelmatig worden opgesteld en geanalyseerd om de voortgang en uitvoering van het beleid te monitoren. De analyse over monitoring van het beleid is gebaseerd op documenten uit de cyclus en de input van de beleidsmedewerkers.

Om een gedegen beeld te krijgen van de monitoringpraktijken in de gemeente Veldhoven, zijn diverse documenten bestudeerd, waaronder de kadernota, begroting, bestuur rapportages,

jaarrekening en jaarverslagen. Deze documenten bieden inzicht in de verschillende stappen van de P&C cyclus en hoe deze worden benut voor het monitoren van het beleid.

In de kadernota worden jaarlijks de plannen en uitgangspunten voor het komende jaar beschreven. In de begroting worden jaarlijks de uitgaven en inkomsten van de gemaakte plannen en uitgangspunten beschreven. Vervolgens wordt er in de bestuur rapportage 3 keer per jaar tussentijds gerapporteerd over de voortgang van de gemaakte plannen. Tot slot wordt er in de jaarrekening en het jaarverslag verantwoord en geconcludeerd. De uitkomsten hiervan dienen weer als input voor de nieuw te maken kadernota.

Daarnaast is er ook gebruik gemaakt van informatie uit interviews met beleidsmedewerkers van de gemeente Veldhoven. Tijdens deze interviews zijn vragen gesteld over de wijze waarop en met welke frequentie de uitvoering van het beleid wordt gemonitord. De input die verkregen is van deze beleidsmedewerkers bevestigde het hiervoor beschreven proces over monitoring van het beleid.

Op basis van de geanalyseerde documenten en de verkregen informatie uit de interviews kan geconcludeerd worden dat de gemeente Veldhoven inderdaad concreet heeft uitgewerkt op welke wijze en met welke frequentie de uitvoering van het beleid wordt gemonitord. De verschillende producten binnen de P&C cyclus, zoals de kadernota, begroting, bestuur rapportages, jaarrekening en jaarverslagen, spelen hierbij een belangrijke rol. Ze bieden een gestructureerd kader voor het monitoren van de voortgang en resultaten van het beleid.

Tabel 5.10

Beoordeling normen monitoring

Norm	Beoordeling norm
7a. Er is concreet uitgewerkt op welke wijze en met welke frequentie de uitvoering van het beleid wordt gemonitord.	5 punten

Samenwerking

De gemeente voert niet alleen het minimabeleid uit. Ze werken samen met andere maatschappelijke organisaties. Zo voert stichting Leergeld het minimabeleid voor jongeren onder de 18 jaar uit en is in de Veldwijzer 'het minimaloket' van de gemeente te vinden, bestaande uit o.a. Bureau Sociaal Raadsliden, de Voedselbank en stichting Leergeld. Het is van belang dat de samenwerking is vastgelegd en beschreven zodat het duidelijkheid en verantwoordelijkheid creëert.

Norm: 8a. De gemeente heeft duidelijk benoemd met welke partners zij wil samenwerken in de uitvoering van het beleid.

Door duidelijk vast te leggen met wie de gemeente samenwerkt en wat men van elkaar verwacht kan er efficiënt worden samengewerkt, hierdoor kan er vaak meer resultaat worden geboekt bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen.

In het minimabeleid 2014-2018 van de gemeente Veldhoven zijn 3 samenwerkingspartners beschreven. Hierbij gaat het om Stichting Leergeld, Bureau Sociaal Raadsliden en Stimulans. Echter mist verdere uitwerking over specifieke taken, verantwoordelijkheden en verwachtingen van deze samenwerkingspartners. Het zou goed zijn om dit in het beleid op te nemen, daarom worden er vier punten toegekend aan deze norm; het biedt inzicht maar er is nog verbetering mogelijk.

Norm: 8b. Er zijn heldere afspraken gemaakt met deze partners over hun rol in de ondersteuning minima.

Duidelijke afspraken zijn een belangrijke basis voor een succesvolle samenwerking. Helderheid over verwachtingen en verantwoordelijkheden in een samenwerking minimaliseert het risico op misverstanden. Door heldere afspraken weet eenieder wat ze kunnen verwachten van elkaar en zo kan men beter inspelen op uitdagingen.

In het beleidsdocument wordt bondig beschreven wat de gemeente van de samenwerkingspartner verwacht. Voor de Stichting Leergeld ligt de nadruk op de volledige uitvoering van het minimabeleid voor jongeren, in samenspraak en samenwerking met de stichting zelf. Het Bureau Sociaal Raadsliden is verantwoordelijk voor preventie en vroegtijdige signalering via budgetcoaches, waarbij de vrijwilligers door BSR worden begeleid. Voor Stimulans (voorheen Cordaad Welzijn) geldt eveneens de rol van preventie en vroegtijdige signalering door budgetcoaches, waarbij Stimulans verantwoordelijk is voor het werven van vrijwilligers.

Verdere afspraken over de samenwerking zijn vastgelegd in subsidieovereenkomsten. Hierin staat beschreven wat het doel van de subsidieverlening is, welke activiteiten en te leveren prestaties er worden verwacht en welke procedurele afspraken er zijn gemaakt.

Echter blijkt uit dit onderzoek dat de samenwerkingsafspraken in de praktijk niet helder zijn, zowel binnen de interne uitvoering van de gemeente als onder de medewerkers van de maatschappelijk betrokken organisaties. Dit kwam namelijk tijdens gesprekken met beide meermaals naar voren. Er heerst onzekerheid over wat ze van elkaar kunnen verwachten. Er bestaat onduidelijkheid over wie welke taken uitvoert en waarvoor ze verantwoordelijk zijn. Deze gebrek aan helderheid vormt een obstakel voor een efficiënte samenwerking.

Hoewel de afspraken duidelijk zijn vastgelegd op papier, blijkt er in de praktijk ruimte te zijn voor verbetering om deze helderheid te waarborgen. Om deze reden wordt een score van vier punten toegekend aan deze norm.

Norm: 8c. De partners ervaren de samenwerking met de gemeente als effectief en doelmatig

Een effectieve en doelmatige samenwerking omvat efficiënt en harmonieus samenwerken aan een gemeenschappelijk doel. Dit resulteert in betere prestaties, hogere tevredenheid van betrokkenen en verbeterde relaties tussen de partijen.

Voor de analyse van de samenwerking rondom het minimabeleid zijn input en uitvoering van verschillende betrokken partners meegenomen, waaronder de gemeente Veldhoven, Bureau Sociaal Raadslieden, de Voedselbank, Stichting Leergeld en SWOVE.

Over het algemeen is er een positief beeld naar voren gekomen over de samenwerking in het minimabeleid. Partijen weten elkaar te vinden wanneer dat nodig is, vaak op individueel niveau. Er is echter ruimte voor verbetering op het gebied van samenwerkingskaders en communicatielijnen.

Met betrekking tot werkafspraken blijkt uit interviews dat er over het algemeen onvoldoende duidelijkheid is over wie wat doet en voor wie. Dit leidt tot onzekerheid over de onderlinge meerwaarde. Het verbeteren van de communicatie hierover zal ervoor zorgen dat partijen elkaar beter kunnen vinden.

Veel betrokken partners zien de aanwezigheid van de gemeente in de Veldwijzer als een toegevoegde waarde. Bijvoorbeeld door het organiseren van een wekelijks inloopspreekuur. Dit zou de samenwerking ten goede komen op verschillende manieren: fysieke ontmoetingen tussen partijen, gemak voor inwoners om langs te komen met vragen zonder naar het gemeentehuis te hoeven, en de uitvoering krijgt een beter beeld van wat er speelt in de Veldwijzer.

Op de lange termijn willen sommige partners ook graag een bredere inzet van maatschappelijke partners zien. Dit betekent dat verschillende partijen, zoals wijkverpleegkundigen en sportverenigingen, een rol krijgen bij het vroegtijdig signaleren en voorkomen van armoede en schulden. Op deze manier hoopt men burgers nog eerder te kunnen ondersteunen.

Door deze verbeterpunten te integreren, kan de dienstverlening aan de burgers verder verbeterd worden en wordt de kans verkleind dat zij uit het oog verloren worden.

Tabel 5.11

Beoordeling normen samenwerking

Norm	Beoordeling norm
8a. De gemeente heeft duidelijk benoemd met welke partners zij wil samenwerken in de uitvoering van het beleid.	4 punten
8b. Er zijn heldere afspraken gemaakt met deze partners over hun rol in de ondersteuning minima.	4 punten
8c. De partners ervaren de samenwerking met de gemeente als effectief en doelmatig.	3 punten

Sturing en verantwoording

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente. Zij nemen dan ook alle beslissingen die voor de gemeente van belang zijn.

De onderstaande beschrijving over de sturing en verantwoording van de raad tijdens het vaststellen van het minimabeleid 2014-2018 is gebaseerd op documentstudie van de relevante raadsvergaderingen. Hoewel deze analyse een waardevolle inzage biedt in het formele proces, is het belangrijk om op te merken dat er geen directe input is verkregen van raadsleden die destijds actief waren. Hierdoor ontbreekt een cruciale component in het begrijpen van de ervaringen en perspectieven van de betrokken besluitvormers.

Het onderzoek naar de raadsvergaderingen heeft echter enig inzicht verschaft in de algemene dynamiek en de wijze waarop besluitvorming plaatsvond.

Het is echter belangrijk om te benadrukken dat de afwezigheid van input van destijds actieve raadsleden een beperking vormt in de volledigheid van deze analyse. De persoonlijke ervaringen en percepties zijn belangrijk toevoegingen voor het volledig begrijpen van de besluitvorming omtrent het minimabeleid.

Norm: 9a. De raad heeft een actieve rol gehad in het opstellen van het nieuwe minimabeleid

De gemeenteraad van Veldhoven heeft tijdens de begrotingsbehandeling voor 2013 in 2012 een motie ingediend, met daarin de opdracht voor het college om te komen met een voorstel voor het nieuwe minimabeleid. Vervolgens is er een tussentijdse evaluatie uitgevoerd over het voorgaande minimabeleid. In een nota zijn vervolgens de voorstellen voor het nieuwe beleid beschreven, waarin wordt voorgesteld het beleid aan te passen. Deze nota is vervolgens oordeelsvormend in de raad behandeld. Naar aanleiding van een wijziging in scenario 1 is vervolgens het beleid vastgesteld (Gemeente Veldhoven, 2014).

Het is gewenst dat de raad een actieve rol heeft bij het opstellen van nieuw beleid. Raadsleden bepalen ten slotte de belangrijkste punten van het gemeentelijk beleid. Wanneer zij actief betrokken zijn bij het op te stellen beleid, komt men niet opeens voor verassingen te staan.

Gezien het belopen proces is er op basis van de document studie te concluderen dat de raad een actieve rol zou hebben gehad bij het op te stellen beleid. Zij zijn meerdere malen geïnformeerd over onder andere de uitkomsten van de tussentijdse evaluatie en de voorstellen voor het nieuwe beleid. Maar omdat dit niet bij de raad zelf getoetst is moet dit met ene voorzichtigheid geconcludeerd worden.

Norm: 9b. De raad heeft voldoende keuzemogelijkheden gehad bij het opstellen van het minimabeleid

Er is een uitgebreide nota geschreven met daarin keuzemogelijkheden voor het vast te stellen minimabeleid. In dit voorstel zijn de voor- en nadelen van de beide scenario's beschreven.

Norm: 9c. De raad ontvangt periodiek een vastgestelde set informatie ten aanzien van de mate van realisatie van de doelstellingen en de oorzaken van eventuele afwijkingen hiervan.

Zoals eerder beschreven vindt monitoring van het beleid plaats in de producten van de P&C cyclus. Deze producten worden ook voorgelegd aan de raad. Op deze manier krijgen zij inzicht in de mate van de realisatie van de doelstellingen en de oorzaken van eventuele afwijkingen hiervan.

Tabel 5.12

Beoordeling normen sturing en verantwoording

Norm	Beoordeling norm
9a. De raad heeft een actieve rol gehad in het opstellen van het nieuwe minimabeleid.	5 punten
9b. De raad heeft voldoende keuzemogelijkheden gehad bij het opstellen van het minimabeleid.	5 punten
9c. De raad ontvangt periodiek een vastgestelde set informatie ten aanzien van de mate van realisatie van de doelstellingen en de oorzaken van eventuele afwijkingen hiervan.	5 punten

CONCLUSIE + AANBEVELINGEN

Hoofdstuk 6: Conclusie

In dit onderzoek is gezocht naar een antwoord op de vraag: "In welke mate blijkt, na onderzoek, het minimabeleid van de gemeente Veldhoven effectief? En welke verbeteringen kunnen er aan de hand van een evaluatie en goede voorbeelden elders uit het land worden geadviseerd?". Hiervoor is vooral kwalitatief onderzoek uitgevoerd.

Armoedebestrijding is voor een groot deel een taak van het Rijk. De gemeente heeft enkel het minimabeleid en schuldhulpplan om armoede tegen te gaan. Maar omdat deze beleidsstukken zich richten op specifieke groepen, namelijk inwoners met een laag inkomen en inwoners met schulden, is het niet altijd toereikend voor mensen in armoede. Daarbij zijn er met betrekking tot het minimabeleid een aantal regelingen landelijk bepaald. Het gaat hierbij om de studietoelage en kwijtschelding gemeentelijke belastingen. De gemeente kan dus enkel met de overige regelingen iets extra doen voor minima.

Aan de hand van de verschillen tussen de normen uit het normenkader en de huidige situatie in Veldhoven kunnen er een aantal dingen worden geconcludeerd over de doeltreffendheid van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven. Een volledig overzicht van de beoordelingen van de normen is te vinden in bijlage I.

Het minimabeleid 2014-2018 van de gemeente Veldhoven is zo ingericht dat het zou moeten bijdragen aan het kunnen meedoen en worden geprikkeld om deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten voor inwoners met een laag inkomen. De instrumenten en activiteiten worden ook ingezet om bij te dragen aan het behalen van deze doelstelling. Ondanks dat het beleidsstuk in 2014 opgesteld is, blijkt het dat de speerpunten 'kunnen participeren' en 'kunnen meedoen' ook nu nog passende speerpunten zijn. Deze punten sluiten namelijk aan bij de wensen van de coalitie en de wensen van de raad.

Uit het onderzoek is gebleken dat het pakket aan minimaregelingen als vrij volledig wordt ervaren. Dit blijkt uit de gehouden interviews met betrokkenen. Uit een analyse van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven t.o.v. zowel omliggende als referentiegemeente blijkt dit ook. De inkomenspercentages zijn over het algemeen niet laag t.o.v. omliggende en referentiegemeente. De bedragen gekoppeld aan de regelingen daarentegen wel. De individuele inkomensvoet is in Veldhoven bijvoorbeeld aan de lage kant. Een verhoging hiervan zou bijdragen aan de grootste behoeften van de minima; tegemoetkoming in de hoge (structurele) kosten.

Het pakket wordt als vrij volledig beschouwd omdat er nog mogelijkheden gezien worden. Vereenzaming blijkt een groot indirect effect van het leven in een financieel lastige situatie. Er zijn verschillende gemeenten in Nederland die openbaar vervoer (deels) vergoeden voor minima om ze zo toch in staat te stellen de deur uit te gaan. Uit het onderzoek is ook gebleken dat hier zeker een toegevoegde waarde in wordt gezien voor Veldhoven.

Toch zou het beleid van de gemeente effectiever kunnen zijn dan het nu is. De effectiviteit zit hem niet per se in het aanbod van regelingen, maar meer in het proces eromheen. De winst m.b.t. de effectiviteit ligt op het gebied van het bereiken van de minima en de weg die wordt afgelegd tot er daadwerkelijk een aanvraag wordt gedaan.

Om minima beter te bereiken zou de communicatie over het minimabeleid pro actiever en geïntensiveerd moeten worden. Gezien het bereik van de regelingen zijn er namelijk nog veel minima die geen gebruik maken van de regelingen waar zij wel recht op hebben. Het niet bereiken van de minima lijkt hier een oorzaak van. De aanname heerst dat het succes van het aantal aanvragen van de energietoelage, het bereik was namelijk meer dan 80%, mede te danken is aan de hoeveelheid landelijke en lokale media-aandacht die het heeft verkregen.

Veel communicatie over het minimabeleid, maar ook over succesverhalen en ervaringen van minima, zou moeten bijdragen aan het doorbreken van de schaamte om gebruik te maken van minimaregelingen.

Tot slot zou het beleid effectiever zijn door de structurele samenwerkingsafspraken breder te communiceren met eenieder die zich inzet voor de minima in Veldhoven. Op dit moment blijkt het namelijk dat zij nog onvoldoende weten voor wie ze bij wat terecht kunnen. Door hierop in te zetten zou dit beter moeten verlopen en zou de minima een nog beter proces doorlopen wat uiteindelijk zou moeten leiden tot meer vertrouwen en overtuiging om daadwerkelijk een aanvraag te doen.

In conclusie blijkt het minimabeleid van de gemeente Veldhoven dus in zekere mate effectief, maar het zou effectiever kunnen door in ieder geval bedragen bij te stellen en de communicatie en samenwerking te intensiveren.

Hoofdstuk 7: Aanbevelingen

Dit hoofdstuk presenteert aanbevelingen die bijdragen aan de versterking van het minimabeleid van de gemeente Veldhoven, met als doel een effectievere ondersteuning van inwoners in een financieel kwetsbare situatie. Deze aanbevelingen zijn zorgvuldig geëvalueerd en zijn, wanneer voldoende budget, haalbaarheid en uitvoerbaarheid voor de gemeente.

Een doeltreffend minimabeleid is van cruciaal belang in het nastreven van sociale rechtvaardigheid en gelijke kansen voor alle inwoners. Er is een grondige analyse uitgevoerd om de bestaande uitdagingen en mogelijkheden binnen het minimabeleid te identificeren. Op basis hiervan zijn de aanbevelingen ontwikkeld om de ondersteuning en kansen te optimaliseren.

Aanbeveling 1: Speerpunten behouden in een volgend beleidsstuk

Uit het uitgevoerde onderzoek is duidelijk gebleken dat de kernaspecten "actieve participatie" en "inclusieve deelname" uit het minimabeleid van de gemeente Veldhoven 2014-2018 nog steeds relevante speerpunten zijn, zelfs in de huidige tijd. Het is daarom raadzaam om deze essentiële punten te handhaven bij het opstellen van een nieuw beleidskader. Dit komt namelijk overeen met de hedendaagse realiteit en voldoet tevens aan de wensen van zowel de coalitie als de gemeenteraad.

Aanbeveling 2: Om de effectiviteit te verhogen, is het raadzaam om de bedragen gekoppeld aan de regelingen op te hogen. Pas daarna zouden de inkomensgrenzen moeten worden overwogen.

Op basis van de analyse van de bedragen, in vergelijking met zowel de referentiegemeente als omliggende gemeenten, blijkt dat deze aan de lage kant zijn. Hoewel er verschillende overwegingen kunnen meespelen, zoals politieke kleur, is het belangrijk om dit mee te nemen bij het opstellen van nieuw beleid. Bovendien zullen inwoners die momenteel onder de doelgroep van het minimabeleid vallen geen baat hebben bij een verbreding van de doelgroep, terwijl zij juist steeds meer moeite hebben om financieel rond te komen vanwege de economische ontwikkelingen. Om deze redenen wordt het aanbevolen om bij het opstellen van nieuw beleid eerst naar deze bedragen te kijken en deze te verhogen om te voldoen aan de behoefte van minima om (structurele) hoge kosten te kunnen dragen.

Als er nog meer ruimte is om het beleid te verruimen wordt er aanbevolen om de inkomensgrenzen gekoppeld aan de regelingen op te hogen. De raad heeft specifiek gevraagd om de beoogde opbrengsten van een ophoging van de inkomensgrens van de bijzondere bijstand. De uitkomsten van dit onderzoek liggen in lijn met het opgestelde overzicht; 'opties uitbreiding minimabeleid' uit de memo opties uitbreiding minimabeleid²⁰. Daarbij is in dit onderzoek naar voren gekomen dat met name regelingen die bijdragen aan de aanpak van (structurele) hoge lasten een nog effectiever beleid lijken te bevorderen. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld de individuele inkomensvoet en de collectieve ziektekostenverzekering. Bijzondere bijstand komt pas als een van de laatste opties, omdat daar het draagkrachtvermogen en 'bijzondere' voorwaarden van toepassing zijn, waardoor het weinig bijdraagt aan de behoefte aan tegemoetkoming voor hoge (structurele) kosten.

Aanbeveling 3: Mogelijkheden vergoeding mobiliteit voor minima onderzoeken.

Vereenzaming is een indirect gevolg van het leven in een financieel lastige situatie voor talloze individuen. Dit aspect is herhaaldelijk naar voren gekomen tijdens het onderzoek. Het verstrekken van vergoedingen voor mobiliteit, zoals openbaar vervoer of een fiets, kan bijdragen aan het tegengaan van de isolatie die voortkomt uit financiële armoede.

Om deze reden wordt ten eerste aanbevolen om de mogelijkheden voor vergoedingen voor openbaar vervoer of de aanschaf van een fiets nader te onderzoeken. Door het implementeren van dergelijke maatregelen kunnen mensen in financieel kwetsbare situaties beter toegang krijgen tot vervoersmiddelen, waardoor ze de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan sociale activiteiten en contacten te onderhouden. Het verminderen van het gevoel van eenzaamheid en het bevorderen van sociale inclusie zouden positieve gevolgen zijn van een dergelijk initiatief.

---

²⁰ Ook terug te zien in bijlage IV

Aanbeveling 4: Inzetten op communicatie

Het heersende beeld is dat mensen met een minimuminkomen momenteel voornamelijk op de hoogte zijn van regelingen via mond-tot-mondreclame. Om een groter aantal mensen met een minimuminkomen te bereiken, is het essentieel dat de gemeente proactiever en intensiever gaat communiceren. Daarnaast is het van belang dat de communicatie toegankelijk en passend is, wat inhoudt dat informatie gemakkelijk te vinden moet zijn en in begrijpelijke taal wordt gepresenteerd.

Op basis hiervan volgt de volgende aanbeveling:

- **Communiceer meer over minimaregelingen:** Het regelmatig en consistent communiceren over minimaregelingen is cruciaal om op de lange termijn het stigma te doorbreken en een groter bereik te realiseren. Dit kan worden bereikt door middel van verschillende communicatiekanalen, zoals de gemeentelijke website en sociale media, lokale kranten. Het is belangrijk om de boodschap duidelijk te formuleren en de voordelen van de regelingen te benadrukken, zodat potentiële ontvangers worden aangemoedigd om gebruik te maken van de beschikbare ondersteuning.
- **Ontwikkel een overzichtelijke folder:** Een effectieve manier om informatie over minimaregelingen te verstrekken, is door middel van een overzichtelijke folder. Hierin kunnen de verschillende regelingen worden uitgelegd, inclusief de voorwaarden en de wijze waarop men er gebruik van kan maken. Een goed voorbeeld van een dergelijke folder is te vinden bij de gemeente Krimpen aan den IJssel. Door te zorgen voor een heldere en gestructureerde presentatie van informatie, wordt het voor mensen met een minimuminkomen gemakkelijker om te begrijpen welke ondersteuning beschikbaar is en hoe zij daarvan kunnen profiteren.
- **Onderzoek de mogelijkheid van het aanbod van de informatie in het Engels:** Het is raadzaam om te onderzoeken of het mogelijk is om ten minste de eerdergenoemde folder ook in het Engels aan te bieden. Dit kan helpen om mensen met een niet-Nederlandse achtergrond, zoals expats of migranten, te bereiken en hen bewust te maken van de minimaregelingen die beschikbaar zijn. Door informatie in meerdere talen aan te bieden, wordt de toegankelijkheid vergroot en worden potentiële ontvangers niet uitgesloten op basis van taalbarrières.

Door deze aanbevelingen op te volgen, kan de gemeente de communicatie rondom minimaregelingen verbeteren en meer mensen met een minimuminkomen bereiken. Het doel is om de drempels te verlagen, het stigma te doorbreken en ervoor te zorgen dat alle inwoners die recht hebben op ondersteuning op de hoogte zijn van de beschikbare regelingen.

Aanbeveling 5: Structurele samenwerkingsafspraken opstellen en breed communiceren met een onderzoek naar vestiging in de Veldwijzer

Om de effectiviteit van de samenwerking tussen de gemeente en externe partners te vergroten, is het belangrijk om structurele samenwerkingsafspraken op te stellen en deze breed te communiceren. Op basis van het uitgevoerde onderzoek, waarin de behoefte aan dergelijke afspraken naar voren kwam, is het sterk aan te bevelen om dit over te nemen.

Bij het opstellen van de samenwerkingsafspraken is het cruciaal om duidelijkheid te verschaffen over de verwachtingen, verantwoordelijkheden en taken van zowel de gemeente als de externe partners. Deze afspraken moeten zorgvuldig worden geformuleerd, zodat er geen ruimte is voor misverstanden of onduidelijkheden. Het is aan te raden om bij het opstellen van deze afspraken input te vragen van zowel de gemeente als de externe partners, zodat alle betrokken partijen zich gehoord voelen en zich kunnen vinden in de gemaakte afspraken.

Na het opstellen van de samenwerkingsafspraken is het van essentieel belang om ze breed te communiceren. Het is van belang dat alle relevante partijen op de hoogte zijn van de afspraken, zodat er geen verwarring ontstaat en iedereen op dezelfde lijn zit.

Door het maken en communiceren van duidelijke en gestroomlijnde samenwerkingsafspraken kunnen de lijntjes tussen de gemeente en externe partners aanzienlijk worden verkort. Dit zal leiden tot een betere en gemakkelijker samenwerking, waarbij alle partijen weten wat er van hen verwacht wordt en welke bijdrage zij kunnen leveren. Dit zal op zijn beurt leiden tot een effectievere hulpverlening aan de minima, omdat er een betere afstemming en coördinatie plaatsvindt tussen alle betrokken partijen. Bovendien zal de warme overdracht tussen de verschillende partijen worden bevorderd, wat de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening ten goede zal komen.

Daarnaast is het aan te bevelen dat de gemeente de mogelijkheden onderzoekt om zich wekelijks een dagdeel in de Veldwijzer te vestigen. In de Veldwijzer is het minimaloket van Veldhoven gevestigd. Deze locatie is een vindplaats van minima en kan een centrale locatie zijn waar externe partners en de gemeente samenkomen. Door zich af en toe in de Veldwijzer te vestigen, kan de gemeente de samenwerking met externe partners versterken en de toegankelijkheid voor minima verbeteren. Het vestigen in de Veldwijzer kan ook zorgen voor een betere afstemming en coördinatie tussen verschillende instanties die zich in hetzelfde gebied bevinden.

Door de mogelijkheden van vestiging in de Veldwijzer te onderzoeken, kan de gemeente een belangrijke stap zetten in het versterken van de samenwerking met externe partners en het verbeteren van de dienstverlening aan minima.

Literatuurlijst

- Aalburg. (2019, 16 april). Doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente. Lokale wet- en regelgeving. Geraadpleegd op 28 maart 2023, van <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR77466#:~:text=Doelmatigheid%3A%20het%20realiseren%20van%20bepaalde,beleid%20ook%20daadwerkelijk%20worden%20behaald.>
- Algemene Rekenkamer. (2023, 1 mei). Inzicht in kwaliteit. Rapport | Algemene Rekenkamer. Geraadpleegd op 17 april 2023, van <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2021/04/21/inzicht-in-kwaliteit>
- Armoedefonds. (2023, 10 maart). Armoede in Nederland - Armoedefonds. Geraadpleegd op 24 mei 2023, van <https://www.armoedefonds.nl/armoede/armoede-in-nederland/>
- Barendrecht. (2022, 29 juli). Minimabeleid en Plan Schuldhulpverlening Barendrecht 2021 - 2024. Lokale wet- en regelgeving. Geraadpleegd op 23 april 2023, van <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR680191/1>
- Beckers, L., & Vermeulen, J. (2016, september). Evaluatie minimabeleid; inkomen en eruit komen: Beleid voor mensen met een laag inkomen en tegen sociale uitsluiting. Gemeente Zeist. Geraadpleegd op 16 april 2023, van https://zeist.raadsinformatie.nl/document/4593210/1/RIB16_114_Bijlage_1_Evaluatie_minimabeleid_september_2016
- Beleidsstorieën en beleidsevaluatie: tussen wetenschap en praktijk. (2018). Tijdschrift voor evaluatie in de beleidsvorming, 14, 7–20.
- Berkhout, T., & Otten, M. (2018). Demografische gegevens als basis voor beleid. Movisie. Geraadpleegd op 7 mei 2023, van <https://www.movisie.nl/artikel/demografische-gegevens-als-basis-beleid.>
- Boyd, M. (2012). Monitoring government: Inspecting for accountability. John Wiley & Sons. Geraadpleegd op 7 mei 2023.
- Broeke, R. T. (2022, 29 september). Normenkader als meetlat in rekenkameronderzoek | 31 aug 2022. Unravelling. Geraadpleegd op 10 april 2023, van <https://unravelling.nl/opinie/normenkader-als-meetlat-in-rekenkameronderzoek-31-augustus-2022/>
- Bureau Sociaal Raadslieden. (z.d.). Over ons | Welkom op de site van Bureau Sociaal Raadslieden. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://bsrveldhoven.nl/overons/>
- Bus, O. (z.d.). Over Ergon. Ergon. Geraadpleegd op 2 maart 2023, van <https://www.ergon.nl/over-ergon>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023, januari). Inflatie. Geraadpleegd op 7 februari 2023, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-economie/prijzen/inflatie#:~:text=Hoe%20hoog%20is%20de%20inflatie,duurder%20dan%20een%20jaar%20eerder.>
- College samenstelling - Gemeente Veldhoven. (z.d.). Gemeente Veldhoven. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://www.veldhoven.nl/college-samenstelling>
- Dronten. (2022, 1 januari). Beleidsregels maatschappelijke participatie en toegankelijkheid Dronten 2022. Lokale wet- en regelgeving. Geraadpleegd op 23 april 2023, van <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR669688/1>
- Een tegen eenzaamheid. (z.d.). Hoe kan ik eenzaamheid herkennen? Geraadpleegd op 9 mei 2023, van <https://www.eentegeneenzaamheid.nl/dit-kun-jij-doen/hoe-kan-ik-eeenzaamheid-herkennen/>
- Folsche, L., Heuzels, L., & Lempens, A. (2017, oktober). Evaluatie armoede- en minimabeleid gemeente Rheden. I&O research.
- Gemeente Eindhoven. (2020). Armoede & Schulden; een nieuw gezamenlijk perspectief: beleidsplan gemeente Eindhoven 2020-2024. Geraadpleegd op 20 april 2023, van <https://www.eindhoven.nl/sites/default/files/2022-02/Beleidsplan%20Armoede%20en%20Schulden.pdf>
- Gemeente Veldhoven. (z.d.-a). Burgerparticipatie en inspraak. Geraadpleegd op 7 mei 2023, van <https://www.veldhoven.nl/burgerparticipatie-en-inspraak>
- Gemeente Veldhoven. (z.d.-b). Veldhoven aan tafel - Gemeente Veldhoven. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://www.veldhoven.nl/veldhoven-aan-tafel>
- Gemeente Veldhoven. (z.d.-c). WerkenInZuidoostBrabant.nl | Profiel werkgever Gemeente Veldhoven. Werken in Zuidoost Brabant. Geraadpleegd op 7 februari 2023, van <https://vacatures.werkeninzuidoostbrabant.nl/organisatie/192#>
- Gemeente Veldhoven. (z.d.-d). Wijken - Gemeente Veldhoven. Geraadpleegd op 7 februari 2023, van <https://www.veldhoven.nl/inwoners-en-ondernemers/wijken>

- Gemeente Veldhoven. (2013). Minimabeleid gemeente Veldhoven 2014-2018.
- Gemeente Veldhoven. (2014a, oktober 7). Nota minimabeleid besluit. Geraadpleegd op 7 mei 2023, van <https://gemeenteraad.veldhoven.nl/Documenten/14127-Nota-minimabeleid-besluit-def.pdf>
- Gemeente Veldhoven. (2014b, oktober 7). Nota minimabeleid voorstel. Geraadpleegd op 7 mei 2023, van <https://gemeenteraad.veldhoven.nl/Documenten/14126-Nota-minimabeleid-voorstel-def.pdf>
- Gemeente Veldhoven. (2017). Herijking minimabeleid 2017. Geraadpleegd op 20 april 2023, van <https://gemeenteraad.veldhoven.nl/Documenten/17013-Nota-Herijking-minimabeleid-2017-gemeente-Veldhoven-Bijlage.pdf>
- Gemeente Veldhoven. (2021). Programmabegroting 2022-2025. Geraadpleegd op 7 mei 2023, van <https://veldhoven.begroting-2022.nl/>
- Gemeente Veldhoven. (2022). Coalitieprogramma de Veldhovense opgaven 2022-2026. Geraadpleegd op 9 februari 2023, van <https://gemeenteraad.veldhoven.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad-Besluitvormend/2022/24-mei/21:00/Coalitieprogramma-De-Veldhovense-opgaven-2022-2026.pdf>
- Kempengemeenten. (2017, 5 oktober). Minimabeleid Kempengemeenten 2018-2022. Gemeenteblad. Geraadpleegd op 23 april 2023, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2017-187458.pdf>
- KPMG. (2018). Benchmarking of municipal taxes and fees: An international comparison. Geraadpleegd op 1 mei 2023, van <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2018/05/benchmarking-of-municipal-taxes-and-fees.pdf>
- Lumens in de buurt - Veldhoven. (z.d.). Sociale kaart. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://landelijk.socialekaartnederland.nl/organisaties/lumens-in-de-buurt-veldhoven-veldhoven>
- MEE. (z.d.). MEE DE MEENT GROEP. Veldhoven voor elkaar. Geraadpleegd op 3 maart 2023, van <https://www.veldhovenvoorelkaar.nl/organisatie-profiel/mee-de-meent-groep/laatst-geplaatste-hulpvragen>
- Ministerie van Algemene Zaken. (2022, 15 maart). Wat is het sociaal minimum en wat als mijn uitkering lager is? Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 23 februari 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ww-uitkering/vraag-en-antwoord/wat-is-het-sociaal-minimum-en-wat-als-mijn-uitkering-lager-is-dan-dat-minimum#:~:text=Het%20sociaal%20minimum%20is%20het,ze%20ieder%20half%20jaar%20aanpast.>
- Ministerie van Financiën. (2021, januari 14). Q11 Hoe en waarom zal de beleidstheorie of (interventie)logica werken in de praktijk? (ex post, meervoudig). Toolbox Beleidsevaluaties. Geraadpleegd op 25 mei 2023, van <https://www.toolboxbeleidsevaluaties.nl/documenten/vragen-en-antwoorden/q11-hoe-en-waarom-zal-de-beleidstheorie-of-interventiologica-werken-in-de-praktijk-ex-post-meervoudig>
- Ministerie van Financiën. (2021, 15 februari). Keuzehulp onderzoeksontwerp. Toolbox Beleidsevaluaties. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://www.toolboxbeleidsevaluaties.nl/keuzehulp-onderzoeksontwerp>
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (10AD, februari 10). Mededeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen van 30 januari 2023, nr. 2023-0000065839, tot de mededeling van bedragen in het Besluit loonkostensubsidie en minimumbedragen studietoeslag Participatiewet 2021 en de Wet op het kindgebonden budget. Staatscourant van het Koninkrijk der Nederlanden. Geraadpleegd op 11 mei 2023, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-4605.html#:~:text=Het%20bedrag%2C%20genoemd%20in%20artikel,2023%3A%20E2%82%AC%20197%2C15.>
- Movisie. (z.d.). Dag 1: Oorzaken en gevolgen van niet kunnen rondkomen. Geraadpleegd op 24 mei 2023, van <https://www.movisie.nl/dag-1-oorzaken-gevolgen-niet-kunnen-rondkomen#:~:text=Armoede%20kan%20allerlei%20oorzaken%20hebben.,of%20een%20licht%20verstandelijke%20beperking.>
- Nederland, T., & van den Toorn, J. (2015, 18 oktober). Het minimabeleid in de gemeente Stichtse Vecht: Een ex-ante onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het nieuwe minimabeleid. Gemeente Stichtse Vecht. Geraadpleegd op 8 april 2023, van https://www.nvrr.nl/wp-content/uploads/2020/02/rekenkamerrapport_65726.pdf
- Rekenkamer commissie Steenberg. (2017, 17 november). Onderzoek armoedebeleid: Regie op stille krachten. Geraadpleegd op 10 april 2023, van <https://raad.gemeente-steenbergen.nl/Vergaderingen/Oordeelvormende-vergadering/2017/04-december/19:30/Rekenkamerrapport-armoedebeleid-Regie-op-stille-krachten-BEM1706958.pdf>
- Rossi, Lipsey, M. W., & Freeman, H. E. (2004). Evaluation : A systematic approach (7de editie). Sage Publications.
- SCP. (2021, 19 april). Onderzoeken en publicaties. Geraadpleegd op 7 mei 2023, van <https://www.scp.nl/Onderzoeken-en-publicaties>

- Sociale kaart. (z.d.). Stichting Cordaad Welzijn. Sociale Kaart. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://landelijk.socialekaartnederland.nl/organisaties/stichting-cordaad-welzijn-veldhoven>
- Sociale kaart Nederland. (z.d.). Stichting Welzijn Ouderen in de Veldhovense Gemeenschap (SWOVE) (SWOVE). Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://landelijk.socialekaartnederland.nl/organisaties/stichting-welzijn-ouderen-in-de-veldhovense-gemeenschap-swove-veldhoven>
- Stichting Leergeld Veldhoven & de Kempen. (z.d.). Homepage. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://www.leergeldveldhovendekempen.nl/>
- Stimulansz. (2023, 10 maart). Minimaregelingen – onze producten bieden hulp – Stimulansz. Geraadpleegd op 7 februari 2023, van <https://www.stimulansz.nl/minimaregelingen/>
- Van Belle, S., Van Hercke, B., & Eryilmaz, B. (2014). Policy monitoring and policy effects: lessons from the evaluation of the Flemish poverty reduction policy. *Journal of European Social Policy*, 24, 321–337.
- Van Waveren, R. C. (2014, februari). Onderzoek minimabeleid IJsselstein. Regioplan. Geraadpleegd op 17 april 2023, van <https://www.regioplan.nl/wp-content/uploads/data/file/rapporten-2400-2499/2422-Onderzoek-minimabeleid-IJsselstein.pdf>
- vbv-redacteur. (2023, 12 april). Voedselbank Veldhoven - Wij verdelen de rest. Geraadpleegd op 16 februari 2023, van <https://www.voedselbankveldhoven.nl/>
- VNG. (2021, 18 januari). Beleid en strategie. Geraadpleegd op 7 mei 2023, van <https://vng.nl/onderwerpenindex/beleid-en-strategie>
- VNG. (2022, november). Position paper begroting SZW: Opmerkingen van de VNG op de begroting SZW. Geraadpleegd op 12 mei 2023, van https://vng.nl/sites/default/files/2022-11/20221118_brief-parlement_VNG-Positionpaper-SZW-begroting.pdf
- Voedselbank Veldhoven. (2023). Jaaroverzicht 2022. Geraadpleegd op 21 februari 2023, van <https://www.voedselbankveldhoven.nl/wordpress/wp-content/uploads/2023/02/Jaaroverzicht-2022.pdf>
- Wetenschappelijke raad voor het overheidsbeleid. (2017, 24 april). *Weten is nog geen doen: Een realistisch perspectief op redzaamheid*.

Bijlagen

Bijlage I: Overzicht beoordeling normenkader

Onderwerp	Norm	Beoordeling norm
Beleid	1a. Aan het onderzoek ligt beleid ten grondslag dat door de gemeenteraad is vastgesteld.	5 punten
Doelgroep	2a. Er is een duidelijk beeld van de omvang en samenstelling van de doelgroep.	3 punten
	2b. De gemeente heeft zicht op de aard en omvang van de problemen van de doelgroep van het minimale beleid.	4 punten
Doelstellingen	3a. De gemeente formuleert doelen in het beleidskader en (eventueel) de programmabegroting.	5 punten
	3b. De relatie tussen de doelen en activiteiten is in voldoende mate helder.	4 punten
	3c. De doelen zijn Smart geformuleerd en hierdoor in voldoende mate evalueerbaar.	3 punten
	3d. De doelstellingen zijn passend en nog actueel.	5 punten
Instrumenten	4a. In het beleid zijn de minimaregelingen helder beschreven.	4 punten
	4b. Er is een logisch verband tussen de te bereiken doelen en minimaregelingen.	5 punten
Doeltreffendheid	5a. Betrokkenen en gebruikers ervaren het beleid als doeltreffend.	3 punten
	5b. Afwijkingen van de realisatie, alsmede ontwikkelingen, zijn opgevolgd door verbetervoorstellen en bijsturing.	3 punten
Communicatie	6a. De gemeente communiceert actief en op passende wijze over de minimaregelingen.	3 punten
	6b. De doelgroep is bekend met de voorzieningen en maakt hier ook daadwerkelijk gebruik van.	Bekendheid voorzieningen is niet te beoordelen Gebruik: 3 punten
Monitoring	7a. Er is concreet uitgewerkt op welke wijze en met welke frequentie de uitvoering van het beleid wordt gemonitord.	5 punten
Samenwerking	8a. De gemeente heeft duidelijk benoemd met welke partners zij wil samenwerken in de uitvoering van het beleid.	4 punten
	8b. Er zijn heldere afspraken gemaakt met deze partners over hun rol in de ondersteuning aan minima.	4 punten
	8c. De partners ervaren de samenwerking met de gemeente effectief en doelmatig.	3 punten
Sturing en verantwoording	9a. De raad heeft een actieve rol gehad in het opstellen van het nieuwe minimale beleid.	5 punten
	9b. De raad heeft voldoende keuzemogelijkheden gehad bij het opstellen van het minimale beleid.	5 punten
	9c. De raad ontvangt periodiek een vastgestelde set informatie ten aanzien van de mate van realisatie van de doelstellingen en de oorzaken van eventuele afwijkingen hiervan.	5 punten

Bijlage II: Partners minimabeleid

Betrokken partners op alfabetische volgorde

Beleidsadviseurs minimabeleid

Bij de gemeente Veldhoven zijn binnen het cluster participatie 2 beleidsadviseurs minima en participatiewet. Zij zijn op beleidsniveau verantwoordelijk voor het minimabeleid. De beleidsadviseurs zijn directe interne actoren voor het minimabeleid.

Bureau Sociaal Raadslieden

Bureau Sociaal Raadslieden geeft antwoord op vragen over wetten, regelingen en voorzieningen voor inwoners van de gemeente Veldhoven. BSR is gevestigd in de Veldwijzer en maakt onderdeel uit van het minimaloket op die locatie. Bureau Sociaal Raadslieden is een externe directe actor voor het minimabeleid.

College van burgemeester en wethouders

Het college vormt het dagelijks bestuur van de gemeente Veldhoven en voert de besluiten van de gemeenteraad uit. Het college is een interne directe actor voor het minimabeleid.

Cordaad Welzijn

Stichting Cordaad heeft ten doel, middels de inzet van professionele krachten en vrijwilligers; het uitvoeren, ondersteunen en/of stimuleren, coördineren, begeleiden van activiteiten, die de woon- en leefsituatie van de bevolking in haar werkgebied verbeteren. Hierdoor kunnen de mensen beter participeren in de samenleving zo wordt een bijdrage geleverd aan de kwaliteit van het bestaan van de bevolking in haar werkgebied. Cordaad biedt ondersteuning in onder andere buurtopbouwwerk, jeugd- en jongerenwerk en andere praktische vormen van ondersteuning. Denk hierbij aan een (taal)maatje, klusjesman, boodschappenhulp etc. Cordaad is een externe indirecte actor voor het minimabeleid.

Ergon

Ergon coacht mensen bij het vinden en behouden van een betaalde baan. Ergon is een externe directe actor voor het minimabeleid.

Gemeenteraad Veldhoven

De gemeenteraad van Veldhoven neemt alle beslissingen die voor de gemeente van belang zijn. De gemeenteraad is een interne directe actor voor het minimabeleid.

Klantmanagers afdeling mens en omgeving cluster werk en inkomen

De klantmanagers afdeling mens en omgeving, cluster werk en inkomen behandelen de aanvragen bij de gemeente rondom de minimaregelingen. De klantmanagers zijn interne directe actoren voor het minimabeleid.

Lumens in de buurt – Veldhoven

Lumens in de buurt draagt bij aan de sociale redzaamheid van burgers door het bieden van professionele psychosociale hulp- en dienstverlening in de directe leef- en woonomgeving. Lumens is een externe indirecte actor voor het minimabeleid.

MEE

MEE is een onafhankelijke organisatie voor iedereen met een beperking en hun omgeving in de regio Zuidoost-Brabant. Mee informeert, adviseert, bemiddelt en wijst de weg naar de juiste instanties. MEE is een indirecte externe actor voor het minimabeleid.

Organisaties/verenigingen mee-doen voorziening (Bijlage 2)

Alle organisaties en verenigingen die zich hebben aangesloten bij de meedoen-voorziening voor de inwoners van de gemeente Veldhoven zijn indirecte externe actoren voor het minimabeleid.

Participatieraad Veldhoven aan Tafel

De participatieraad geeft het college gevraagd en ongevraagd advies over onderwerpen uit het sociaal domein. De participatieraad is een interne indirecte actor voor het minimabeleid.

Rekenkamer gemeente Veldhoven

De rekenkamer van Veldhoven voert op verzoek van de gemeenteraad een onderzoek uit naar het interne proces rondom het armoede-en minimabeleid van de gemeente Veldhoven. De rekenkamer is een interne indirecte actor.

Stichting Leergeld Veldhoven en de Kempen

Stichting Leergeld helpt schoolgaande kinderen in gezinnen met laag besteedbare inkomens. De stichting wil voorkomen dat de jongere in een sociaal en maatschappelijk isolement terechtkomen. Om dit te voorkomen krijgen kinderen van vier tot achttien jaar onder meer financiële steun als ze lid willen worden bij een sportclub. Ook helpt Leergeld bij de aanschaf van een computer of geeft de stichting steun bij aanschaf van een vervoermiddel als een fiets. Stichting Leergeld is een externe directe actor voor het minimabeleid.

Stichting Welzijn Ouderen in de Veldhovense Gemeenschap (SWOVE)

SWOVE is een welzijnsorganisatie die zich richt op ouderen, mensen met beperkingen en hun mantelzorgers. SWOVE biedt een aantal diensten en voorzieningen aan de inwoners in Veldhoven. Stichting Welzijn Ouderen in de Veldhovense Gemeenschap is een externe indirecte actor voor het minimabeleid.

Voedselbank Veldhoven

De voedselbank verstrekt wekelijks een gratis voedselpakket aan mensen die behoeftig zijn en onder de armoedegrens (moeten) leven. De Voedselbank is gevestigd in de Veldwijzer. De voedselbank van Veldhoven is een externe directe actor voor het minimabeleid.

Wethouder

De wethouder met het minimabeleid in haar portefeuille komt op voor de belangen van de minima in Veldhoven. De wethouder is een interne directe actor voor het minimabeleid.

Bijlage III: Organisaties/verenigingen meedoen-voorziening

Organisatie	Wat wordt er vergoed?
Akido School Ando	1 jaar contributie + benodigdheden (pak, lesgeld, bondscontributie en inschrijfkosten)
Anytime Fitness Veldhoven	1 jaar lidmaatschap. Hieronder valt 24/7 en 365 dagen per jaar toegang tot de club, persoonlijke begeleiding, onbeperkt fitness en groepslessen. Let op: - Exclusief aanschaf persoonlijke elektronische sleutel ter waarde van €32,95 2. De eigen bijdrage voor de sporter is €11,50 per maand
Art4U	Korting op het cursusaanbod. Voor het volledige aanbod kunt u kijken op www.art4u-kunsteducatie.nl onder het kopje meedoenvoorziening Let op: - Voor het indienen van de aanvraag graag eerst contact opnemen om te kijken of u kunt deelnemen aan de gewenste activiteiten; - Voor sommige activiteiten zijn er bijkomende kosten voor bijvoorbeeld instrumenten. Deze worden niet vergoed.
Artisport	jaar onbeperkt fitness Let op: - Exclusief tag en intake (€20,-) Nieuwe leden kopen een tag (sleutelhanger waarmee je toegang tot Artisport hebt).
Atalanta	Onbeperkt fitness (maandag t/m vrijdag van 13 tot 17 uur) Let op: - Exclusief €10,- borg voor het pasje; - Neem eerst contact op om te kijken of u bij de sportschool terecht kunt
Badmintonclub Zoef	1 jaar contributie
Basketbalclub VIDO	1 jaar contributie
City Sport Veldhoven	Tegoeft voor: - 25 keer vrij zwemmen of - 25 beweeglessen of - 40 zwemlessen (voor volwassenen)
Activiteitscentrum 'De Nieuwe Band'	De jaarlijkse deelnemersbijdrage plus activiteitenbijdrage tot een maximumbedrag van €200 euro. Let op: - Voor het indienen van de aanvraag voor de meedoenvoorziening eerst contact opnemen met de Nieuwe Band om te kijken of u kunt deelnemen aan de gewenste datum. - Voor sommige activiteiten zijn er bijkomende kosten voor bijvoorbeeld materialen, kleding etc. Deze worden niet vergoed
De Schalm	Theatervoorstellingen naar keuze t.w.v. €75,- en 3 gratis filmkaartjes voor De Schalm Bioscoop. Let op: - U dient uw bestelling voor de theatervoorstellingen in 1 keer door te geven bij de theaterkassa. De filmvrijkaartjes die u ontvangt zijn geldig voor een film naar keuze. U ruilt deze aan de kassa voor een kaartje voor de film die u gekozen heeft. - Neem uw ID mee als u naar een voorstelling gaat. Dit i.v.m. controle.
GVAC	Atletiek/ wandelen: 1 jaar contributie Let op: - Exclusief €7,- inschrijfgeld en wedstrijdlicentie
Gym- en trimvereniging Voorwaarts	Jaarcontributie: - Wekelijks beweeglessen - Excl. €10,- inschrijfgeld
Harmonie Sub Umbra	1 jaar contributie en lesgeld. Let op: - Muzieklessen via de muziekschool worden niet vergoed; - Voor het lenen van het instrument en kleding wordt een borg van €100,- euro gevraagd. Deze borg wordt niet vergoed.
KBO	1 jaar contributie en daarnaast de eigen bijdrage van 2 (halve) dagreizen en de eigen bijdrage van diverse activiteiten worden vergoed. Bij alle KBO's in Veldhoven. Let op: - Vermeld bij aanmelding de afdeling van uw eigen KBO.
SDO	1 jaar contributie Let op: - U kunt voor uw aanvraag 4 weken meetrainen ter kennismaking; - Voor het meedoen aan wedstrijden is een wedstrijdshirt vereist. Kosten hiervan zijn €20,- euro. Deze kosten worden niet vergoed.

SlimBezig	1 keer per week deelname aan de activiteit 'Prikkelarm Fitness'. Het lidmaatschap is maandelijks opzegbaar. Meer informatie hierover vind je op de website van SlimBezig. Let op: - Er geldt een eigen bijdrage van €21,26 per maand - Exclusief het inschrijfgeld van €45 euro
Seniorenvereniging PVGE	1 jaar contributie plus deelname aan maximaal 2 clubs tot een bedrag van €200,00.
Sportcentrum Cardo	Een jaar abonnement daluren, u mag sporten tussen 07:30 en 17:00. Buiten deze tijden wordt de toegang geweigerd. Indien nodig/gewenst krijgt u een intakegesprek en begeleiding. Let op: - Inschrijfgeld dient u zelf te betalen a €35,- - Neem vooraf contact op om te kijken of u bij de sportschool terecht kunt.
Stichting EVA	Activiteiten voor vrouwen van buitenlandse afkomst (taal- en handwerkgroepen)
Stichting De Stalvrienden	11 keer per jaar een 'les' van drie kwartier per keer. Wij bieden dan het volgende aan: - Een gediplomeerde instructrice - De benodigde vrijwilligers om te ondersteunen - Een paard dat geschikt is voor de doelgroep - De locatie (kan zowel in de rijbak van De Schietberg in Veldhoven zijn als in de bossen in de omgeving) Alleen mensen met een beperking (in de breedste zin van het woord) kunnen gebruik maken van de faciliteiten/mogelijkheden van De Stalvrienden.
SWOVE	<ul style="list-style-type: none"> - Dagbesteding 'samen de dag door' - Respijtzorgvoorziening - Maaltijden van de eetvoorziening - Deelname cursus 'Grip en Glans' - Deelname cursus 'Dementie en nu?' - Deelname cursus 'Creatief leven' - Eventueel benodigd vervoer naar de gekozen activiteit, voor mensen met een indicatie daartoe.
Voetbalvereniging SV Marvilde	1 jaar contributie
Voetbalvereniging Rood-Wit	1 jaar contributie
Voetbalvereniging UNA	1 jaar contributie
Veldhovense zwemvereniging Njord	1 jaar contributie voor zwemmen op maandagavond bij een trimgroep (Let op: dit zijn geen zwemlessen)
Volksuniversiteit Regio Eindhoven (de lessen vinden plaats op diverse locaties in Veldhoven)	Deelnemen kan aan de volgende cursussen: een taal cursus Chinees, een cursus Reanimatie en AED, een cursus Tekenen en schilderen, handletteren of workshop Glasfusen. Aanmelden kan via www.vu-eindhoven.nl tot 2 weken voor aanvang van de cursus. Vermeld in het opmerkingenveld dat het om de meedoenregeling Veldhoven gaat. Vraag bijtijds de tegemoetkoming aan i.v.m. startdatum van de cursus of workshop! Let op: - Lesboeken en materialen zijn niet inbegrepen in de cursusprijs en dienen apart aangeschaft te worden, meer informatie hierover vind je bij de cursus.
Zonnebloem Veldhoven	Deelname aan alle activiteiten van de Zonnebloem Veldhoven (alle wijken) tot een maximum van €200,00 per jaar. Zie voor activiteiten de website www.zonnebloemveldhoven.nl

Let op:

1. Neemt u voor het indienen van de aanvraag eerst contact op omdat voor sommige clubs wachtlijsten bestaan;
2. Als u nog geen lid bent, dient u zowel uw aanmelding als lid als de keuze voor uw clubkeuze in 1 keer door te geven;
3. Voor sommige clubs zijn er bijkomende kosten voor bijvoorbeeld materialen, kleding etc. Deze worden niet vergoed.

Bijlage IV: Overzicht opties uitbreiding minimabeleid

Overzicht opties uitbreiding minimabeleid uit memo uitbreiding minimabeleid

Regeling	Maatregel (PxQ)	Maatschappelijk effect	Financieel effect	Geschikt tijdelijkheid (6 maanden)
1. Individuele bijzondere bijstand	(P) Geen vast bedrag	Bedrag afhankelijk van gemaakte bijzondere kosten.	Variabel; Bedrag afhankelijk van gemaakte bijzondere kosten.	Betreffende kosten moeten zich net voorgedaan hebben binnen het tijdelijke tijdsbestek.
	(Q) Ophogen inkomensgrens, draagkracht principe. Bijv. van 110% naar 130%	Enkel vergoeding bijzondere kosten, effect pas op lange termijn voelbaar. Doelgroep t/m 110% profiteert hier niet van.	Afhankelijk van de ingediende bijzondere kosten, bij kosten die zich voordoen. Afhankelijk van draagkracht.	Betreffende kosten moeten zich net voorgedaan hebben binnen het tijdelijke tijdsbestek.
2. Meedoen voorziening (internetbijdrage)	(P) Ophogen bijdrage internet kosten Bijv. ophogen van € 50 per huishouden naar € 250	Lasten van de klant gaan omlaag. Meer mensen maken kennis met de meedoenvoorziening.	Toe te kennen bedrag wordt hoger. Kan extra aanvragen betekenen als de niet-gebruikers de regeling gaan aanvragen. Dit betekent extra uitvoeringskosten, deze zijn niet nader in beeld gebracht. Extra programmakosten € 410.000: € 60.000 (huidige gebruiker) € 350.000 (extra gebruikers)	Omdat maar eenmaal per 12 kalendermaanden een aanvraag gedaan kan worden, kan niet iedereen een aanvraag doen in de periode dat de bijdrage verhoogd zou worden. Beter is verhogen voor 12 maanden.
	(Q) Ophogen inkomensnorm Bijv. van 120% naar 130%	Meer mensen mogen een beroep doen.	Meer inwoners kunnen een aanvraag doen. Dit betekent extra programma- en uitvoeringskosten Extra programmakosten ca. € 200.000 (extra gebruikers)	Bijdrage kan eens per kalenderjaar aangevraagd worden. Doelgroep met inkomen 120-130% komen slechts eenmalig in aanmerking en daarna niet meer.

3. Collectieve zorgverzekering	(P) Meer premie bijdrage aan de zorgverzekering. Bijv. ophogen van € 150 naar € 250	Lasten van de klant gaan omlaag.	<p>Toe te kennen bijdrage wordt hoger. Kan extra aanvragen betekenen als de niet-gebruikers de regeling gaan aanvragen. Dit betekent extra uitvoeringskosten, deze zijn niet nader in beeld gebracht.</p> <p>Extra programmakosten € 485.000: € 65.000 (huidige gebruikers) € 420.000 (extra gebruikers)</p>	<p>Afspraken met de zorgverzekeraars worden jaarlijks gemaakt, wijziging kan pas voor 2024.</p> <p>Mensen moeten voor 1 januari switchen van zorgverzekeraar.</p>
	(Q) Ophogen Inkomensnorm Bijv. van 120% naar 130%	Meer mensen mogen een beroep doen.	Meer inwoners kunnen een aanvraag doen. Dit betekent extra programma- en uitvoeringskosten	<p>Extra programmakosten: € 180.000 (extra gebruikers)</p>
4. Individuele inkomensvoetingsbijdrage	(P) Ophogen normbedragen Bijv. ophogen van: € 375 naar € 575 € 500 naar € 700 € 550 naar € 750	Klanten krijgen een hoger bedrag toegekend.	<p>Toe te kennen bedrag wordt hoger. Kan extra aanvragen betekenen als de niet-gebruikers de regeling gaan aanvragen. Dit betekent extra uitvoeringskosten, deze zijn niet nader in beeld gebracht.</p> <p>Extra programmakosten € 561.000: € 61.000 (huidige gebruikers) € 500.000 (extra gebruikers)</p>	<p>Omdat maar eenmaal per 12 kalendermaanden een aanvraag gedaan kan worden, kan niet iedereen een aanvraag doen in de periode dat de bijdrage verhoogd zou worden. Beter is verhogen voor 12 maanden.</p>

	<p>(Q) Ophogen inkomensnorm</p> <p>Bijv. van 110% naar 130%</p>	<p>Meer mensen mogen een individuele inkomensnorm aanvragen.</p>	<p>Meer inwoners kunnen een aanvraag doen. Dit betekent extra programma- en uitvoeringskosten</p> <p>Extra programmakosten ca. € 400.000 (extra gebruikers)</p>	<p>Bijdrage kan eens per kalenderjaar aangevraagd worden. Doelgroep met inkomen 120-130% komen slechts eenmalig in aanmerking en daarna niet meer.</p>
5. Energietoeslag	<p>(P) Ophogen normbedragen</p> <p>Bijv. van € 1300 naar € 1500</p>	<p>Klanten krijgen een hoger bedrag toegekend.</p>	<p>Toe te kennen bedrag wordt hoger. Kan extra aanvragen betekenen als de niet-gebruikers de regeling gaan aanvragen. Dit betekent extra uitvoeringskosten, deze zijn niet nader in beeld gebracht.</p> <p>Extra programmakosten € 760.000: € 320.000 (huidige gebruikers) € 440.000 (extra gebruikers)</p> <p>Onzeker of het rijk ook de kosten van de verruiming binnen de energietoeslag compenseert.</p>	<p>Energietoeslag is uit te leggen als crisismaatregel.</p>
	<p>(Q) Ophogen inkomensnorm</p> <p>Bijv. van 120% naar 130%</p>	<p>Meer mensen mogen energietoeslag aanvragen.</p>	<p>Meer inwoners kunnen een aanvraag doen. Dit betekent extra programma- en uitvoeringskosten</p> <p>Extra programmakosten: € 650.000 (extra gebruikers)</p> <p>Onzeker of het Rijk deze extra uitgaven vergoedt.</p>	<p>Lastig voor de nieuwe doelgroep. Even wel recht, later geen recht meer.</p> <p>Evt. oplossing is deze regel voor het jaar 2022 doen (aanvraag mag tot juli 2023 ingediend worden).</p>
6. Individuele studietoeslag	<p>(P) Ophogen normbedragen</p>	<p>De studietoeslag wordt incidenteel aangevraagd. (max < 5 per jaar)</p>	<p>Toe te kennen bedrag wordt hoger. Kan extra aanvragen betekenen als</p>	<p>Normbedragen tijdelijk hoger en daarna weer</p>

		Maatschappelijk effect is nihil. I	de niet-gebruikers de regeling gaan aanvragen. Dit betekent extra uitvoeringskosten, deze zijn niet nader in beeld gebracht. Programmakosten zijn nihil.	lager kan uitgelegd worden. Effect is nihil vanwege de kleine groep.
	(Q) Er is geen inkomensgrens voor deze maatregel. Andere doelgroep criteria zijn erg specifiek.	De Studietoelage wordt incidenteel aangevraagd (max. < 5 per jaar) en is bedoeld voor een specifieke groep.	-	-
7. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Wettelijk niet mogelijk, alle vrije beleidsruimte is al benut.	-	-	-

Bijlage V: Overzicht geïnterviewde

In totaal zijn er 16 interviews afgenomen over de periode van 2 maanden. Hieronder is te zien wie er voor deze evaluatie geïnterviewd is.

Netwerk minimabeleid

1. Gemeente Veldhoven, kwaliteitsmedewerker afdeling mens en omgeving cluster werk en inkomen, Mw. Yvonne Westerdijk
2. Gemeente Veldhoven, klantmanager inkomen, Dhr. Luuk Smits
3. Gemeente Veldhoven, klantmanager schulddienstverlening, Dhr. Jeroen de Beer
4. Gemeente Veldhoven, klantmanager schulddienstverlening, Dhr. Marrijn Kastelijn
5. Gemeente Veldhoven, klantmanager inkomen, Mw. Judith van de Ven
6. Gemeente Veldhoven, secretariael/ administratief medewerker werk en inkomen, Mw. Anita Ubels
7. Bureau Sociaal Raadslieden, Annemarie Soetens - de Jongh
8. Gemeente Veldhoven, klantmanager werk, Mw. Mattie Verhouden
9. Stichting Voedselbank Veldhoven, Dhr. Peer Willemse
10. Gemeente Veldhoven, klantmanager werk, Mw. Roos Reurings
11. Stichting Leergeld Veldhoven de Kempen, Dhr. Frans Heutinck
12. Vertegenwoordiger minima in Veldhoven aan Tafel
13. Vertegenwoordiger senioren in Veldhoven aan Tafel

Inwoners ('minima')

1. Een moeder, gescheiden en meerderjarige kinderen. Door omstandigheden in de bijstand terecht gekomen.
2. Alleenstaande, wegens gezondheid in een financieel lastige situatie terecht gekomen.
3. Vertegenwoordiger van minima in de participatieraad van Veldhoven die zelf gebruikt maakt van de minimaregelingen
4. Vertegenwoordiger van Jeugd in de participatieraad van Veldhoven, input opgehaald bij 2 gezinnen die gebruik maken van de minimaregelingen.

Bijlage VI: Interviewvragen

Hieronder is het interviewschema weergegeven dat bij de interviews als leidraad in het gesprek is gebruikt.

Onderwerp	Vragen
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?
Communicatieregelingen	Hoe vindt u de communicatie van de regelingen?
	Waar liggen volgens u nog kansen?
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).
	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt?
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?
	Hoe ziet u uw eigen rol daarin de komende jaren?
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?

Bijlage VII: Interviewverslag Yvonne Westerdijk

Datum: 16 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Yvonne Westerdijk-Kolsters

Functie: kwaliteitsmedewerker afdeling mens en omgeving cluster werk en inkomen

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik ben juridisch kwaliteitsmedewerker voor de afdeling werk en inkomen. Dit doe ik samen met een andere collega. Omdat er veel clusters zijn hebben we het op dit moment opgedeeld en hou ik me met onder andere de minimaregelingen bezig. De bedoeling is wel dat we uiteindelijk allebei allround gaan werken. Ik heb voorheen in de uitvoering gewerkt als klantmanager.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	Voorheen als klantmanager had ik wel direct contact met de minima. Op dit moment bekijk ik het meer op procesniveau. Als schakel tussen beleid en de uitvoering. Maar ook tussen de politiek en de uitvoering.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Dat is een goede vraag. Ik denk ook dat het een vraag is die heel actueel is. Met minima hebben we altijd de doelgroep bedoelt met ongeveer 120% van het wettelijk minimumloon. Je merkt steeds meer dat er een groep is die boven die 120% komt, maar netto onder de streep mindere overhouden. Die armoedeval is heel groot. Je kunt je over die groep enerzijds afvragen of je die er niet meer bij moet betrekken, maar anderzijds is het ook de vraag hoe ver de rol van de gemeente rijkt. Maar voor nu is de overgang tussen minima en de groep die erbuiten valt heel groot. Als je netto net onder die 120% zit hou je veel meer over dan de mensen die er net boven zitten doordat zij geen gebruik kunnen maken van de regelingen. Voor de bijzondere bijstand hebben we het draagkracht principe, dus daar kunnen ook mensen die meer dan 120% aan inkomen hebben gebruik van maken. Ik denk, maar dat is een aanname, dat mensen die echt verder boven het minimuminkomen zitten geen weet hebben dat ze wellicht recht hebben op een regeling van de gemeente.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	Ik denk op zich dat mensen door de regelingen wel mee kunnen doen in de maatschappij. Als je het hebt over de mee-doenvoorziening, kun je daar echt veel mee. Bij die voorzieningen zijn veel verenigingen aangesloten, dus er is denk ik voor iedereen wil wel iets te vinden.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Je ziet een groot verschil in het aantal aanvragen per regeling, ondanks dat het meestal om (ongeveer) dezelfde doelgroep gaat. De energietoeslag is bijvoorbeeld heel veel aangevraagd. De groep die in de bijstand zit weet vaak wel van de regelingen af, maar het is vooral de schil er om heen die lastig te bereiken is. Ik heb een gevoel dat mensen, ook een beetje uit paniek, snel geld op hun rekening willen om zelf te kunnen bedenken welk probleem ze er mee willen gaan oplossen. Als iemand een hoge energierekening heeft is het leuk dat je door een minimaregeling kan gaan sporten bij de sportschool, maar daar zijn ze dan op dat moment niet bij geholpen. De hoogste prioriteit ligt voor de mensen bij het betalen van de rekeningen, daarna komt de rest.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Het is lastig dat het gemeentelijk beleid is, het beleid in Veldhoven is bijvoorbeeld anders dan dat van Eindhoven. Soms zijn de verschillen daardoor moeilijk te verklaren. Mensen moeten zichzelf melden en daarna veel formulieren invullen. We vragen daarvoor een bepaalde zelfstandigheid van mensen. Je kunt je afvragen of dat goed is. Enerzijds denk ik dat we zelfstandigheid moeten stimuleren, anderzijds houdt het mensen wellicht tegen om iets aan te vragen. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de internetkosten bij de meedoen-voorziening en de inkomenstoeslag nooit geïndexeerd. De collectieve zorgverzekering vind ik een sterke regeling, mensen kunnen daarmee echt geholpen zijn.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	Ouderen worden moeilijk bereikt. Zeker omdat zij niet altijd digitaal vaardig zijn. Ook zijn de anderstalige een lastige doelgroep. Wij communiceren vooral in het Nederlands en dat is voor hen vaak lastig te begrijpen. Die groep wordt wel goed begeleid door o.a. vluchtelingenwerk. Tot slot is het lastig om de groep te bereiken die een inkomen net boven de 120% heeft. Ik denk dat we hen door de energietoeslag beter in beeld hebben gekregen, maar ze niet gebruik maken van de andere regelingen.

	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ik denk dat de regelingen de mogelijkheden biedt om deel te nemen aan de maatschappij. Het is alleen de vraag of daar de behoeften van de doelgroep ligt als ze geldzorgen hebben.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?	De minima worden over het algemeen wel goed geïnformeerd. Zeker als ze ook een bijstandsuitkering hebben. Ze krijgen dan namelijk van ons een informatiemap waar ook de minimaregelingen in staan. Maar ik denk dat er ook een grote groep is die we niet bereiken. Dat kan met verschillende dingen te maken hebben. Bijvoorbeeld een stukje trots. Of mensen weten echt niet wat er te halen valt. Maar het kan ook zo zijn dat de regelingen niet aansluiten bij de behoefte. Op de communicatie naar buiten toe heb ik niet zo veel zicht. Ik weet dat we met enige regelmaat wel eens iets in het Veldhovens weekblad plaatsen. Daarnaast proberen we de informatie op de website up to date te houden.
	Waar liggen volgens u nog kansen?	Ik denk dat we er in de dagelijkse praktijk te weinig aandacht voor de communicatie van de minimaregelingen hebben. Ik denk dat het te weinig besproken wordt met mensen, dat is jammer. Daar zouden we nog wat winst kunnen behalen. De toegang naar ons en de regelingen toe is nog niet zo laag/eenvoudig als we zouden willen. Je kunt het nu bijvoorbeeld niet via de website aanvragen. Je moet eerst bellen om een formulier te vragen. Ik zie daar nog kansen voor, dat moeten we zelfs ook. In juli gaat er een nieuwe wet in, waardoor we voor elke wettelijke voorziening mensen de mogelijkheid moeten bieden om een digitale aanvraag te kunnen doen. Ik denk niet dat dat gaat zorgen voor heel veel nieuwe aanvragen, maar het wordt er zeker toegankelijker door.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Ik denk dat de samenwerking intern goed verloopt, zowel in de breedte als in de hoogte. Intern weet iedereen elkaar wel te vinden maar zouden de minimaregelingen wel wat breder beter bekend gemaakt mogen worden. Daarmee bedoel ik alle collega's die in het sociaal domein werken. Voor corona was dat al een issue, daar moet nu weer een nieuw leven in geblazen worden. We zouden meer van elkaar moeten weten wat men doet en waar je elkaar voor kan vragen. Het zitten in de kantoortuin draagt daar wel aan bij. Over de samenwerking met externe partijen is het meer een gevoel, ik kan dat niet echt in cijfers vatten maar ik heb het idee dat 1 op 1 mensen elkaar best vinden. Maar bepaalde kaders en afspraken op hoofdlijnen missen nog.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	Op dit moment is het nog niet echt een structurele samenwerking. We komen alleen bij elkaar over de vloer als we er toevallig moeten zijn. We hebben niet een structureel overleg als het gaat om de uitvoering en externe partners. We moeten overkoepelend de afspraken helder krijgen en vervolgens ook echt inbedden.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	Een goede samenwerking heeft als meerwaarde dat de burger goed geholpen kan worden. Als we de kaders en afspraken over de samenwerking helder hebben weten we beter wie wat kan doen en zijn we ook niet dubbel/ met hetzelfde bezig.
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	Als we goede afspraken hebben en er een goede procesbeschrijving onder ligt kunnen we elkaar echt verder helpen en vertrouwen geven zodat we ook dingen meer los kunnen laten. Ik denk ook dat we meer bij elkaar over de vloer zouden moeten komen. Misschien is het ook goed als klantmanagers soms in Veldwijzer te vinden zijn. Maar het geldt ook andersom, de organisaties uit Veldwijzer zouden hier ook meer gezicht kunnen laten zien.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	Een structurele samenwerking zal er voor zorgen dat we elkaar nog beter kunnen vinden en de burger nog beter kunnen helpen. Het is belangrijk dat we dit vasthouden en borgen.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.)	De laatste jaren zijn we een beetje in een ad hoc/ paniek modus aan het werk. Er zijn veel problematiek opgekomen waar we snel iets aan willen doen. Maar we moeten ook goed na blijven denken of we dan het goede doen. En of de kortetermijnvisie ook goed is voor de toekomst. Het begon met corona en de TOZO. Uit die modus zijn we niet meer gegaan. Toen de TOSO voorbij was kwam de oorlog in Oekraïne waardoor we Oekraïners moesten opvangen en van leefgeld moesten voorzien. Toen kwam de energiecrisis en kregen we de energietoeslag. Je merkt dat er acute problemen waren waar we heel ad hoc op moesten reageren. Dat maakt het lastig om aan een stukje basis te werken. Daarnaast is het wettelijk minimumloon het afgelopen jaar behoorlijk opgehoogd. Er is 200 euro bruto bovenop gekomen. Ik las een artikel

		dat dat een beetje pleisters plakken is. Het probleem met een tekort is er de volgende maand dan weer.
	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?	Eindhoven verstrekt een OV kaart aan de minima. Dat is iets waarvan ik denk dat het heel waardevol is. Als je wil dat mensen mobiel zijn voor bijvoorbeeld studie of werk is een OV heel waardevol.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Als ik kijk naar het huidige beleid vind ik dat we het vaker moeten updaten. Het beleid dat we nu hebben, hebben we al heel lang. We doen te weinig tussentijds evalueren of het beleid nog voldoet aan de behoefte. Daarnaast worden de bedragen zelden geïndexeerd. Terwijl je met 50 euro een paar jaar geleden meer kon dan nu. Ik zou ook kansen voor een regionale samenwerking zien. Op die manier voorkom je ook grote verschillen tussen gemeentes. Als je regionaal dingen afspreekt wordt het veel werkbaarder.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt? - Financiële aspecten - Maatschappelijke effecten	Ik denk niet dat die inkomensgrens altijd toereikend is. Maar je kunt je afvragen waar de grens voor de rol van de gemeente ligt. Soms zijn problematiek ook landelijke problemen waar wij als gemeente niet direct de oplossing voor hebben. Ik merk ook dat ik het steeds lastiger vind dat er zo veel verschillen tussen het beleid van gemeentes zijn. Ik vind het soms ook verwarrend dat de percentages van de inkomensgrens per regeling anders zijn. Ik zou dat veel meer proberen gelijk te trekken. Dus nee de inkomensgrens is niet altijd toereikend maar ik denk ook niet dat ophogen de oplossing is. Wat wel de oplossing zou zijn weet ik ook niet zo goed.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Dat is een lastige vraag. Ik denk dat de oplossing niet zit in het vangnet. Daar zou je eigenlijk alleen de mensen moeten hebben zitten die tussen alle andere regelingen er net buiten vallen. Maar die groep is nu zo groot. Je zou moeten beginnen met alles wat daarboven zit. Het is geen vangnet meer, de groep die er onder valt is nu zo groot. Het is bijna geen vangnet meer te noemen. De oorzaken zouden meer bekeken moeten worden in plaats van enkel pleisters plakken.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Veldhoven geeft nu natura (direct betaald aan vereniging dus inwoner ontvangt geen geld) bij sommige regelingen. Dit is denk ik een positief iets wat we moeten behouden. We moeten ook niet doorschieten in de menselijke maat. Je ziet veel wetten en regelingen doorschieten, maar daar lossen we het niet mee op. We zouden als gemeente moeten kijken wat er nodig is en wat we kunnen doen en niet te veel doorschieten in het extreme.
	Hoe ziet u uw eigen rol daarin de komende jaren?	Ik denk dat het goed is om als gemeente zelfs misschien leiding te nemen in het structureren van de samenwerking. Zodat de afspraken gemaakt worden, maar ook dat ze waargemaakt en geborgd worden. En dan natuurlijk tussentijds evalueren.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	Ik ben heel benieuwd naar waar inwoners zelf mee komen en behoeften aan hebben. Ook is het belangrijk dat het beleid uitvoerbaar is. Er moeten kaders zijn maar er moet ook ruimte blijven om buiten die kaders iets te kunnen doen. En het moet uit te leggen zijn aan de inwoner.

Bijlage VIII: Interviewverslag Luuk Smits

Datum: 17 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Luuk Smits

Functie: klantmanager inkomen

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid/	Ik ben klantmanager inkomen en BBZ. Ik ben in juni 2021 in deze rol gestart bij de gemeente Veldhoven. Hiervoor heb ik sinds 2016 voor andere gemeentes gewerkt.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	Ik heb als klantmanager te maken met burgers die het financieel niet zo breed hebben. Die maken gebruik van de minimaregelingen. Daarnaast doe ik ook de BBZ, de ondernemers. Dat zijn 2 verschillende doelgroepen. Ondernemers mogen ook gebruik maken van de minimaregelingen maar in de praktijk komt het zelden voor.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Iedereen die ervoor in aanmerking komt. Als je er niet voor in aanmerking komt val je ook niet onder de doelgroep.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	De minimaregelingen hebben effect, maar ik denk maar in beperkte maten.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Het kunnen betalen van de rekeningen en de vaste lasten, kunnen eten en drinken en als het even kan een leuke activiteit kunnen doen. Het is allemaal minimaal dus ze kunnen niet alles doen.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Voor mij is het minimabeleid alles waar de minima voor in aanmerking kunnen komen. Het is sowieso goed dat het totaalpakket van de regelingen er is. Naar mijn beleving is het nog steeds het minimale, dat moet het ook wel zijn denk ik, alleen het is geen vetpot. We zouden meer mensen kunnen bereiken als we meer geld zouden hebben. De collectieve zorgverzekering vind ik een goede regeling. Ik ben van mening dat er ook een deel eigen verantwoordelijkheid bij de mensen moet liggen. Soms moeten we kijken hoe haalbaar en realistisch dat is. Soms zijn er mensen die de taal niet goed spreken. In hoeverre kun je verwachten dat zij zelf iets aanvragen. Ik denk in de praktijk dat niet iedereen goed weet waar ze recht op zouden hebben.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ik denk dat de minimaregelingen daar in beperkte mate aan bijdragen.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?	Er wordt een stukje voor ons gecommuniceerd, maar wij zien en spreken alleen mensen die bij ons aankloppen. BSR en andere sociale partners weten en communiceren ook wat er is. Het zou fijn zijn dat op het moment dat we de klanten informatie geven, we het totaalpakket communiceren. Daar wordt nog verschillend mee omgegaan.
	Waar liggen volgens u nog kansen?	Ik denk dat er nog ruimte is om beter te informeren. Ik weet zeker dat een deel van Veldhoven niet weet wat er allemaal mogelijk is en dat ze er wellicht ook recht op hebben. Maar je kunt je afvragen in hoeverre dat ook gewenst is.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Ik vind het matig. Ik weet niet wat de regels en taken van alle partners zijn. Ik heb er niet vaak contact mee. BSR spreek ik soms. Vluchtelingenwerk zien we wel wat vaker omdat zij ook meekomen met de intakes. We zouden elkaar beter moeten kunnen vinden.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	We verwijzen mensen naar elkaar maar zouden elkaar beter moeten kunnen vinden.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	Als we van elkaar weten wat we doen en hoe we het doen en wat de mogelijkheden zijn, dan zouden we beter met elkaar uit de voeten kunnen. Ik denk ook dat dan de lijntjes korter worden en dat we daar allemaal baat bij hebben. Het zou allemaal gewoon makkelijker kunnen.
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	We zouden regels/afspraken moeten maken wie wat zijn verantwoordelijkheid is binnen de samenwerking.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	Er is verbetering mogelijk in de toekomst voor de samenwerking.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden (doelgroep, samenwerking, e.a.)	Er zijn steeds meer mensen met een migratieachtergrond. Zij zijn een fors deel van het klantenbestand. Een deel van het klantenbestand bestaat ook uit mensen die iets mankeren; psychisch of lichamelijk. Naar mijn beleving is er maar een heel klein gedeelte dat niet wil, in plaats van niet kan.

	Zijn er regelingen bij andere gemeente waar Veldhoven van zou kunnen leren?	Ja bijvoorbeeld de statushouders. Zij komen met niks en hebben letterlijk niks. De inrichtingskredieten worden door de gemeente vastgesteld. Voor iedere gemeente is het bedrag anders. Daarnaast doet de ene gemeente aan kwijtschelding na 3 jaar en de andere niet. Naar mijn idee wordt er in grotere steden sowieso meer gegeven. De inkomens toeslag is daar bijvoorbeeld vaak ook honderden euro's hoger.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Ik denk dat de communicatie van een nieuw minimabeleid belangrijk is. Zodra het er is moet het breed gecommuniceerd worden. Het staat nu op de website, maar ik heb me altijd afgevraagd in hoeverre een inwoner via de website gaat checken waar hij recht op heeft.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt?	Aan de ene kant snap ik het. Aan de andere kant denk ik soms dat we beter alles gelijk kunnen trekken. Waarom geldt voor de zorgverzekering 120% en voor de energietoeslag 130%. Voor de ene regelingen willen we veel mensen bereiken en voor de andere minder. Wanneer we voor alle regelingen 130% zouden hanteren bereik je veel meer mensen, maar het is de vraag in hoeverre je dat wil.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Dat vind ik een moeilijke vraag. Je zou veel meer kunnen doen. Dat zou effect hebben en verschil kunnen maken voor de burger. Maar je kan je afvragen in hoeverre dat wenselijk en noodzakelijk is. De budgetten die je van de overheid krijgt zorgen ervoor dat je strak beleid moet voeren.
	Waar moet wel/niet rekening mee worden gehouden bij het opstellen van het nieuw minimabeleid?	Het bijzondere bijstand beleid is van 2016. Ik heb bij gemeente gewerkt waar het beleid elk jaar werd geüpdatet en geactualiseerd. Vanuit mijn beleving is dat heel goed. We leven in een dynamische wereld, dan kan het niet zo zijn dat je met beleid van 7 jaar terug werkt. Bedragen moeten ook geactualiseerd worden. 500 euro in 2016 is nu bijvoorbeeld maar 400 euro waard. Alles is duurder geworden in de samenleving. Het minimuminkomen wordt ieder jaar bijgesteld, dat zou ook moeten met de bedragen van de regelingen. Ik ben er een voorstander van dat een aantal regelingen in natura worden betaald. In de praktijk weet ik dat bedragen niet altijd aan het juiste doel wordt besteed, op deze manier voorkom je dat een beetje.
	Hoe ziet u uw eigen rol daarin de komende jaren?	De gemeente heeft nu vooral een uitvoerende rol. Op aanvraag breiden zij die rol uit en informeren zij de inwoners bijvoorbeeld. Ik denk dat het anders kan maar zou zo niet weten welke rol daarin voor de gemeente is weggelegd.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	Ik zou het interessant vinden als je vergelijkingen maakt met andere gemeentes.

Bijlage IX: Interviewverslag Jeroen de Beer

Datum: 20 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Jeroen de Beer

Functie: klantmanager schulddienstverlening

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik werk sinds 2018 als klantmanager schulddienstverlening bij de gemeente Veldhoven. Daarvoor heb ik bij de gemeente Tilburg gewerkt.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	Je ziet bij schulddienstverlening armoede en de vraagstukken die daaromheen spelen voorbijkomen.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Het is redelijk gekaderd. De gemeente heeft verschillende normen die ze daarbij hanteren. Maar we zouden de doelgroep breder kunnen bekijken. Er is meer mogelijk dan men soms denkt. Vaak kunnen we ook voor een bredere groep iets betekenen dan dat we in eerste instantie denken.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	Mensen zijn wel geholpen met geld maar het zorgt niet voor een structurele oplossing. Vaak kan er 1x een rekening worden betaald maar doet het probleem zich vervolgens weer voor. We doen enkel symptoombestrijding, we doen het wel zo goed mogelijk, maar we zouden het wellicht meer op casus niveau moeten beoordelen.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Ik denk dat geld nog niet eens het belangrijkste is. Het gaat er nog meer om dat er naar de burger/ inwoner geluisterd wordt. Als je als gemeente wilt werken volgens de bedoeling dan zijn er dus veel meer mogelijkheden en als je de mensen een luisterend oor biedt kun je ook bekijken waar de mogelijkheden wellicht liggen.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Het is een positief iets dat we steeds meer proberen te werken volgens de bedoeling.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	Dat is een lastige. Ik merk dat de AVG het werken lastig maakt. Het belemmert het traceren van de doelgroep. Je kunt niet zomaar mensen hun inkomen opzoeken en vervolgens benaderen over de minimaregelingen. Ouderen zijn over het algemeen lastiger te bereiken.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Als ik kijk naar de doelgroep met kinderen, met name minderjarige kinderen, denk ik dat we voorzieningen hebben die zorgen dat die kinderen wel gewoon mee kunnen doen. Maar het neemt niet weg dat er een bepaald stigma aan hangt.
	Volstaan de regelingen bij de huidige ontwikkelingen?	Lastig, dan zou je het namelijk eigenlijk moeten gaan koppelen aan inflatie. Maar eigenlijk is het minimum inkomen ook aan inflatie gekoppeld, dus wordt het er wel in meegenomen. Maar ik denk dat je daarmee alleen symptoombestrijding aan het doen bent, je doet dan niks met de oorzaken ervan.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?	Als je de gemeente alleen nodig hebt voor je paspoort en rijbewijs weet je weinig over de regelingen die wij hier hebben. Je zou een reclamecampagne kunnen doen voor wat er is, maar het is de vraag of je dan iedereen bereikt.
	Waar liggen volgens u nog kansen?	Het zou mooi zijn als we alle systemen kunnen koppelen en we op die manier mensen kunnen traceren en vervolgens benaderen, maar de AVG maakt dat onmogelijk.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Ik ben van schulddienstverlening. Maar als ik zie dat mensen aanspraak kunnen maken op regelingen wijs ik ze daar wel op. Het is prettig dat we samen in de kantoortuin zitten, dan tref je elkaar ook gemakkelijk.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	Ik vind het een goede samenwerking. Ik heb als schuldhulpverlener korte lijntjes met externe partners. Ik verwijs mensen waar mogelijk ook naar organisaties die hen kunnen helpen, zoals leergeld of de voedselbank.
	Hoe verlopen de schakelmomenten tussen de organisaties op dit moment?	Ja, vanuit beide kanten verloopt het soepel. We verwijzen mensen regelmatig naar elkaar. Soms heb ik alleen het gevoel, en dat is echt een gevoel, dat sommige casussen te lang bij partners blijven 'hangen'. Ze gaan er mee aan de slag en soms zouden ze eerder het dossier door mogen zetten.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	Het is goed dat we elkaar weten te vinden, vooral voor de klanten. We kunnen snel schakelen.

	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	Ik denk dat het goed is als we vanuit de uitvoering vaker aanwezig zijn in de Veldwijzer. Als we daar zitten weten mensen ons wellicht beter te vinden en hebben wij ook een beter beeld van de Veldwijzer.
	Wat betekent deze toekomstblik voor het nieuwe minimabeleid?	Een nog intensievere en betere samenwerking.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).	Waar de kraan open wordt gezet moeten wij vervolgens gaan dweilen om de gevolgen te verzachten. De kosten lopen op en met de energietoeslag proberen we het te verminderen voor de mensen die het het meeste raakt. Zoals ik eerder benoemd heb is het symptoombestrijding.
	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?	Ik weet niet zo goed wat er in de randgemeente of andere gemeente wordt gedaan. Maar ik vind het wel een goed iets om naar omliggende gemeente te kijken.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Nog meer proberen te werken volgens de bedoeling. Ook vind ik de meedoen-voorziening een goede regeling.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt? <ul style="list-style-type: none"> - Financiële aspecten - Maatschappelijke effecten 	We kunnen heel strak op die percentages gaan zitten, maar de ene situatie is de andere niet. Als startpunt snap ik de percentages, maar maatwerk en werken volgens de bedoeling is vervolgens nog belangrijker denk ik.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Ik ben daar vrij conservatief in. Mensen die echt niet kunnen werken, dat is een ander verhaal. Maar degene die wel kunnen werken maar niet werken, dat is een ander verhaal. Dat we de solidariteit hebben met de mensen die niet kunnen is heel mooi. Maar voor beide groepen is het geen vetpot.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Het moet er minder om gaan waar iemand recht op heeft, maar meer waar iemand bij geholpen is. Dat is de bedoeling van werken volgens de bedoeling. Ik heb ooit eens een essay geschreven met daarin 3 scenario's. In ieder scenario ging het om een ouder met 2 kinderen, een van 6 en 1 van 3. In scenario 1 hadden ze het bijstandsniveau, bij scenario 2 het wettelijk minimumloon en bij scenario 3 een modaal inkomen. Het wettelijk minimumloon en modaal inkomen hadden netto 180 euro meer vrij te besteden dan iemand in de bijstand. Onder aan de streep hadden ze 'maar' 180 euro meer dan iemand in de bijstand. Je hoort dat werken meer moet worden beloond, maar ik denk dat werken minder moet worden belast.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	In plaats van reactief de klant te helpen zouden we het meer proactief moeten doen. Alleen dan lopen we weer tegen de AVG aan, we mogen dat niet.

Bijlage X: Interviewverslag Marijn Kastelijn

Datum: 22 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Marijn Kastelijn

Functie: medewerker schulddienstverlening

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik werk als klantmanager schulddienstverlening. Wij kijken samen met een klant wat er speelt, niet alleen om te kijken hoe we financiële problemen oplossen, maar nou juist om breder te kijken wat er nog meer speelt. Waar staat iemand nu, waar willen ze naar toe en wat moet er in de tussentijd gebeuren.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	Ik heb in mijn werk te maken met mensen die financiële problemen hebben. Daar kom je soms dus ook armoede tegen. Een groot deel van de doelgroep heeft een laag inkomen, maar dat hoeft niet altijd zo te zijn.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	In eerste instantie zou je zeggen de mensen die een laag inkomen hebben. Maar een laag inkomen an sich hoeft niet te zeggen dat het problematisch is. Volgens mij is het de bedoeling van de minimaregelingen om mensen te laten participeren in de samenleving, mensen mee te krijgen. Naar mijn idee zou dat best breed bekeken mogen worden. Inkomen zegt niet altijd alles.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	Als de regelingen aansluiten bij de behoeften van mensen dan zijn ze geholpen bij hetgeen dat de regelingen biedt. Maar soms zijn de behoeften zo uiteen liggend. De regelingen lossen armoede niet op maar het kan meewerken aan het gemakkelijker maken, maar uiteindelijk moeten mensen inzicht en overzicht hebben om rond te kunnen komen.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Ik denk dat dat heel verschillend is. Het is maar net met wie je te maken hebt. In eerste instantie heb je natuurlijk je basisbehoefte; een dak boven je hoofd, eten, kleding. Het is belangrijk dat die stabiliteit er is.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Soms denk ik dat alleen geld geven te makkelijk is. Maar van de andere kant moeten mensen ook een bepaalde vrijheid hebben om het te besteden aan wat zij willen; waar zij op dat moment iets mee oplossen. Ik denk niet per se dat de regelingen mensen echt uit armoede haalt. Dan moet je het breder bekijken.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid bereikt volgens u?	Ik denk dat het belangrijk is om inzicht te verkrijgen in wie we verstaan onder die doelgroep. Dat is nu soms nog een vraag.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ik denk dat de regelingen er niet altijd aan bijdrage dat mensen kunnen deelnemen in de maatschappij. Dat heeft er ook mee te maken dat je samen met mensen gaat bekijken waar ze tegenaan lopen. Je moet niet zomaar een regeling in het leven roepen, en mensen zomaar geld geven, dan wordt het soms aan hele andere dingen besteed dan dat je wil. Alleen geld geven is in mijn ogen te makkelijk.
	Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige regelingen?
Waar liggen volgens u nog kansen?		De communicatie zo breed mogelijk inzetten. Ook met de samenwerkingspartners.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Ik kijk in ieder geval of de mensen aanspraak kunnen maken om de minimaregelingen, ondanks dat ik schuldhulpverlener ben. Je kijkt altijd naar het inkomen en wat daar eventueel een aanvulling op kan zijn. Ik vind dat iedereen die in Veldhoven in het sociaal domein werkt dat moet doen. Daarin is op dit moment nog een verschil. Ik heb pas afspraken gehad met BSR en een woningbouwvereniging om samenwerkingsafspraken te maken. De bedoeling is dat we dat nu verder gaan uitbreiden.
	Hoe verlopen de schakelmomenten tussen de organisaties op dit moment?	We verwijzen burgers naar elkaar. Burgers krijgen dan vaak een formulier mee waar informatie op staat. Het is dan aan de burger om ook daadwerkelijk naar de andere organisatie toe te gaan.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	De samenwerking is er, maar in beperkte mate.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	In de toekomst zou de meerwaarde zijn dat we mensen eerder 'vinden'. Het liefst heb je namelijk mensen hier die nog geen schulden hebben maar bang zijn dat er schulden gaan ontstaan.

	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	Ik denk dat er voor een bredere groep een rol ligt weggelegd. Een wijkverpleegkundige komt bijvoorbeeld veel over de vloer en ziet wat er speelt. Vanuit die positie kunnen zij beter het gesprek aan gaan en mensen doorverwijzen. Als we hier wachten tot mensen komen, zijn we vaak veel te laat. Dezelfde rol als voor de wijkverpleegkundige zou er bijvoorbeeld voor de huisarts kunnen zijn.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	Elkaar nog beter kunnen vinden zodat we de burger nog beter kunnen informeren en helpen. Als de lijntjes korter zijn kunnen we de burger intensiever begeleiden en verliezen we hem na een overdracht niet uit het oog.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.)	Het gemakkelijkste is om nu de huur en energieprijzen te benoemen. Het minimumloon en de bijstand zijn natuurlijk wel hoger geworden, maar hoe die zich verhouden tot de prijsstijgingen is 1 ding. Er zijn mensen die wel een hoger inkomen hebben maar geconfronteerd worden met hogere woonlasten.
	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?	Ik heb daar niet echt een beeld van. Ik denk sowieso dat we het moeten afstemmen op onze populatie.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Het doel van gemeentelijk beleid is dat je het afstemt op je eigen populatie. Dat is belangrijk om vast te houden. Ik denk dat we ook meer op huisbezoek zouden moeten gaan in de toekomst. Dan krijg je ook meer inzicht over hoe mensen erbij zitten.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrenzen aan die op dit moment gelden/ - Financiële aspecten - Maatschappelijke aspecten	Ik vind dat lastig. Nog geen 10 jaar geleden was het 105%, nu zitten we voor sommige regelingen al op 130%. Het is lastig om te bepalen waar we de grens trekken. Het is fijn dat mensen die in de schuldhulpverlening zitten, gelijkgetrokken worden met de minima. Ook al verdienen ze meer, maar ze zitten in de schuldregelingen, dan staan ze gelijk aan minima en gelden de regelingen ook voor hen.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Ik denk dat er maar weinig landen zijn waar het beter geregeld is dan in Nederland. Wat eigen is aan een Nederlander is dat men heel graag klaagt. Mensen vinden het vaak nooit genoeg. Ik denk dat er winst te behalen valt in ondersteuning en begeleiding van mensen. Hoe je het wendt of keert, het is nooit genoeg, maar als we maar geld blijven geven gaat het ook niet goed komen. Het moet betaalbaar en gedragen blijven door de rest van de samenleving.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Als je heel veel minimaregelingen maakt is er altijd een doelgroep die er net buiten valt. Werken moet lonen, maar als je op gegeven moment veel minimaregelingen optuigt moet je je afvragen of dat het doel is. Volgens mij moeten minimaregelingen een stukje ondersteuning zijn, maar geen inkomensbeleid. Normaal kan ik uitleggen dat werken loont, het is belangrijk dat dat blijft. Daarnaast moet er met mensen gekeken worden hoe mensen hun leven kunnen inrichten met het inkomen dat ze hebben.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	Nee, alles is besproken.

Bijlage XI: Interviewverslag Judith van de Ven

Datum: 22 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Judith van de Ven

Functie: Klantmanager inkomen

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik ben klantmanager inkomen. Wij beoordelen of iemand recht heeft op een uitkering. Maar we doen ook de bijzondere bijstand, individuele inkomensvoorziening en collectieve zorgverzekering. Dat zijn raakvlakken met het minimabeleid. Ik spreek ook cliënten die vragen hebben over de mee- doenvoorziening, daar weten we ook het nodige van en we kunnen hen doorverwijzen.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	De cliënten die zich bij ons melden vertellen over hun situatie. Mensen komen via verschillende wegen bij ons. Enerzijds doorverwezen door het UWV. Maar sommige ook via BSR of ze horen het via van mensen om zich heen. Ter aanvulling nog via de website van de gemeente Veldhoven.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Ik denk dat voor sommige regelingen de doelgroep groter zou mogen zijn. Het wisselt een beetje. Bij de collectieve zorgverzekering mag je 120% van de bijstandsnorm aan inkomen hebben. Voor de individuele inkomensvoorziening en bijzondere bijstand is het bijvoorbeeld 110%. De doelgroep ligt nu dus voor sommige regelingen tot 110% van de bijstandsnorm en voor sommige op 120%. Van mij zou het wel allemaal naar 120 mogen eenduidig is duidelijker en je bereikt een bredere groep.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	Ik vind de regelingen een goed en breed pakket. Ik denk dat het de mensen wel kan helpen, alleen alles wordt duurder dus het moet wel meegroeien.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Ik denk zeker om leuke dingen te kunnen doen. Als je het niet breed hebt en je kan nooit een keer iets leuks doen dan is dat confronterend. Vooral mensen met kleine kinderen. Sport is denk ik ook belangrijk. Ontspanning en beweging is ook goed. De individuele inkomensvoorziening is bedoeld dat mensen iets achter de hand hebben voor het moment dat er bijvoorbeeld iets in huis kapotgaat. Dat is denk ik ook heel goed. Ik denk dat het heel breed is waar mensen behoefte aan hebben.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Ik weet niet of we genoeg mensen bereiken. Sommige cliënten zien we niet vaak. Als die zelf niks vragen dan zijn we niet in gesprek en zien we niet wat er speelt. Wanneer je in gesprek bent is dit wel het geval. Misschien vraagt iemand een voorziening waarvoor hij niet in aanmerking komt maar zijn er wel andere dingen waar iemand aanspraak op kan maken. Op deze manier kun je toch iemand helpen. De lijst van verenigingen die meedoen bij de mee-doenvoorziening is al heel lang hetzelfde. Je zou er als gemeente voor kunnen kiezen om actief andere verenigingen te benaderen die nu nog niet aangesloten zijn om een breder aanbod te krijgen.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	Ik denk dat de doelgroepen vooral op verschillende manieren bereikt moeten worden. Ouderen bijvoorbeeld door de krantjes. Jongeren weer meer door sociale media.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ik denk wel dat de regelingen daaraan bijdragen. Maar als alles duurder wordt moet je daar ook in mee. De individuele inkomensvoorziening is bijvoorbeeld al heel lang hetzelfde bedrag terwijl alles alleen maar duurder wordt. Overweging van verhoging inkomensgrens bijzondere bijstand kan een aanvulling zijn.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimabeleid?	Sommige burgers bereiken we wel en sommige niet. Het gaat ook een beetje van mond tot mond. Als iemand een bekende heeft die gebruik maakt van een regeling bij de gemeente informeren ze elkaar daar wel eens over, op die manier gaat het dan wel 'rond'. Het is denk ik ook moeilijk om te zorgen dat het overal komt. Ik opperde laatst het Veldhovens weekblad, dit ging specifiek om het project over de energiebesparing, maar dan bereik je ook niet altijd de mensen die je wil bereiken. Als mensen hier binnen komen wordt denk ik wel het brede pakket gecommuniceerd. Maar mensen krijgen op dat moment zo veel informatie dat ze ook dingen kunnen vergeten. We geven wel een informatiemap mee, die wel geüpdatet zou kunnen worden denk ik.
	Waar liggen volgens u nog kansen?	De informatiemap is op dit moment echt een pakket. Wellicht is het goed om daar een eenvoudigere folder van te maken. Ik weet dat Waalre daar een mooie folder voor heeft. Ik denk dat je zo'n folder dan ook breed zou moeten wegzetten. Als wij hem alleen aan cliënten meegeven bereik je nog niet iedereen.

Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Ik denk dat we elkaar meer zouden kunnen opzoeken. Dat gebeurt op dit moment niet zo veel. We krijgen wel eens vragen vanuit raadslieden en vluchtelingenwerk zien we veel omdat zij met mensen mee op gesprek komen.
	Hoe verlopen de schakelmomenten tussen de organisaties op dit moment?	Als ik een verwijskaart schrijf voor de voedselbank en de voedselbank heeft vragen dan kunnen ze contact opnemen. Met BSR hebben we wel iets vaker contact. Zij bellen wel eens met vragen en andersom sturen wij mensen ook wel eens naar BSR als ze bijvoorbeeld moeite hebben met het invullen van formulieren.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	Op dit moment is de samenwerking minimaal. We 'kennen' elkaar niet echt. Ik denk als je elkaar zou kennen dat de lijntjes dan ook korter zouden zijn. Met sommige instanties is meer contact met andere minder. Dus verschil in samenwerking/samen optrekken.
	Wat is volgens u de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	Eigenlijk heb ik een beperkt beeld van de Veldwijzer. Ik zou niet precies weten welke mensen daar zitten en welke mensen daar komen maar ook hoeveel. Ik spreek zelden iemand van Veldwijzer. Het formulier wat er ligt van Veldwijzer is heel ingewikkeld, voor ons en voor cliënten.
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	Ik denk dat een betere samenwerking wel goed zou zijn. Ik weet alleen niet of het haalbaar is om binnen alle organisaties iedereen te kennen.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	Als het haalbaar is levert een goede samenwerking wel op dat we de burger zo goed mogelijk kunnen helpen.
	Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).
Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?		Ik weet dat er gemeentes zijn waar de individuele inkomens toeslag hoger is, die is bij ons laag. Mensen die uit Eindhoven komen krijgen in Eindhoven een ov-kaart. Veldhoven kent dat niet. Mensen vragen daar wel eens naar. Openbaar vervoer is ook duur, als mensen geen auto kunnen betalen zou het mooi zijn ze toch te kunnen helpen met bijvoorbeeld een ov-kaart.
Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?		Het is denk ik goed om de doelgroep breder te trekken. Daarnaast moeten vaste bedragen die al jaren zo zijn omhoog, je kunt nu minder met 50 euro dan een paar jaar geleden.
Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt? <ul style="list-style-type: none"> - Financiële gevolgen - Maatschappelijke gevolgen 		De doelgroep zou naar mijn mening verbreed mogen worden. De regelingen die nu 110% hanteren mogen 120 worden.
Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor sociale zekerheid?		Goede vraag. Ik denk op zich dat wat we doen breed en goed is. Ik weet niet of het nog breder zou moeten. De bijzondere bijstand is bijvoorbeeld heel breed, je kan altijd op basis van een individuele situatie afwijken. Daar zijn dus altijd mogelijkheden. Ik denk op zich dat de regelingen, als er genoeg bekendheid is, volstaan.
Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?		Ik denk dat we ons bestand vaker zouden moeten zien. Als we ze 1x zien en verder alleen als ze iets vragen en ze vragen zelden iets, dan weet je helemaal niet wat er speelt. Ik denk dat een ov-kaart echt een goede aanvulling zou zijn omdat we zo iets op dit moment niet hebben. En het is goed om te bekijken wat je kan uitbreiden om de doelgroep breder te maken. Formulieren zijn soms ook een belemmering voor mensen om iets aan te vragen. Mensen vinden het soms te lastig, of denken er heel veel tijd aan kwijt te zijn. De formulieren zijn wel eens geüpdatet maar we hebben daar op dit moment eigenlijk te weinig tijd voor.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	Ik denk dat het belangrijk is om op zoek te gaan naar een zo breed mogelijk pakket. Vooral ook zo breed mogelijk mensen bereiken. Lijntjes kort maar ook de mensen zo makkelijk mogelijk binnen krijgen.

Bijlage XII: Interviewverslag Anita Ubels

Datum: 27 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Anita Ubels

Functie: front office medewerker werk en inkomen

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik werk als front officemedewerker. Wij hebben het eerste klantencontact met de klanten.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	Wij ontvangen de klanten, kijken waar ze voor komen en wat ze nodig hebben en behandelen de telefoon en post. Onder de klanten die wij ontvangen zijn er mensen die in armoede leven.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Het klantenbestand, mensen met een WIA-uitkering, mensen met een WAJONG-uitkering, mensen met een AOW-uitkering en een klein pensioen. Dat zijn denk ik een beetje de mensen die we zouden moeten bereiken.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	De regelingen kunnen mensen echt helpen maar we moeten de mensen wel bereiken.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Dat ze rond kunnen komen en kunnen deelnemen aan maatschappelijke dingen.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Jaren geleden hadden we een cliëntenraad. Wijzigingen moesten aan die raad worden doorgegeven en die mensen zaten er echt bovenop. Ik ben daar 12 jaar secretaris van geweest dus heb het altijd van dichtbij meegemaakt. Die raad is destijds afgeschaft en opgegaan in een groot orgaan; Veldhoven aan Tafel. Ik heb het idee dat er voor de minima nu niet genoeg vertegenwoordiging. De mee-doenvoorziening vind ik een hele goede voorziening. Ik denk dat de formulieren bij de gemeente gangbaar en begrijpelijk zijn voor mensen. Vroeger deden we altijd heronderzoeken, dan hadden we een goed beeld van hoe de klanten ervoor stonden. Dat is destijds afgeschaft, maar volgens mij wordt het nu weer terug ingevoerd.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	Ons klantenbestand hebben we goed in beeld. Ik denk dat er veel ouderen zijn die we niet bereiken maar wel aanspraak zouden kunnen maken op de regelingen.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ik denk dat de regelingen daar zeker aan bijdragen. Ik heb wel het idee dat er voor de corona meer aanvragen waren dan op dit moment. Ik heb de harde cijfers niet maar wel het gevoel.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?	We communiceren naar mijn idee steeds minder over de minimaregelingen. Je merkt ook dat mensen die voor wat dan ook bij ons komen, vaak geen weet hebben van wat er nog meer mogelijk is in hun situatie. Ik denk dat mensen wel ingelicht worden, maar het niet blijft hangen omdat ze veel informatie ontvangen. De meeste aanvragen komen via mond om mondreclame.
	Waar liggen nog kansen?	De Veldwijzer publiceert in het Veldhovens weekblad regelmatig over de mee-doenvoorziening. Dat vind ik een positief iets. Ik denk dat we mensen actiever moeten benaderen. Ik denk dat het ook belangrijk is om in onze communicatie nog duidelijker te maken wanneer mensen ergens voor in aanmerking komen. Ook met bedragen, nu staat er vaak alleen een 'minimum' inkomen, dat geeft mensen nog steeds een minder beeld. Ik denk ook dat we er eens over na moeten denken of we formulieren, of in ieder geval de toelichting, ook in een andere taal gaan aanbieden. We hebben veel anderstalige in Veldhoven.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Ik vind dat de betrokken partijen heel goed en belangrijk werk doen. Maar de Veldwijzer heeft een formulier dat voor ons niet werkbaar is. Het is 1 formulier voor alle voorzieningen. Ook voor bijvoorbeeld de voedselbank, maar daar hebben wij weer minder mee van doen. Ik denk dat intern de samenwerking tussen beleid en uitvoering goed verloopt. Je merkt dat we allemaal de lijntjes kort proberen te houden, dat werkt prettig.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	Met BSR hebben we regelmatig contact. Naar Leergeld verwijzen we wel eens mensen, maar daar hebben we verder niet echt veel contact mee. Hetzelfde geldt voor de voedselbank.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde	Het is goed dat we mensen kunnen doorverwijzen. Op die manier kunnen we ze ook verder helpen.

	van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).	Je ziet dat er door alles wat er speelt andere aanvragen komen dan voorheen. Mensen vragen bijzondere bijstand aan voor dingen waar het voorheen niet voor werd aangevraagd. Als de nood hoog is moeten ze iets proberen. Je merkt dat de nood steeds hoger wordt.
	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?	Er wordt op dit moment heel veel gevraagd naar het kosteloos openbaar vervoer voor minima, zoals ze dat in Eindhoven kennen. De cliëntenraad is daar destijds ook mee bezig geweest maar het is er toentertijd niet doorgekomen.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Ik zie echt kansen voor de vergoeding voor het openbaar vervoer.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Het terug invoeren van het heronderzoek van ons klantenbestand is denk ik heel belangrijk. Op die manier hebben we onze klanten nog beter in beeld.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	Ik vind SWOVE een belangrijke partner omdat zij dicht bij de doelgroep ouderen zitten. De ouderen zijn lastig te bereiken maar wel een grote doelgroep binnen het minimabeleid. We moeten eigen verantwoordelijkheid nastreven maar we moeten weten dat we dat niet van iedereen kunnen verwachten.

Bijlage XIII: Interviewverslag Bureau Sociaal Raadslieden

Datum: 28 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Annemarie Soetens – de Jongh

Functie: Coördinator BSR

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik ben coördinator van Bureau Sociaal Raadslieden in Veldhoven. Inwoners van Veldhoven kunnen terecht bij Bureau Sociaal Raadslieden voor vragen over wetten, regelingen en voorzieningen. Jaarlijks vinden er ongeveer 900 gesprekken plaats bij BSR.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	BSR is sowieso 1 van de organisaties die samen met de gemeente het minimaloket vormen. Eigenlijk is armoede continue de rode draad voor ons.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Ik merk dat armoede en minimabeleid door iedereen anders worden geïnterpreteerd. Uiteindelijk heeft het denk ik te maken met het niet voldoende mee kunnen doen in de maatschappij. Vaak gaat het dan over geld, maar ook eenzaamheid en niet meer fysiek mobiel zijn horen daar ook bij. Bij BSR zie je vooral mensen die vastlopen of zich onzeker voelen in voorzieningen en regelingen. Soms omdat ze er nog nooit mee te maken hebben gehad maar soms ook omdat ze er wel mee te maken hebben maar niet weten wat ze er altijd mee moeten. Ik denk dat mantelzorgers ook een belangrijk onderdeel van de doelgroep zijn. Zij hebben vaak ook een bepaalde vorm van eenzaamheid, maar ook zeker van financiële druk. Je hoort steeds vaker de vraag; ga ik wel of niet voor mijn ouder zorgen? Het zorgen kan ertoe leiden dat je bijvoorbeeld minder kan gaan werken en dit heeft weer invloed op je financiële situatie. Armoede is dus breder dan alleen maar geld. We zouden armoede in de brede zin moeten kunnen meten. Waarin dus meer factoren dan alleen de financiële situatie wordt meegenomen.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	Grofweg zijn er voldoende regelingen, en bieden de regelingen die er zijn mensen hulp, maar ik denk dat we onvoldoende doen om het daar te laten landen waar het ook thuis hoort.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Vertrouwen. Vertrouwen vanuit de overheid en het apparaat dat ze het goed bedoelen en ze geen fraudeurs zijn. Van de situaties die goed verlopen zien wij weinig terug bij BSR, zij regelen het zelf. Maar het zijn de mensen die op de een of andere manier in het traject al kwetsbaar zijn, als er dan ergens een foutje wordt gemaakt worden de mensen terughoudend en dan is de stap om opnieuw aan te kloppen heel groot.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	De mee-doenvoorziening zou naar mijn mening breder mogen worden gezien. Er is veel, maar je hebt daar niet volledige vrijheid in. Door de vragenlijst besefte ik dat er een aantal jaar geleden in Veldhoven veel aandacht was voor de omgekeerde toets. Veldhoven zou meer gaan werken 'volgens de bedoeling'. Ik vraag me af of dat, met alle wisselingen die er afgelopen jaren hebben plaatsgevonden, ook nog steeds voldoende is blijven hangen. Ik vond het principe daarvan heel mooi. Dan zou je dus ook meer en beter maatwerk kunnen leveren. Je kijkt dan meer vanuit de behoefte.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	We zien vooral ouderen, anderstalige en laaggeletterde veel voorbij komen. We merken dat de groep anderstalige in de huidige maatschappij steeds groter wordt.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Het werkt zeker niet tegen. Ik heb het idee dat we veel meer mensen zouden kunnen bereiken dan dat we nu doen. Voor degene die we al wel bereiken weet ik zeker dat we er aan bijdragen dat zij mee kunnen doen in de maatschappij.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?	Mond op mondreclame is de meest gebruikte vorm van communicatie, vooral voor de anderstalige. Er wordt wel eens in het Veldhovens weekblad gecommuniceerd over de regelingen, maar ik denk dat veel mensen dat niet lezen. De voorzieningenwijzer zal ook bijdragen aan een overzicht van de regelingen waar men aanspraak op kan maken, en dus helpt de voorzieningenwijzer in de communicatie van het brede pakket.
	Waar liggen nog kansen?	We moeten proberen het beeld en de schaamte over minima te doorbreken. We zijn altijd gewend alles heel talig uit te drukken, terwijl de doelgroep waar wij mee te maken hebben veel meer visueel ingesteld zijn. Concrete kansen zie ik in herhaling en mensen op een andere manier proberen te bereiken.

Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	We verwijzen mensen door naar elkaar maar soms is het lastig, vooral bij anderstalige, om erachter te komen met welke hulpvraag ze zitten. Daar ontstaan wel eens communicatie misverstanden. Ik merk als er iets nieuws komt er wel gecommuniceerd wordt dat het er aan komt. Maar als er gaandeweg dingen daadwerkelijk veranderen, dan moeten we daar zelf achter komen.
	Hoe verlopen de schakelmomenten tussen de organisaties op dit moment?	De hulpvraag is vaak lastig te achterhalen en omdat er niet altijd een warme overdracht is moeten mensen daardoor op 2 plekken hun verhaal doen. Het ideale beeld is niet 100% AVG proof, maar dat is dat je een telefoontje pleegt en daarin bespreekt met wie je gesproken hebt en wat de hulpvraag is en de vervolgspraak meteen gemaakt wordt. Dit ook zodat de inwoner ziet dat er meerdere mensen zijn die er het belang van inzien dat de inwoner er een vervolg aan geeft.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	We beginnen elkaar steeds vaker weer te vinden. Maar het kan over en weer wel wat meer, en de AVG geeft er ook niet altijd de ruimte toe. We weten denk ik ook onvoldoende van elkaar wat we voor elkaar kunnen betekenen.
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	Zoals eerder benoemd zie ik echt een toegevoegde waarde voor de voorzieningenwijzer.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	Nog kortere lijntjes en de burger nog directer begeleiden naar de volgende plek zodat we de burger niet 'verliezen' in de overdracht en aan kunnen tonen dat meerdere mensen het belang zien van een vervolgsprek.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).	BSR merkt dat het tegenwoordig steeds meer een weer war is aan regelingen, dit geldt voor inwoners van Veldhoven maar ook voor de vrijwilligers. Het takenpakket van BSR wordt door nieuwe regelingen ook steeds verder uitgebreid. Daarnaast zijn de vragen waarmee burgers komen steeds complexer.
	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?	Voor Veldhoven zie ik echt een kans voor de voorzieningenwijzer, in ieder geval het onderzoeken ervan. Het is een mooi platform, om de verbindingen die er eigenlijk al zijn, warmer te maken. Ik weet zeker dat BSR, woningcorporaties, maatschappelijk werk en de gemeente daar een belangrijke rol in gaan spelen. Door de voorzieningenwijzer krijgen we ook beter zicht op de mogelijkheden met landelijke partijen. Ik weet dat het in Cranendonck en Weert gebruikt wordt. Ik zou het een gemiste kans vinden als we het niet uitzoeken. Ik zie het als warm deken over de bestaande sociale kaart.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	We moeten het vereenvoudigen zodat we zo veel mogelijk mensen kunnen helpen. Wanneer we de voorwaarden voor de regelingen vereenvoudigen krijgen we wellicht meer aanvragen maar we vereenvoudigen het proces waardoor daarin kosten bespaard kunnen worden.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt? - Financiële aspecten - Maatschappelijke effecten	Het is soms lastig uitlegbaar en uitvoerbaar dat er aan regelingen verschillende percentages zijn verbonden. Bij sommige regelingen wordt er ook nog naar het eigen vermogen gekeken. Het zou het beste uitvoerbaar zijn als we 1 lijn trekken in de regelingen.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Ik denk dat het goed is om binnen het klantenbestand dat er is jaarlijks de situatie te blijven toetsen in plaats van het aan de burger te laten. Op die manier bouw je vertrouwen op en begrijpen mensen het systeem. Alleen op die manier verbeter je het vertrouwen.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Mijn wens zou zijn dat we het niet meer hebben over minimumloon of zo veel procent van de bijstandsnorm. We zouden meer naar de situatie moeten kijken en de term minimum of bijstandsnorm loslaten en kijken naar bestaanszekerheid. We moeten kijken op welke manier we iemand kunnen laten leven, wat schappelijk is. Maatwerk zie ik als meerwaarde voor zowel de doelgroep als het beleid an sich. We streven allemaal zelfredzaamheid na, maar voor sommige mensen is dat tijdelijk, of helemaal niet, haalbaar. Die mensen moeten we helpen.
	Hoe ziet u uw eigen rol daarin de komende jaren?	Ik denk dat we gezamenlijk pro-actiever moeten proberen te handelen.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	Het sleutelwoord is breed insteken denk ik, en ik weet dat het lastig is, maar het is wel essentieel naar mijn idee.

Bijlage XIV: Interviewverslag Voedselbank Veldhoven

Datum: 30 maart 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Peer Willemse

Functie: Voorzitter Voedselbank Veldhoven

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik ben voorzitter van de Voedselbank in Veldhoven. Wij verstrekken
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	In de laatste week van maart hadden we 161 huishoudens, variërend tussen 1 en 9 personen, die een pakket bij ons kwamen halen. Mensen zijn welkom bij ons als ze aan de voorwaarden voldoen. Wij kijken naar het vrij besteedbaar inkomen. Je hebt het inkomen en daar gaan gekwalificeerde posten vanaf. Wij zijn aangesloten bij Stichting Voedselbank Nederland en daar hebben we gezamenlijk normen afgesproken die wij hanteren. Mensen die zich bij ons melden hebben een laag vrij besteedbaar inkomen en helpen wij met een voedselpakket. Wij screenen mensen 2 keer per jaar. We zijn beperkt in onze mogelijkheden, wij zijn volledig afhankelijk van giften en donaties. Binnen de mogelijkheden die we hebben streven we ernaar om voor ongeveer 3 dagen eten mee te geven. Het is bewust niet voor een hele week, we willen mensen bewust nog een stukje eigen verantwoording laten nemen.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Dat is lastig, hoe ruim je de doelgroep ook maakt, je hebt altijd een groep die er buiten valt. Armoede is van alle tijden en het zal er ook altijd blijven. Welke regelingen je ook bedenkt of waar je de grens ook trekt. We moeten zorgen dat het verklaarbaar en betaalbaar is.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	Als mensen daadwerkelijk gebruik maken van de regelingen zijn ze echt wel geholpen bij het geen dat de minimaregelingen bieden, maar het bereiken en vervolgens ook echt aanvragen is nog een lastig proces.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Sowieso de basisbehoeften. Je wil je maag kunnen vullen, een onderdak hebben en je af en toe verschonen. Dat is de minimumbehoeften.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Ik heb daar vanuit mijn rol weinig zicht op.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	De schaamte is altijd erg groot. De drempel om je te melden is hoog. Stichting Voedselbank Nederland heeft landelijk onderzoek gedaan en we denken dat we ongeveer 20% van de mensen bereiken die op basis van onze voorwaarden recht zouden hebben op een pakket. We hebben nu 160 huishoudens, wat zou betekenen dat er in Veldhoven 800 huishoudens zijn die recht zouden hebben op een voedselpakket.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ik denk als de mensen de regelingen die er zijn gebruiken, er een goede basis is. De uitdaging ook voor de gemeente is; hoe bereik ik de mensen. Privacywetgeving maakt dat een stuk lastiger. Daar zou ik zo ook geen antwoord op weten.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?	Gericht op de voedselbank: we doen ontzettend onze best om onszelf kenbaar te maken. Ook net de gehele Veldwijzer zetten we op dit moment in op de communicatie. Daarnaast komen we veel in aanmerking met anderstalige. Dat maakt het communiceren soms lastig.
	Waar liggen nog kansen?	Als we dingen formeel gaan doen moeten we het in meerdere talen communiceren. Bijvoorbeeld een folder.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	We weten elkaar waar nodig te vinden, maar de lijntjes zouden nog korter kunnen zijn en we zouden met nog meer organisaties samen kunnen werken om hulp zo breed mogelijk aan te bieden.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	De samenwerking verloopt goed maar het kan op sommige vlakken nog beter.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking	Ik denk dat het positieve aan de samenwerking tussen de gemeente en de Veldwijzer is dat de Veldwijzer laagdrempelig is voor mensen. Wanneer mensen hier binnen zijn kunnen we ze, wanneer van toepassing, doorverwijzen naar de gemeente.

	omtrent het minimabeleid?	
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	We willen het bieden van hulp zo breed mogelijk maken. Dus we gaan kijken naar samenwerkingen met andere partijen, die niet per se in dit gebouw hoeven te komen, maar waar we wel mee kunnen gaan samenwerken.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	Ik denk dat het in de toekomst vooral zorgt voor nog betere signalering en dat we met nog meer organisaties mensen kunnen wijzen op de mogelijkheden die er zijn om ondersteuning/hulp te ontvangen.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).	We zien een stijging in het aantal cliënten. In 2022 hadden we in januari 80 huishoudens, in 2023 hadden we in januari 163 huishoudens. Corona heeft mensen op verschillende manieren in de ellende geduwd. De energieprijzen zijn door het dak gevlogen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. We zien wekelijks 2 tot 3 aanmeldingen waarvan er zeker 2 ook daadwerkelijk aan de voorwaarde voldoen.
	Hoe verlopen de schakelmomenten tussen de organisaties op dit moment?	Hier binnen Veldwijzer proberen we te zorgen voor een warme overdracht. Als mensen zich bij welke partij in de Veldwijzer dan ook melden, we proberen ze altijd verder te helpen en met een antwoord naar buiten te laten gaan.
	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?	Voor de minimaregelingen heb ik daar niet echt een beeld op. Gericht op de Voedselbank zijn er gemeentes waar men met een voedselpas werkt. Wij zijn daar nog een beetje terughoudend in.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Voorheen was er een generalist die af en toe bij ons kwam zitten. Ik denk dat het goed is om dit weer terug in te voeren. Op die manier zijn de lijntjes korter en treffen we elkaar gemakkelijker. Wanneer we dichter op vervolgafspraken zitten, bij welke organisatie dan ook, houden we de klant bij ons, en verliezen we hem niet uit het oog. We moeten er naar streven dat iemand maar 1 keer zijn verhaal hoeft te doen.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt? - Financiële aspecten - Maatschappelijke effecten	Vanuit de client bekeken zou ik zeggen hoe ruimer hoe beter. Maar het moet betaalbaar zijn.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Het gemeentelijk apparaat wordt door de doelgroep echt gezien als barrière.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Vaak is het voor de doelgroep lastig om zelfstandig te handelen, heel vaak is dat niet het geval.
	Hoe ziet u uw eigen rol daarin de komende jaren?	Veldwijzer moet een organisatie worden waar mensen uit Veldhoven met een vraag naar toe komen. Het is een proces dat we moeten doorlopen. Je kunt niet iets 3x in het Veldhovens weekblad plaatsen en denken dat daarna iedereen in Veldhoven van de Veldwijzer af weet, dat heeft tijd nodig, maar is wel het doel waar we naar streven. De gemeente is uiteindelijk de uitvoerder.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	-

Bijlage XV: Interviewverslag Roos Reurings

Datum: 5 april 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Roos Reurings

Functie: Klantmanager Werk

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Ik werk als klantmanager werk. Op het moment dat iemand een aanvraag uitkering doet, dan worden ze aangemeld bij een klantmanager werk. We kijken dan grofweg naar de aanvraag. We bekijken dan ook of er voorliggende voorzieningen zijn waar iemand wellicht recht op heeft. Wanneer het allemaal bekeken is nodigen we iemand uit, soms telefonisch en maar meestal fysiek. Dan vindt het poortgesprek plaats. Dan bekijken we of iemand recht heeft op een uitkering. De rechtmatigheid medewerkers geven kent uiteindelijk de uitkering wel of niet toe. Als hij wordt toegekend komt iemand in de caseload. Mijn taak is dan om te kijken of iemand weer uit die uitkering kan.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	We proberen te kijken wat er achter de voordeur speelt. Dat doe je door het gesprek aan te gaan. Dan kom je er vaak wel achter wat er speelt, maar niet altijd. Over het algemeen lopen mensen er niet mee te koop, maar als je een aanvraag bijstand doet ben je meestal bij ongeveer de laatste mogelijkheid die er is. Dat is echt niet altijd vrijwillig.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Doelgroep is minimaal eenieder die beschikt over gelden op of onder de norm bijstand. Ik schaar daar ook zeker de jongeren onder die steeds meer problemen kennen in het vinden en houden van werk of weg op de arbeidsmarkt. Schoolverlaters ea. Daar wil ik echt meer aandacht voor.
Praktijkeffecten huidige minimabeleid	Wat is u algemene indruk van de effecten van het minimabeleid op de betreffende doelgroep?	We moeten samen zorgen dat mensen weer veiligheid voelen, veerkracht hebben en dynamiek voelen. Dan zie je ze letterlijk groeien.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	De doelgroep is heel breed. De prioriteiten en behoeftes zijn ook heel breed. Het is belangrijk dat mensen zich veilig voelen. Veilig voelen is een heel breed begrip. Veiligheid is ook dat je buiten loopt en je niet bekeken voelt. Sommige mensen hebben het gevoel dat de bijstandsuitkering aan hun lijf geplakt zit. We moeten niet kijken naar men niet kan, maar naar wat iemand wel kan.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Wij zijn geen hulpverleners. Mensen moeten zelf de regie voeren. We zijn een kruiwagen en informatie tool. We helpen mensen ook echt, maar zijn geen hulpverlener. Mensen moeten ook dingen zelf oppakken, daar zit ook het spanningsveld soms. Wij klantmanagers zouden een soort toolbox moeten hebben die we de mensen mee kunnen geven. Een soort lijst waar mogelijkheden/ een cafetariamodel op staat, maar dan nog weet je niet in hoeverre mensen het ook daadwerkelijk aan gaan vragen.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	Gericht op de bijstand gaat het middels verschillende kanalen denk ik. De hulpverlening en andere kanalen binnen de overheid wijst mensen er op maar mensen weten het soms ook via via.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ja dat denk ik zeker maar ik weet niet of het voor iedereen bekend is welke regelingen er allemaal zijn. We zouden het meer naar de burger moeten communiceren. We moeten mensen echter ook mondig maken en houden.
	Volstaan de huidige regelingen bij de huidige ontwikkelingen?	Dat vind ik lastig te zeggen.
	Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?
	Waar liggen nog kansen?	Er mag meer en duidelijkere communicatie zijn. We zouden de burger proactiever kunnen en eenvoudiger moeten benaderen. De kracht zit hem in de herhaling.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Wanneer wij de situatie van iemand bekijken, bekijken wij ook of men in aanmerking komt voor minimaregelingen. Wij verwijzen mensen ook wel eens naar BSR, daar kunnen en weten ze heel veel. En zij hebben een andere pet op en zijn vooral dienstverlenend. Intern denk ik dat de samenwerking nog wel beter zou kunnen. We werken in 1 kantoorruimte en weten elkaar te vinden, maar naar mijn idee zouden we ook een bepaalde basiskennis over elkaars werk moeten hebben om de klant nog beter te kunnen helpen. Meer samen optrekken.

	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	We weten elkaar te vinden. Iedereen doet op zichzelf een goede afhandeling of verwijzing, maar het hangt nog niet altijd samen. Dat heeft met verschillende mogelijkheden, kennis en kunde te maken.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	We weten elkaar te vinden. Daardoor kunnen we de klant doorverwijzingen naar de juiste organisatie. Dat mag echter beter en kundiger.
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	Ik denk dat we meer aan de organisaties in Veldhoven mogen denken. Daarmee bedoel ik ze meer inzetten. Er wordt te weinig samen opgetrokken. Ook intern de organisatie.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	Wanneer het netwerk meer samen optrekt denk ik dat het bereik groter is en we meer slagkracht hebben. Uit de slagkracht komt naar mijn mening uiteindelijk minder noodzaak tot het gebruik maken van de middelen en gelden.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).	Ik denk dat alles dat er toe heeft geleid dat kosten oplopen invloed heeft op de doelgroep. De doelgroep is al kwetsbaar, als alles duurder wordt worden zij snel geraakt. Dat is door de ontwikkelingen de afgelopen jaar gebeurd.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Het werken volgens de bedoeling is mijn insteek. Ik kijk wat iemand nodig heeft en dan kijk ik hoe we het wettelijk kunnen verantwoorden. Werken volgens de bedoeling kan nog beter, soms is het ook de wetgeving die het tegenhoudt. Maar we zouden er in Veldhoven nog meer gebruik van kunnen maken. Nogmaals denk ik ook aan de jongeren een zetje in de goede richting geven door wat financiële ondersteuning mits begeleid.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt? - Financiële aspecten - Maatschappelijke effecten	Het is karig. Ik ben voor het afschaffen van de toeslagen, mensen begrijpen er echt niets meer van, het geeft kopzorgen. Cumulatieve zorgen zorgen ervoor dat mensen fundamenteel verliezen.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Wie kan die moet (gedeeltelijk) financieel op eigen benen staan. Ik ben niet van het straffen, motiveren en laten zien wat je met zelfstandigheid bereikt is veel beter en constructiever.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Het is goed om de mensen, waar kan, vertrouwen te geven. Dat is een van mijn belangrijkste pijlers. Daarnaast moeten we gewoon nog beter communiceren, dat is echt heel belangrijk denk ik.
	Hoe ziet u uw eigen rol daarin de komende jaren?	Ik blijf mijn gedachtengoed verkondigen maar houd dit ook aan tegen ander gedachtengoed. Elkaar spiegelen en aanvullen blijft belangrijk.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	Het is een complex plaatje, en als het voor ons al een complex plaatje is, moet je na gaan hoe het voor klanten is.

Bijlage XVI: Interviewverslag Stichting Leergeld Veldhoven de Kempen

Datum: 7 april 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Frans Heutinck

Functie: Algemeen leidinggevende

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Minimabeleid	Wat is u connectie/rol m.b.t. het minimabeleid?	Wij voeren het minimabeleid voor jongeren tot en met 18 jaar uit voor de gemeente. Op dit moment ondersteunen we in Veldhoven bijna 600 kinderen. Onze doelgroep is waarschijnlijk nog veel groter maar die 600 bereiken we.
	Hoe komt u/uw organisatie in aanmerking met armoede?	Ons doel is dat kinderen overal mee kunnen doen. Als ouders in financiële problemen zitten mogen kinderen daar niet door buitengesloten worden.
	Wie zijn volgens u de doelgroep van het minimabeleid?	Minima wordt heel vaak gekoppeld aan een inkomensniveau. Wij zien in toenemende mate, dat mensen die (soms ver) boven die norm in financiële problemen zitten. Wij kijken naar het besteedbaar inkomen, als je daar onder de grens komt kom je in aanmerking voor onze hulp. Als de gemeente stelt dat iedereen mee moet kunnen doen, zouden ze het breder moeten kijken dan dat ze nu doen. Kunnen mee doen heeft niet alleen te maken met iemands financiële situatie, maar is veel breder.
	Waar liggen volgens u bij de doelgroep prioriteiten en/of behoeften?	Zich onderdeel van de maatschappij voelen.
	Waar voorziet het huidige minimabeleid in? En waar niet?	Ik denk dat het enigszins achterhaalt is. Enerzijds omdat het bedrag nooit geïndexeerd is en je nu gewoon minder met 250 euro kan dan 5 jaar geleden. Ook zou er meer naar de behoefte moeten worden gekeken, en het bedrag afstemmen op die behoefte. Voor de een is het 180 euro en voor de ander misschien 300.
	In welke mate worden de verschillende doelgroepen van het minimabeleid volgens u bereikt?	Ik denk dat het belangrijk is om er bij stil te staan dat we doelgroepen op verschillende manieren moeten bereiken. Ouderen bereik je op een andere manier dan jongeren, en anderstalige weer op een andere manier.
	Kan de doelgroep dankzij het huidige minimabeleid uiteindelijk deelnemen aan de maatschappij?	Ik denk dat de mee-doenvoorziening op dit moment het doel voorbij schiet. Volgens mij doen er ook maar weinig mensen aan mee. Deels worden de mensen niet bereikt maar anderzijds is het voor veel mensen een drempel om de aanvraag te doen.
Communicatie regelingen	Hoe vindt u de communicatie van de huidige minimaregelingen?	Het is over het algemeen lastig om de doelgroep te bereiken. Daarbij wordt vaak te moeilijk taalgebruik gebruikt. Dat doen wij zelf ook zonder dat we het door hebben. Daarnaast moeten we verschillende doelgroepen op verschillende manieren proberen te bereiken.
	Waar liggen nog kansen?	Er zijn ook veel anderstalige. Ik denk dat de gemeente daar ook op in moet spelen. Daarnaast moet er dus simpeler taalgebruik worden gebruikt, en via andere, en meerdere kanalen worden gecommuniceerd.
Samenwerking	Hoe verloopt de samenwerking binnen de uitvoering van het minimabeleid?	Ik denk dat we door de Veldwijzer meer minima bereiken. De doorverwijzingen naar elkaar zouden meer en beter kunnen. Ambtenaren richten zich vaak alleen op hun eigen onderdeel, en niet op het totaalpakket, daardoor missen we soms kansen denk ik.
	Hoe zou u de samenwerking omtrent het minimabeleid beschrijven?	Op zich is het een goede samenwerking maar het zou beter kunnen. De lijntjes tussen de verbonden organisaties en gemeente zouden korter moeten zijn.
	Wat is volgens u op dit moment de meerwaarde van de samenwerking omtrent het minimabeleid?	Als organisaties voor de minima in de Veldwijzer zijn we het voorliggend veld. Ik denk dat minima hier laagdrempeliger binnen komen.
	Hoe ziet u de komende jaren de samenwerking voor u?	De gemeente zou meer vanuit de Veldwijzer moeten opereren. Een klantmanager kan bijvoorbeeld ook een spreekuur houden in de Veldwijzer.
	Wat betekent deze toekomstblik op samenwerking voor het nieuwe minimabeleid?	De minima nog beter kunnen helpen.
Toekomstblik nieuw minimabeleid	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden? (doelgroep, samenwerking, e.a.).	De vaste lasten zijn voor veel mensen de afgelopen jaren een stuk hoger geworden. De woonlasten zijn daar een belangrijk onderdeel van. Het is lastig om deze post te verlagen omdat er weinig alternatieven zijn. Als ze hun huis willen verkopen kunnen ze zelden goedkoper elders wonen.

	Zijn er voorbeelden in andere gemeente waar Veldhoven volgens u iets aan kan hebben?	De gemeente Den Haag biedt een breed scala aan minimaregelingen aan een brede doelgroep aan.
	Hoe ziet u de komende jaren het minimabeleid voor u?	Voorlichting is een belangrijk onderdeel. De gemeente moet daar vervolgens ook actief op inspelen. Ook moet er meer ingezet worden op preventie en vroeg signalering, daar kunnen veel problemen in de toekomst mee voorkomen worden. Ik vind dat de gemeente wat warmhartiger moet zijn en soms wat adequater mag optreden. Ze moeten veel meer kijken waar mogelijkheden zijn. Daarnaast is het goed om 1 casemanager te hebben die de regie voert en als contactpersoon optreedt. Daardoor zit er iemand dicht op het proces en hoeven mensen niet heel vaak opnieuw het hele verhaal te doen.
	Hoe kijkt u tegen de inkomensgrens aan die op dit moment geldt? - Financiële aspecten - Maatschappelijke effecten	Als de gemeente stelt dat iedereen mee moet kunnen doen, zouden ze het breder moeten kijken dan dat ze nu doen. Kunnen mee doen heeft niet alleen te maken met iemands financiële situatie, maar is veel breder. Ze zouden meer moeten kijken naar wat er onder aan de streep over blijft.
	Waar stopt volgens u het vangnet van de overheid voor de sociale zekerheid?	Dat vangnet ligt niet alleen bij de overheid maar dat moeten we samen doen.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Ik denk dat je een inkomenstoets aan derden moet laten, en niet aan de gemeente. De mensen hebben toch een bepaalde associatie bij de gemeente. Ook nemen de mensen in financiële problemen vaak alleen een basispakket ziektekostenverzekering. Dat pakket wordt steeds eenvoudiger en steeds meer valt in de aanvullende verzekering. Mensen besparen op de verkeerde dingen waardoor ze later in de problemen komen. De collectieve zorgverzekering zou voor veel meer Veldhovenaren beschikbaar moeten worden gesteld.
Overig	Zijn er nog dingen die u graag wil toevoegen?	We zouden ons niet moeten richten op zelfredzaamheid maar op samenredzaamheid. Niemand is zelfredzaam, maar we moeten zorgen dat mensen de juiste mensen en organisaties om zich heen hebben zodat ze er samen voor kunnen zorgen dat iemand zich kan redden in de maatschappij.

Bijlage XVII: Interviewverslag gebruiker minimaregelingen

Datum: 11 april 2023

Interviewer: Jet van Beek

Situatie schets:

Moeder van 2 kinderen. In een jaar te maken gekregen met chronische ziekte en een scheiding. Hierdoor in de bijstand terecht gekomen en met de minimaregelingen te maken gekregen.

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Voorstellen	Kunt u uzelf voorstellen en u situatie toelichten?	Ik ben 15 jaar geleden gescheiden. Net daarvoor hebben ze een chronische ziekte bij mij ontdekt. Daarvoor had ik het altijd heel goed. Ik was op dat moment afgekeurd, dus viel ik in de bijstand. Ik moest mijn huis uit, gelukkig was het in die tijd vrij gemakkelijk om aan een nieuwe woning te komen dus dat scheelde. Zo is het eigenlijk een beetje begonnen.
	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden en invloed gehad op u situatie? (doelgroep, samenwerking e.a.)	De armoede in de samenleving neemt gewoon enorm toe. Oplopende kosten zijn daar de oorzaak van.
Minimabeleid	Hoe bent u in aanmerking gekomen met de minimaregelingen van de gemeente	Dat is eigenlijk een beetje gek gelopen. De advocaat wees me op de voorzieningen die de gemeente heeft. Zo ben ik bij de bijstand terecht gekomen en daar hebben ze me vervolgens doorverwezen naar de andere voorzieningen.
	Welke minimaregelingen kent u?	Ik denk ze bijna allemaal.
	Bent u tevreden over de dienstverlening door de gemeente? - Hoe heeft u de aanvraag procedure ervaren?	Ik vind het goed dat ze me ieder jaar op het matje roepen. Gewoon om de situatie weer eens te bekijken. Daarin wordt ook armoede in de brede zin bevraagd, dus ook eenzaamheid bijvoorbeeld.
	Maakt u gebruik van (alle) minimaregelingen waar u recht op heeft? Waarom wel/niet?	Ja, zo ver ik weet wel.
Communicatie	Als u meer informatie zou willen over de regelingen, waar zou u dan zoeken?	Ik vind het goed dat er af en toe dingen in het Veldhovens weekblad wordt gecommuniceerd. Ik kijk daar in, maar anderstalige wellicht weer niet. Voor iedere doelgroep moet er passend gecommuniceerd worden. Ik denk dat de gemeente op dit moment veel mensen niet bereikt omdat ze het niet weten te vinden, en als ze het wel weten te vinden niet altijd begrijpen.
	Hoe vindt u de communicatie over de minimaregelingen in het algemeen?	Mensen weten vaak niet veel over de regelingen. Ik ben zelf een type die overal snel op af stapt, dus als ik iets niet weet vraag ik het wel. Maar voor andere mensen is dat lastig.
	Heeft u ideeën hoe de gemeente mensen nog beter kan bereiken?	Misschien tweetalig communiceren. Anderstalige zijn een grote groep in Veldhoven. Het moet geen overkill worden aan communicatie. Mensen moeten een soort kaart krijgen waar alles eenvoudig op beschreven staat, die ze weg kunnen leggen als ze hem niet nodig hebben. Maar kunnen pakken als ze denken, ohja, de gemeente kan mij wellicht helpen.
Doeltreffendheid	Waar liggen voor u prioriteiten en/of behoeften?	Als ik kijk naar mijn inkomen, betaal ik alleen maar rekeningen. Er is weinig over om te leven. Ik vind het psychische welzijn van de mens heel belangrijk. Dat draagt bij aan een gezond en gelukkig leven. Als je continue met dingen aan het struggelen en vechten bent, ligt je hoofd nog niet bij de mee-doenvoorziening. De dingen die je kunt doen zijn leuk, maar zodra je thuiskomt wordt je weer met de problematiek geconfronteerd. Geld is altijd een belangrijk issue. De bijstandsgrens groeit wel, maar de prijzen lopen ook op. Ik hoor veel de roep dat mensen financieel willen worden bijgestaan. De hoogste prioriteit ligt op financieel gebied, en dan met name de vaste lasten. Mensen willen graag nog zelf dingen kunnen bepalen en regie hebben. Dat is in de bijstand lastig, maar we moeten dat niet nog verder afnemen. Door de vaste lasten te verlagen, houden mensen geld over, waardoor ze zelf kunnen bepalen waar ze geld aan uitgeven. Mensen hebben een bepaalde schaamte. Ze kijken tegen de ambtenaren bij de gemeente op. Als zij nee zeggen, houdt het voor je op. Mensen hebben soms het idee dat ze vaak hun verhaal moeten doen, dat vinden ze niet prettig.
	In welke mate dragen de minimaregelingen bij aan deze behoeften?	Ik vind het positief dat de meedoenvoorziening wordt aangeboden, ik denk niet dat iedereen z'n hoofd daar al naar staat als ze in deze situatie zitten, maar ze hebben wel een keuze. Maar als je echt in

		armoede leeft, denk je heel zwart wit, maar wil je liever dat geldbedrag hebben.
	Zorgen de minimaregelingen er voor dat u 'mee' kunt doen in de maatschappij?	De regelingen hebben daar zeker een goede bijdrage toe. Er zijn regelingen en opties genoeg. Je kunt best wel wat kiezen. Ik maak zelf weinig gebruik van de mee-doenvoorziening omdat mijn lichaam dat niet altijd toe laat.
	Waar voorziet volgens u het minimabeleid in? En waar niet?	Geld is altijd een belangrijk issue. De bijstandsgrens groeit wel, maar de prijzen lopen ook op. Ik hoor veel de roep dat mensen financieel willen worden bijgestaan. Mensen hoeven geen 100 euro op hun rekening te krijgen, maar de gemeente zou mee moeten betalen in de vaste lasten, als die door compensatie verlaagd worden houden mensen meer besteedbaar inkomen over. Denk bijvoorbeeld aan de collectieve ziektekostenverzekering. Mensen betalen zelf de basisverzekering en de gemeente de aanvullende verzekering. Er heerst veel schaamte onder de minima. Een ervaringsdeskundige bij het gesprek zou een belangrijke toevoeging kunnen zijn om dit te verminderen. Dan hebben ze echt het idee dat er iemand bij zit die begrijpt hoe ze zich voelen.
Samenwerking binnen het sociaal domein	Heeft u wel eens te maken met andere organisaties in het sociaal domein?	Ik ga ook nog naar de voedselbank. Voorheen heeft stichting leergeld mijn kinderen ook geholpen, maar dat is nu niet meer aan de orde.
	Hoe ervaart u het contact met deze organisaties? En de link tussen de organisatie en de gemeente?	Heel positief. Zonder de voedselbank had ik het niet gered. Zonder stichting Leergeld hadden mijn kinderen het niet gered. Die organisaties zijn echt zo belangrijk. Ik denk dat de Veldwijzer een enorme toegevoegde waarde heeft. Als mensen weten waar ze moeten zijn, is het daar heel prettig. Veldhoven heeft een heel mooi en breed netwerk.
	Hoe ervaart u de samenwerking en overdracht tussen verschillende organisaties in het sociaal domein?	Ik denk dat de gemeente ook zichtbaarder mag zijn in de veldwijzer. Het is laagdrempeliger om daar te komen en dan zijn de lijntjes korter. Nu verwijzen ze naar elkaar maar dan zou het nog makkelijker en sneller kunnen. Mensen hebben toch een bepaalde associatie bij het gemeentehuis. Als iemand van de gemeente in de Veldwijzer te vinden zou zijn, zouden mensen er meer gebruik van maken denk ik.
Toekomstig minimabeleid	Zou u nog meer nodig hebben van de gemeente om 'mee' te kunnen doen? Zo ja, wat?	Soms heb ik het idee dat ze op het gemeentehuis niet door hebben hoe het voor mensen in armoede echt is, en waar ze mee geholpen zouden zijn. Ik neem het ze niet kwalijk, want als je niet in deze situatie zit is het lastig voor te stellen.
	Hoe zouden regelingen voor u (nog) aantrekkelijker worden?	Zoals eerder benoemd ondersteuning bij de vaste lasten.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	De inkomensgrenzen zouden eigenlijk zo ruim moeten zijn dat iedereen die het nodig heeft, er gebruik van kan maken. Je zou er eigenlijk geen verschil in moeten maken, maar naar de situatie en behoeften moeten kijken. Als je 18 bent geweest val je buiten stichting Leergeld en vaak buiten de regelingen van de gemeente. Daar is geen vangnet voor. Terwijl jongeren dan vaak ook nog studeren of op school zitten. Daarnaast kom ik nogmaals terug op dat geld, dat is echt belangrijk en ontlast mensen. Het hoeft geen direct geldbedrag te zijn.
Overig	Met welk cijfer beoordeelt u het minimabeleid van de gemeente Veldhoven?	Ik zou het een 8 geven. De gemeente is altijd op zoek naar verbetering, maar de link naar echt de mensen waarvoor je het doet zou vaker gemaakt mogen worden. Ik denk dat andere het tussen een 5 en 6 zouden beoordelen. Dat zit hem dan in de persoonlijkere benadering en niet weten waar ze moeten zijn.
	Is er iets wat nog niet ter sprake is gekomen maar u nog graag wil toevoegen?	Waar ik zelf tegen aan ben gelopen; als er een wisseling is in personeel moet je vaak het hele verhaal opnieuw doen. Mocht het mogelijk zijn zou het goed zijn als de hoofdlijnen ergens gerapporteerd worden, zodat iemand dit niet telkens opnieuw hoeft te doen. Het kan namelijk best lastig en confronterend zijn om het helemaal bloot te geven. Voorheen was er de witgoedregeling, die is er niet meer, maar daar zouden mensen wel bij geholpen zijn.

Bijlage XVIII: Interviewverslag gebruiker minimaregelingen

Datum: 13 april 2023

Interviewer: Jet van Beek

Situatie schets:

Wegens gezondheidsredenen en een investering die anders uitviel dan gehoopt in een financieel lastige situatie terecht gekomen.

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Voorstellen	Kunt u uzelf voorstellen en u situatie toelichten?	Ik heb altijd 6 dagen in de week gewerkt. Tot ik 3 hartinfarcten gehad heb en 4 keer aan mijn rug ben geopereerd. Toen kwam ik in de WAO. Toen ben ik herkeurd, eerst had ik een WAO voor 45 uur, en toen werd deze WAO 38 uur. Dat zorgde ervoor dat ik in een keer 400/500 euro minder kreeg. Daarnaast hebben we een verkeerde investering gedaan waar ik vervolgens ook veel geld aan verloren ben. Er hoeft maar 1 ding fout te gaan en je komt in een neerwaartse spiraal als je pech hebt. Je hebt mensen die er bewust voor kiezen, maar ik koos er niet voor, maar heel mijn leven stond op z'n kop.
	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden en invloed gehad op u situatie? (doelgroep, samenwerking e.a.)	De energieprijzen hebben natuurlijk veel invloed. Daarnaast zijn de prijzen van levensonderhoud flink gestegen; eten, drinken, kleding. Dat merk je heel goed. Eerst probeerde ik een paar tientjes per week over te houden, dat wordt nu steeds moeilijker. Je past je levensstijl aan. Je kan niet meer alles doen zoals je dat voorheen kon. Eerst reed ik een auto en ging ik op vakantie, nu gaat dat gewoon niet meer. Er is ook veel verborgen armoede.
Minimabeleid	Hoe bent u in aanmerking gekomen met de minimaregelingen van de gemeente	Ik heb vrijwillig een bewindvoerder in de hand genomen. Ik had geen schulden maar ik was de ellende beu en wilde hulp. Deze bewindvoerder heeft me alles uit handen genomen, dat helpt me enorm. Ik heb beperkt leefgeld maar ik weet waar ik aan toe ben. Deze bewindvoerder bekijkt ook mee of ik wellicht in aanmerking kom voor een van de minimaregelingen.
	Welke minimaregelingen kent u?	Er zijn er maar heel weinig van bekend denk ik. Er zijn veel potjes die onbekend zijn. De gewone burger heeft daar over het algemeen weinig weet van. Met de mee-doenvoorziening en Leergeld ben ik bekend.
	Bent u tevreden over de dienstverlening door de gemeente? - Hoe heeft u de aanvraag procedure ervaren?	Veel heeft via de bewindvoerder plaatsgevonden.
	Maakt u gebruik van (alle) minimaregelingen waar u recht op heeft? Waarom wel/niet?	Nee, toen ik er in eerste instantie mee in aanraking kwam was mijn inkomen net te hoog voor zowel de mee-doenvoorziening als de collectieve ziektekostenverzekering. Anders had ik er zeker gebruik van gemaakt. Ik denk dat de gemeente soms wat soepeler moet zijn. Het verschil tussen wel en niet is zo klein. Het houdt mij tegen om andere dingen aan te vragen.
Communicatie	Als u meer informatie zou willen over de regelingen, waar zou u dan zoeken?	Ik zou het online zoeken en krijg het dan goed gevonden. Ik ben erg handig online, maar voor de gemiddelde burger is het best lastig denk ik.
	Hoe vindt u de communicatie over de minimaregelingen in het algemeen?	Er is niet genoeg bekend, er is niet genoeg bekend over. De energietoeslag was bekend omdat er veel nationale (media) aandacht voor was.
	Heeft u ideeën hoe de gemeente mensen nog beter kan bereiken?	De gemeente zou mensen actiever moeten benaderen. De gemeente zou als er dingen veranderen actiever moeten communiceren. Het Veldhovens weekblad is een passend communicatiemiddel voor de ouderen. Zij lezen dat, en zijn vaak online weer minder vaardig. Een onlinecampagne zou de mensen die het Veldhovens weekblad niet lezen maar online hun weg wel weten te vinden weer passend zijn. Daarnaast moet de taal begrijpelijk zijn. Mensen moeten snappen wat er staat en wanneer ze er voor in aanmerking komen en wat ze dan moeten doen.
Doeltreffendheid	Waar liggen voor u prioriteiten en/of behoeften?	Ik vis bijvoorbeeld heel graag. Maar het lidmaatschap is te duur voor mij, ik kan dat gewoon niet missen. Ik zat destijds net boven de inkomensgrens, maar zou er dus wel bij geholpen zijn. Ik vind vergoeding voor het openbaar vervoer een goed iets. Enerzijds omdat openbaar vervoer gewoon echt duur is. Maar anderzijds helpt het ook in het tegengaan van eenzaamheid. Als je het financieel lastig hebt trek je er minder snel op uit. Als het openbaar vervoer vergoed zou worden zouden mensen denk ik bijvoorbeeld ook meer naar familie gaan.

	In welke mate dragen de minimaregelingen bij aan deze behoeften?	Op dit moment dus niet.
	Zorgen de minimaregelingen er voor dat u 'mee' kunt doen in de maatschappij?	Als ik er voor in aanmerking zou komen en er gebruik van zou maken wel.
	Waar voorziet volgens u het minimabeleid in? En waar niet?	Er is veel schaamte. Er zijn veel mensen die zich schamen voor hun financiële situatie. Ik denk dat dat echt een kenmerk van de Nederlanders is. Ik denk niet dat de gemeente daar veel aan kan doen. Mensen die ik ken die niets aanvragen omdat ze zich schamen, weten ook niet goed te verwoorden waarom ze het niet doen.
Samenwerking binnen het sociaal domein	Heeft u wel eens te maken met andere organisaties in het sociaal domein?	Ja, de voedselbank.
	Hoe ervaart u het contact met deze organisaties? En de link tussen de organisatie en de gemeente?	Ik denk dat nog niet iedere Veldhovenaar weet wat er in de Veldwijzer zit en waar de organisaties voor zijn die daar zitten. Dat is denk ik wel belangrijk.
	Hoe ervaart u de samenwerking en overdracht tussen verschillende organisaties in het sociaal domein?	Niet veel ervaring mee.
Toekomstig minimabeleid	Zou u nog meer nodig hebben van de gemeente om 'mee' te kunnen doen? Zo ja, wat?	Als mensen weten welke potjes er zijn, denk ik dat er genoeg is. Mensen moeten het weten.
	Hoe zouden regelingen voor u (nog) aantrekkelijker worden?	Maatwerk. Ik begrijp dat het moeilijk is, maar wel belangrijk. Deels moeten mensen ook zelf actie ondernemen om aanvragen te doen. Als we mensen willen stimuleren om zelfredzaam te zijn moeten we ze niet alles aandragen, maar anderzijds wil je ze toch wel bereiken.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Voorheen was er de witgoedregeling voor als je wasmachine kapot was. Dit is er nu niet meer zeggen ze, maar zou wel enorm helpen in zo'n situatie. Anders staat men weer voor een grote kostenpost. Kinderen zijn een belangrijke doelgroep. Zij mogen zo min mogelijk de dupe zijn van armoede. Dat is het allerbelangrijkste. De doelgroep en daarbij inkomensgrens moet breder getrokken worden. Door de huidige ontwikkelingen worden steeds meer mensen geraakt, zelfs 2 verdieners. Vereenzamen is een effect van leven in een financieel lastige situatie. Ik heb daar niet veel last van, maar zie het om me heen wel gebeuren. Veel mensen trekken zich terug. Ze kunnen wel door het city centrum lopen met 1 euro op zak, maar dat confronteert je alleen maar.
Overig	Met welk cijfer beoordeelt u het minimabeleid van de gemeente Veldhoven?	Een 7. Er is nog verbetering te behalen door duidelijker en beter te communiceren. Ik kies toch voor een 7 omdat op het moment dat ik een vraag stel, ik een duidelijk antwoord krijg.

Bijlage XIX: Interviewverslag vertegenwoordiger Jeugd Veldhoven aan Tafel

Datum: 13 april 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: Margot Gabriëls

Functie: Coördinator Jeugd van participatieraad VaT

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Voorstellen	Kunt u uzelf voorstellen en u situatie toelichten?	Ik ben Margot Gabriëls, coördinator jeugd van de participatieraad Veldhoven aan Tafel. Ik heb de vragenlijst doorgenomen met gezinnen die gebruik maken van de minimaregelingen binnen de gemeente Veldhoven." Vanaf de volgende vragen zijn de antwoorden van de gezinnen:
	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden en invloed gehad op u situatie? (doelgroep, samenwerking e.a.)	Scheidingen
Minimabeleid	Hoe bent u in aanmerking gekomen met de minimaregelingen van de gemeente	Via bewind voering. Ik kreeg eerst niets. Tijdens de eerste jaren dat ik een bijstandsuitkering kreeg ben ik er vanuit de gemeente niet op gewezen dat er nog meer regelingen waren waar ik gebruik van zou kunnen maken.
	Welke minimaregelingen kent u?	Gebruik nog en gemaakt van meerdere regelingen: <ul style="list-style-type: none"> - Mee doenregeling - Tegemoetkoming internetkosten - Gratis Bibliotheekpas - Korting afvalbelasting e.d. - Energiesubsidie ed. via bewind voering - 3 keer per jaar kleding en speelgoedbank in Eindhoven
	Bent u tevreden over de dienstverlening door de gemeente? - Hoe heeft u de aanvraag procedure ervaren?	De aanvraagprocedure is ingewikkeld. Je hebt geen idee waar je recht op hebt en daar word je ook niet in geholpen. Traject was traumatisch en demotivatiebeleid.
	Maakt u gebruik van (alle) minimaregelingen waar u recht op heeft? Waarom wel/niet?	Zover ik weet wel, via bewind voering
Communicatie	Als u meer informatie zou willen over de regelingen, waar zou u dan zoeken?	Zelf informeren via bewind voering. Daarvoor niet. Zou anders op internet gaan zoeken. Bij de gemeente geen gehoor.
	Hoe vindt u de communicatie over de minimaregelingen in het algemeen?	In mijn armste periode in de bijstand is er met mij nooit gesproken over regelingen, het was alleen gericht op snel weer aan het werk gaan.
	Heeft u ideeën hoe de gemeente mensen nog beter kan bereiken?	Betere voorlichting. Niet alleen maar bekijken hoe kom ik hieruit, maar ook begeleiding in welke regelingen er zijn en hoe kom je daar. Welke wegen te bewandelen? Hier hulp bij
Doeltreffendheid	Waar liggen voor u prioriteiten en/of behoeften?	Meedenken in wat heb ik nodig om op de rails te komen. Wat is hiervoor beschikbaar en begeleiding in wat kan en hoe dan.
	In welke mate dragen de minimaregelingen bij aan deze behoeften?	Regelingen zorgen voor leefbaarheid
	Zorgen de minimaregelingen er voor dat u 'mee' kunt doen in de maatschappij?	Ja, als je weet dat ze er zijn, zijn ze helpend.
	Waar voorziet volgens u het minimabeleid in? En waar niet?	Beleid voorziet in: dat ik kon eten en leven, dat is heel fijn. Voorziet niet in: goede communicatie, minder bureaucratie en is zeker niet gemakkelijk.
Samenwerking binnen het sociaal domein	Heeft u wel eens te maken met andere organisaties in het sociaal domein?	Stichting Leergeld, de Voedselbank en Speelgoed- en kledingbank (laatste via uitkering)
	Hoe ervaart u het contact met deze organisaties? En de link tussen de organisatie en de gemeente?	Stichting Leergeld: zwemles (goed maar de inschrijving was ingewikkeld) Bij Leergeld werd er meegedacht in menselijke maat en de mensen waren erg behulpzaam Voedselbank: vriendelijk maar strakke regels Gemeente: dingen die bij de gemeente geregeld moesten worden liepen via de bewind voering maar dit verliep goed. Binnen 4-6 weken was een aanvraag behandeld.
	Hoe ervaart u de samenwerking en overdracht tussen verschillende organisaties in het sociaal domein?	Er is geen tot weinig samenwerking. Alles moet dubbel geregeld worden en administratief heel veel rompslomp en ingewikkeld.
Toekomstig minimabeleid	Zou u nog meer nodig hebben van de gemeente om 'mee' te kunnen doen? Zo ja, wat?	Meedenken en menselijke maat. Korte lijntjes tussen de gemeente en instanties zou zorgen voor minder belasting bij mensen die het al moeilijk hebben. Het is niet zo dat we niet

		willen, maar het lukte mij niet. Ik had iemand nodig die meedacht of me wilde helpen, die vond ik niet.
	Hoe zouden regelingen voor u (nog) aantrekkelijker worden?	Door minder gedoe en begeleiding op maat.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	De schaamte is groot. Mensen gaan niet voor de lol naar de gemeente, de drempel is groot. Empathie bij deze stap en samen kijken naar de mogelijkheden is gewenst.
Overig	Met welk cijfer beoordeelt u het minimabeleid van de gemeente Veldhoven?	Een 5. Ik heb veel stress ervaren i dit proces. Door maandelijkse verplichtingen en nooit iemand die met me mee wilde denken was het beleid zonder gevoel.
	Is er iets wat nog niet ter sprake is gekomen maar u nog graag wil toevoegen?	Als coördinator van Jeugd wil ik wel graag nog iets toevoegen: Armoede is niet alleen vreselijk om mee te maken als kind, maar beschadigd kinderen ook op alle gebieden voor je hele leven. Fysiek: ondervoeding zorgt voor ontwikkelingsachterstanden, ziekte en stagneert de hersengroei. Mentaal: niet alleen schaamte en weinig zelfvertrouwen. Maar ondervoeding beschadigd kinderen tot in zijn of haar zijn. Zij kunnen namelijk niet gelukkig leven. Kansen: als je geen toegang hebt tot voedsel zijn er voor kinderen maar heel weinig kansen. De kans om te groeien, gezond te zijn, gelukkig te zijn en onderwijs te volgen e.d. zijn er niet. Kansen die in Nederland als vanzelfsprekend beschouwd worden, krijgen deze kinderen in armoede niet. Dat moeten we ons als maatschappij veel meer realiseren. Voor kinderen die in armoede geboren zijn en leven is er geen enkel beleid.

Bijlage XX: Interviewverslag vertegenwoordiger minima in Veldhoven aan Tafel en zelf 'minima'

Datum: 17 april 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: vertegenwoordiger van minima in Veldhoven aan Tafel

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Voorstellen	Kunt u uzelf voorstellen en u situatie toelichten?	Ik ben chronisch ziek en daardoor kan ik niet werken. In 2014/2015 heb ik een brief geschreven naar de overheid over mijn situatie en die is toen in Veldhoven terecht gekomen. Naar aanleiding daarvan heeft de wethouder van die tijd bij ons thuis gekomen voor een gesprek. Een paar maanden later werd ik gebeld of ik wilde helpen bij het VaT als consulent WMO en minima. Ik ben zelf ook minima, ik heb alle regelingen nodig om überhaupt te overleven. Ik zit in de bijstand omdat ik niet in aanmerking kom voor een andere uitkering. Het is heel moeilijk om met weinig rond te kunnen komen.
	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden en invloed gehad op u situatie? (doelgroep, samenwerking e.a.)	Alles is duurder geworden. Huur, boodschappen en energie bijvoorbeeld. Dat zorgt er wel voor dat het nog lastiger is om alle touwtjes aan elkaar te knopen.
Minimabeleid	Hoe bent u in aanmerking gekomen met de minimaregelingen van de gemeente	Ik ben zelf op zoek gegaan naar wat er was. De voedselbank heeft ons verder ook goed de weg gewezen en meegekeken waar we wel en niet gebruik van kunnen maken.
	Welke minimaregelingen kent u?	Ik maak gebruik van alle regelingen waar ik aanspraak op kan maken. Ik maak gebruik van de mee-doenvoorziening, die ook is voor het internet en de bibliotheek, de langdurigheidsregeling, bijzondere bijstand, kwijschelding gemeentelijke belastingen en de energietoeslag.
	Bent u tevreden over de dienstverlening door de gemeente? - Hoe heeft u de aanvraagprocedure ervaren?	Ik weet de weg dus voor mij persoonlijk is dat positief. Maar er zijn wel veel dingen die heel lang duren. De tijd tussen de aanvraag en het daadwerkelijk ontvangen van het geldbedrag is vaak een lange periode.
	Maakt u gebruik van (alle) minimaregelingen waar u recht op heeft? Waarom wel/niet?	Zo ver ik weet wel.
Communicatie	Als u meer informatie zou willen over de regelingen, waar zou u dan zoeken?	Ik kan het zelf goed op het internet vinden omdat ik daar vaardig genoeg voor ben, maar veel mensen hebben daar moeite mee.
	Hoe vindt u de communicatie over de minimaregelingen in het algemeen?	De regelingen moeten meer uitgedragen worden. Ik vind de communicatie over de regelingen niet goed. Omdat ik in de gemeente actief ben weet ik de weg, maar iemand die dat niet is heeft geen weet van welke regelingen er zijn. Er staat veel op internet, maar ik denk dat internet voor veel mensen te lastig is. Vanuit onze achterban van het VaT horen we dat ze de informatie over de regelingen lastig kunnen vinden. Als we dit aankaarten bij de gemeente geven ze vaak aan dat de communicatie goed is zo, terwijl wij andere signalen horen.
	Heeft u ideeën hoe de gemeente mensen nog beter kan bereiken?	De minima moeten actiever benaderd worden met het geen dat er is. Ik heb het idee dat ze bij de gemeente denken dat als mensen 1x informatie hebben gekregen, ze daarna meteen over gaan tot actie. Maar dat is niet zo, dat is voor mensen echt een grote stap. Er moet een duidelijke en overzichtelijke folder komen met daarin informatie. Je hoort vaak dat de AVG de gemeente tegenhoudt om direct met de minima te communiceren, maar ik denk dat ze daar op een creatieve manier mee om moeten gaan. Ik denk dat het ook van toegevoegde waarde kan zijn om in het Engels te communiceren. Maar daar moet het dan ook bij blijven.
Doeltreffendheid	Waar liggen voor u prioriteiten en/of behoeften?	Ik denk dat duidelijkheid heel belangrijk is. Zowel landelijk als lokaal ontbreekt het hier aan. Als ik naar mijn eigen situatie kijk zou ik graag gecompenseerd willen worden in de hoge kosten zodat je geld overhoudt om eens leuke dingen te doen. Bijvoorbeeld een keer lunchen of naar het city centrum. Nu doe je dat niet

		omdat je er niks te zoeken hebt omdat je het niet kan betalen. Je hoeft zoiets niet iedere maand te kunnen doen, maar gewoon af en toe.
	In welke mate dragen de minimaregelingen bij aan deze behoeften?	Wij gaan op een creatieve manier om met het geld dat we ontvangen. We proberen het zo te investeren dat we er op de lange termijn baat bij hebben. Maar niet iedere minima bezit het vermogen om er zo mee om te gaan.
	Zorgen de minimaregelingen er voor dat u 'mee' kunt doen in de maatschappij?	Ik ben er zeker mee geholpen. Maar om echt 'mee' te kunnen doen heb ik meer nodig. Ik kan nu alle touwtjes aan elkaar knopen, maar er is niet echt ademruimte. Het is nu vrij minimaal.
	Waar voorziet volgens u het minimabeleid in? En waar niet?	Door de mee-doenvoorziening kun je even leuke dingen doen, maar alsnog is het voor sommige verenigingen wel beperkt. Ik ga bijvoorbeeld naar de stalvrienden, maar dat is maar 1x per maand. Ook de individuele inkomenstoelag helpt heel erg. Er gaan gewoon dingen kapot, wij zitten in de bijstand en hebben ook niet echt perspectief dat onze situatie gaat veranderen. Door de individuele inkomenstoelag zijn we toch in staat om dingen te vervangen. Om echt mee te kunnen doen zou het iets ruimhartiger mogen zijn. Ik denk dat het in ieder geval ruimhartiger moet zijn zodat je mensen die in de 'ernstige' situatie zitten nog beter helpt. Maar ik denk ook dat de doelgroep breder getrokken zou mogen worden. In ieder geval door meer maatwerk. Iemand die net meer verdiend maar wel aangeeft hulp nodig te hebben zou je bijvoorbeeld een deel van het bedrag kunnen geven.
Samenwerking binnen het sociaal domein	Heeft u wel eens te maken met andere organisaties in het sociaal domein?	Opgegeven moment ben ik bij de Voedselbank terecht gekomen.
	Hoe ervaart u het contact met deze organisaties? En de link tussen de organisatie en de gemeente?	Ik vind de Veldwijzer een prettige locatie, maar ik denk dat er nog wel meer uitgehaald kan worden. Ik vind het in ieder geval positief dat de organisaties daar samen zitten.
	Hoe ervaart u de samenwerking en overdracht tussen verschillende organisaties in het sociaal domein?	Wat ons verteld is, is dat er een overdracht zou zijn. Wij hebben toen aangegeven dat we een warme overdracht missen, ook intern. Mensen zouden dan actiever benaderd moeten worden om de lijntjes korter te houden.
Toekomstig minimabeleid	Zou u nog meer nodig hebben van de gemeente om 'mee' te kunnen doen? Zo ja, wat?	Je zou meer besteedbaar inkomen moeten overhouden om eens leuke dingen te doen of de deur uit te gaan, dat zou bijdragen aan het 'meedoen' gevoel. Veel mensen komen niet buiten, daardoor vereenzamen ze.
	Hoe zouden regelingen voor u (nog) aantrekkelijker worden?	De regelingen zijn sinds ik hier kom nooit opgehoogd. 5 jaar geleden kon je meer met 50 euro dan men er nu mee kan. Ik vind dat die prijzen mee moeten stijgen met de inflatie.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Schaamte is een belangrijk onderdeel met betrekking tot armoede. Het is lastig om dat te doorbreken. Maar ik denk dat de gemeente actiever moet communiceren over wat er allemaal is en wellicht ook verhalen van mensen in dezelfde situatie, zodat mensen zich herkennen en door hebben dat ze zich niet hoeven te schamen. Ik hoor van mensen dat ze het soms ook lastig vinden om hun hele financiële situatie bloot te geven, maar ik snap ook wel dat het moet, dus ik heb er ook niet echt de oplossing voor. Ik denk dat het ook zal bijdragen als de gemeente als informatiepunt op de Veldwijzer aanwezig zal zijn. Ik hoor vaak terug dat het gemeentehuis te kantoerachtig is en mensen bang zijn weer heel de papiermolen in te moeten. Het menselijke mist soms een beetje. Vanuit de werkgroep minima van het vat hebben we een document gemaakt met daarin voorbeelden van andere gemeente die als inspiratie kunnen dienen voor Veldhoven → stuurt Inge toe. Verder wilde ik ook nog toevoegen dat niet alles wat de gemeente doet voor de minima geld hoeft te zijn. Denk ruimer, denk aan ontspannende evenementen/workshops, nuttige workshops (zoals hoe ga ik met mijn kleine budget om of hoe kan ik beter solliciteren etc.). Bijeenkomsten zodat mensen hun gevoel over hun situatie kunnen delen. Of alleen al een kleine lunch met een groep die dan kunnen communiceren en elkaar kunnen helpen etc. Een andere oplossing zou kunnen zijn om actieve vrijwilligers te laten

		<p>helpen bij deze groep. Er zijn zo heel veel dingen die mogelijk zijn.</p> <p>Tot slot mis ik wel een beetje het niet aanwezig zijn van participatie van minima. Minima zijn ondervertegenwoordigd in VAT en er is ook geen belangenvereniging, zoals de seniorenraad die bijvoorbeeld kent. Ik denk dat dit een gemiste kans is. Laat ze participeren om voor zichzelf op te kunnen komen.</p>
Overig	Met welk cijfer beoordeelt u het minimabeleid van de gemeente Veldhoven?	<p>Ik twijfel tussen een 6 en een 7. Ik neig naar een 7 omdat de gemeente er veel regelingen zijn. Maar dat is veel landelijk beleid, de gemeente zet daarin niet een stapje verder om die mensen nog beter te helpen. Het zou dus hoger kunnen zijn als de gemeente wat ruimhartiger is.</p> <p>Naar de 6 zou ik neigen omdat de gemeente voor mijn gevoel vaak hun kop in het zand steekt. Ze denken dat ze dingen allemaal goed doen en ze voldoende doen, maar dat blijkt in de praktijk dus niet altijd zo te zijn.</p>
	Is er iets wat nog niet ter sprake is gekomen maar u nog graag wil toevoegen?	<p>Ik vergelijk de situatie altijd met een zwembad. Je kan je net vasthouden aan de kant om net niet te verdrinken, maar je hebt geen stevige hand op de rand om je comfortabel vast te houden om niet te verdrinken, laat staat dat je jezelf een klein beetje op de kant kan trekken.</p>

Bijlage XXI: Interviewverslag vertegenwoordiger minima Veldhoven aan Tafel

Datum: 21 april 2023

Interviewer: Jet van Beek

Geïnterviewde: vertegenwoordiger van minima in Veldhoven aan Tafel

Onderwerp	Vraag	Antwoord
Voorstellen	Kunt u uzelf voorstellen en u situatie toelichten?	Ik heb eerder in de WMO-raad gezeten, deze is toen opgeheven. Daar is Veldhoven aan Tafel voor in de plaats gekomen. In de loop van de tijd ben ik me meer in gaan zetten voor minima omdat zij onder vertegenwoordigd waren.
	Welke veranderingen hebben er de afgelopen jaren plaatsgevonden en invloed gehad op u situatie? (doelgroep, samenwerking e.a.)	Ik denk sowieso dat alle mensen die minder verdienen dan het bestaansminimum. De energiecrisis heeft bijvoorbeeld veel invloed op deze doelgroep.
Minimabeleid	Hoe bent u in aanmerking gekomen met de minimaregelingen van de gemeente?	Ik maak zelf geen gebruik van regelingen maar door VaT heb ik er kennis over.
	Welke minimaregelingen kent u?	Ik ken alle regelingen.
	Maakt u gebruik van (alle) minimaregelingen waar u recht op heeft? Waarom wel/niet?	N.v.t.
Communicatie	Als u meer informatie zou willen over de regelingen, waar zou u dan zoeken?	Ik weet het zowel op de website als in het Veldhovens weekblad wel te vinden maar dat is omdat ik er veel mee bezig ben.
	Hoe vindt u de communicatie over de minimaregelingen in het algemeen?	Ik denk dat daar nog wel wat aan schort. Ik weet dat het moeilijk is maar het is wel heel belangrijk. Met verschillende media moet je de informatie delen. Wij hebben vanuit VaT bijvoorbeeld de wijzer gemaakt. Dat is een soort doorverwijzing naar de plek waar je het kan vinden.
	Heeft u ideeën hoe de gemeente mensen nog beter kan bereiken?	Ik denk dat de minima in de communicatie meer aan het woord moeten komen. Om op deze manier het stigma te doorbreken.
Doeltreffendheid	Waar liggen voor u prioriteiten en/of behoeften?	Op dit moment zijn een heleboel mensen geholpen met energie gerelateerde hulp. Niet alleen van de gemeente maar ook van woning coöperaties.
	In welke mate dragen de minimaregelingen bij aan deze behoeften?	
	Zorgen de minimaregelingen er voor dat u 'mee' kunt doen in de maatschappij?	Het draagt er aan bij, maar het zou nog meer kunnen.
	Waar voorziet volgens u het minimabeleid in? En waar niet?	Het negatieve imago over minima zou moeten worden weggenomen. Ik vind de mee-doenregeling goed, als zou die verder uitgebreid mogen worden. Daarmee bedoel ik meer verenigingen en voor meer mensen, dus een verruiming.
Samenwerking binnen het sociaal domein	Heeft u wel eens te maken met andere organisaties in het sociaal domein?	Ja, ik ken alle organisaties in de Veldwijzer.
	Hoe ervaart u het contact met deze organisaties? En de link tussen de organisatie en de gemeente?	Ik denk dat de samenwerking steeds beter wordt. Ik heb gehoord hoe men te werk gaat in de Veldwijzer en denk dat dit heel positief is. Het is van belang dat het proces effectief blijkt te zijn. Dan ervaren mensen het vaak als positief.
Toekomstig minimabeleid	Zou u nog meer nodig hebben van de gemeente om 'mee' te kunnen doen? Zo ja, wat?	Ruimhartiger beleid om nog meer mee te kunnen doen. En maatwerk.
	Hoe zouden regelingen voor u (nog) aantrekkelijker worden?	Het zou ruimhartiger mogen. Daarmee bedoel ik de doelgroep verruimen, maar eigenlijk bedragen ophogen zodat de mensen die echt van een laag inkomen moeten rondkomen ook extra geholpen zijn.
	Waar moet wel/niet rekening mee gehouden worden bij het opstellen van het nieuwe minimabeleid?	Ik heb wel eens naar minimaregelingen van andere gemeentes gekeken. Grote steden doen vaak meer, Utrecht en Tilburg bijvoorbeeld. Ook heb je in grote steden vaak een pas voor minima. Daarmee kan je van meer dingen gebruik maken. Ik denk dat de gemeente ook meer cursussen zou mogen aanbieden, bijvoorbeeld over het voorkomen van schulden. Dat is een stukje voorlichting en opvoeding/preventie. We hebben in het VaT geopperd om van de gemeente een minimavriendelijke gemeente te maken. Ik vind dat de aandachtspunten die horen bij een minimavriendelijke gemeente moeten worden meegenomen.

		Ik denk dat de samenwerking ook meer moet worden opgezocht met o.a. grote bedrijven in Veldhoven en woningcoöperaties. Samen moeten ze zich inzetten voor minima.
Overig	Met welk cijfer beoordeelt u het minimabeleid van de gemeente Veldhoven?	Een 7,5.
	Is er iets wat nog niet ter sprake is gekomen maar u nog graag wil toevoegen?	Alle regelingen zouden 130% moeten worden.